

Erste Bank Hungary Zrt.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL BEFOGADOTT
NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK SZERINT
ELKÉSZÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ
A 2019. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVRE

Éves beszámoló 2019 IFRS

Éves beszámoló 2019 IFRS	2
I. Eredménykimutatás a 2019. december 31-ével zárult évre	4
II. Átfogó jövedelemkimutatás a 2019. december 31-ével zárult évre	5
III. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás 2019. december 31-i állapot szerint	6
IV. Saját tőkeváltozás kimutatás	8
V. Cash Flow kimutatás	9
VI. Kiegészítő melléklet az éves beszámolóhoz	11
A. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ	11
B. FELVÁSÁRLÁSOK, EGYESÜLÉSEK ÉS ÉRTÉKESÍTÉSEK	12
C. Főbb VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN	12
D. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK	13
E. MEGJEGYZÉSEK AZ ÉVES BESZÁMOLÓHOZ	36
1) Nettó kamatbevétel	36
2) Nettó díj- és jutalékbevétel	37
3) Osztalék bevételek	37
4) Kereskedési tevékenység nettó eredménye	37
5) Valós értékelés nettó eredménye	38
6) Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	38
7) Általános adminisztratív költségek	38
8) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye	39
9) Egyéb nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetéséből származó egyéb nyereségek / veszteségek	39
10) Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan	40
11) Egyéb működési eredmény	41
12) Nyereséget terhelő adók	42
13) Kézpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	43
14) Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok	43
15) Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	43
16) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	44
17) Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	44
18) Értékpapírok	46
19) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	46
20) Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések	48
21) Amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfelekkel szembeni követelések	49
22) Lízingkövetelések	52
23) Vevő és egyéb követelések	53
24) Szerződés módosítással érintett hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok	54
25) Tárgyi eszközök alakulása	55
26) Adókövetelések és adókötelezettségek	57
27) Értékesítésre tartott eszközök	57
28) Egyéb eszközök	58
29) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	58
30) Céltartalékok	61
31) Egyéb kötelezettségek	63
32) Saját tőke összesen	63
33) Szegmens riport	66
34) Külföldi pénznemre szóló eszközök és források	69
35) Lízingek	69
36) Tranzakciók kapcsolatos felekkel	71
37) Biztosítékok	76
38) Értékpapír-kölcsönzési és visszavásárlási tranzakciók	76
39) Nettó módon történő bemutatás	77
40) Kockázatkezelés	79
41) A pénzügyi és nem pénzügyi instrumentumok valós értéke	133
42) Könyvvizsgálat díja és adó tanácsadási díjak	140
43) Független kötelezettségek	140

44) Hátralévő lejáratok elemzése.....	142
45) Saját tőke- és tőkekövetelmények a magyar előírásoknak megfelelően.....	143
46) Mérlegfordulónap utáni események	145
47) Egyéb közzététel.....	146
48) 2018. és 2019. december 31-én az Erste Bank Hungary Zrt. kizárólagos vagy részleges tulajdonában lévő társaságok adatai	146

I. Eredménykimutatás a 2019. december 31-ével zárult évre

millió forintban	Megjegyzések	2018	2019
Nettó kamatbevétel	1)	66 855	71 030
Kamatbevétel		67 561	73 527
Egyéb kamatjellegű bevételek		10 905	10 704
Kamatráfordítás	-	7 182	8 259
Egyéb kamatjellegű ráfordítások	-	4 429	4 942
Nettó díj- és jutalékbevétel	2)	45 892	51 312
Díj- és jutalékbevétel		58 308	63 742
Díj- és jutalékráfordítás	-	12 416	12 430
Osztalék bevételek	3)	4 337	1 037
Kereskedési tevékenység nettó eredménye	4)	13 559	9 246
Deviza műveletek	-	4 537	1 766
Egyéb		18 096	7 480
Valós értékelés nettó eredménye	5)	2 208	137
Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	6)	-	33
Személyi jellegű ráfordítások	7)	27 021	29 678
Egyéb általános adminisztratív költségek	7)	23 880	22 295
Értékcsökkenés	7)	9 712	11 365
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetésének nettó eredménye	8)	-	9
Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye	9)	15	2 088
Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan	10)	7 007	598
Egyéb nettó működési eredmény	11)	15 764	13 371
Egyéb működési bevételek	11)	7 543	7 446
Egyéb működési ráfordítások	11)	23 307	20 817
Adózás előtti eredmény		59 050	58 781
Jövedelemadók	12)	1 551	3 244
Adózott eredmény		57 499	55 537

II. Átfogó jövedelemkimutatás a 2019. december 31-ével zárult évre

millió forintban	2018	2019
Adózott eredmény	57 499	55 537
Egyéb átfogó jövedelem		
Eredménybe át nem sorolható tételek		
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok nem realizált tartaléka	263	18
Eredménybe át nem sorolható tételekre jutó jövedelemadó	- 24	- 2
Eredménybe átsorolható tételek		
Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok nem realizált tartaléka	- 3 792	3 970
Tárgyévi nyereség/vesztés	- 3 813	6 037
Átsorolás miatti módosítás	21	- 2 088
Értékvesztés	-	21
Eredménybe átsorolható tételekre jutó halasztott adó	344	- 360
Tárgyévi nyereség/vesztés	345	- 548
Átsorolás miatti módosítás	- 1	188
Egyéb átfogó jövedelem összesen	- 3 209	3 626
Átfogó jövedelem összesen	54 290	59 163

Kelt: Budapest, 2020. április 3.

Zoltán Radován
Elnök-vezérigazgató

Ivan Vondra
Pénzügyi vezérigazgató-helyettes

III. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás 2019. december 31-i állapot szerint

millió forintban	Megjegyzések	2018	2019
Eszközök			
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	13)	26 845	136 020
Kereskedési célú pénzügyi eszközök		91 131	50 989
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	14)	25 930	35 053
Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	15)	65 201	15 936
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	16)	73 572	115 360
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok		1 138	1 229
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		30 702	1 821
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek		41 732	112 310
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	17)	137 052	112 815
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok		1 483	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		135 569	112 815
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	19)	1 966 454	2 251 504
Ebből fedezetként zárolva	37)	236 210	259 566
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		657 981	753 411
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek		95 630	93 744
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek		1 212 843	1 404 349
Pénzügyi lízing követelések	22)	37 602	43 568
Tárgyi eszközök	25)	8 321	29 663
Befektetési célú ingatlanok	25)	-	214
Immateriális javak	25)	21 153	25 790
Részesedések	48)	54 567	56 412
Adókövetelések	26)	1 380	-
Halasztott adókövetelések	26)	3 321	4 503
Értékesítésre szánt eszközök	27)	30	-
Kereskedelmi hitelek és előlegek	23)	14 113	10 670
Egyéb eszközök	28)	23 222	24 629
Eszközök összesen		2 458 763	2 862 137

millió forintban	Megjegyzések	2018	2019
Források			
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek		19 839	30 241
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	14)	19 839	30 241
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	29)	2 052 164	2 388 999
Hitelintézetek által elhelyezett betétek		391 639	363 015
Ügyfelek által elhelyezett betétek		1 649 231	2 011 033
Kibocsátott értékpapírok		8 471	10 789
Egyéb pénzügyi kötelezettségek		2 823	4 162
Lízingkötelezettségek		-	21 204
Céltartalékok	30)	7 270	6 765
Adókötelezettségek	26)	-	177
Egyéb kötelezettségek	31)	31 166	27 264
Saját tőke	32)	348 324	387 487
Anyavállalatra jutó saját tőke		348 324	387 487
Jegyzett tőke		146 000	146 000
Tőketartalék		117 492	117 492
Eredménytartalék és egyéb tartalékok		84 832	123 995
Források összesen		2 458 763	2 862 137

Kelt: Budapest, 2020. április 3.

Jelasity Radován
Elnök-vezérigazgató

Ivan Vondra
Pénzügyi vezérigazgató-helyettes

IV. Saját tőkeváltozás kimutatás

Saját tőkeváltozás kimutatás a 2019. december 31-ével zárult pénzügyi évre							
millió forintban	Megjegyzések	Jegyzett tőke ¹	Tőketartalék	Eredménytartalék	Értékelési tartalék ²	Halasztott adó	Saját tőke összesen
Saját tőke 2019. január 1-én	32	146 000	117 492	82 866	2 158	-192	348 324
Osztalékfizetés				-20 000			-20 000
Átsorolás				560	-615	55	-
Átfogó jövedelem		-	-	55 537	3 988	-362	59 163
ebből: Adózott eredmény				55 537			55 537
ebből: Egyéb átfogó jövedelem				-	3 988	-362	3 626
Saját tőke 2019. december 31-én	32	146 000	117 492	118 963	5 531	-499	387 487

- 1) Részletesebb információ a 32-es megjegyzés jegyzett tőke és tőketartalék részében található.
- 2) Tárgyévi eredménybe átvethető elemek, mindkét évben.

Saját tőkeváltozás kimutatás a 2018. december 31-ével zárult pénzügyi évre								
millió forintban	Megjegyzések	Jegyzett tőke	Tőketartalék	Eredménytartalék	Értékesíthető pénzügyi eszközök értékelési tartaléka	Értékelési tartalék	Halasztott adó	Saját tőke összesen
Saját tőke 2018. január 1-én		146 000	117 492	56 914	6 164	-	(555)	326 015
IFRS 9 áttérés miatti változások		-	-	3 773	(6 164)	5 687	43	3 339
IFRS áttérés miatti változások		-	-	4 680	-	-	-	4 680
Áttérés utáni saját tőke 2018. január 1-én		146 000	117 492	65 367	-	5 687	(512)	334 034
Osztalékfizetés				(40 000)				(40 000)
Átfogó jövedelem		-	-	57 499	-	(3 529)	320	54 290
ebből: Adózott eredmény				57 499				57 499
ebből: Egyéb átfogó jövedelem				-		(3 529)	320	(3 209)
Saját tőke 2018. december 31-én	32	146 000	117 492	82 866	-	2 158	(192)	348 324

V. Cash Flow kimutatás

millió forintban	2018	2019
Adózott eredmény	57 499	55 537
Jövedelemadó korrekció	1 551	3 244
Korrigált adózott eredmény	59 050	58 781
Adózott eredmény nem-pénzeszköz korrekciói		
Értécsökkenés és amortizáció, értékvesztés képzése és visszairása, eszköz átértékelés (nem pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó)	11 192	10 001
ebből eszközhasználati jogokhoz kapcsolódó	-	2 538
Céltartalék képzése és visszairása (ideértve a kockázati céltartalékot) és a deviza elszámoláshoz kapcsolódó céltartalékot	- 18 985	- 3 582
Eszközök értékesítésének bevételei és ráfordítása	- 32	- 2 642
Hátrasorolt kötelezettségek átértékelése	- 1 950	1 471
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök átértékelése	90	- 285
Egyéb korrekciók	3 357	1 325
ebből IFRS 9 áttérés miatti változások	3 339	-
ebből IFRS első alkalmazása miatti változások (lásd B pontban)	4 680	-
ebből IFRS 16 vonatkozású Pénzügyi lízingkötelezettségekhez kapcsolódó változások	-	1 358
Üzleti tevékenység eszközeinek és forrásainak nettó változása a nem-pénzeszköz korrekciók után		
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	- 14 113	49 983
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési célú pénzügyi eszközök		
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	- 1 138	- 91
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	- 30 702	30 364
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	- 41 732	- 70 578
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök		
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	239	18
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	- 2 929	6 328
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	661	576
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	- 34 388	1 899
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	- 15 729	- 187 681
Pénzügyi lízing követelések	- 37 903	- 6 676
Üzleti tevékenységből származó egyéb eszközök	- 19 073	2 552
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	- 8	846
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek		
Hitelintézetek által elhelyezett betétek	113 927	- 30 095
Ügyfelek által elhelyezett betétek	170 115	361 802
Kibocsátott értékpapírok	1 635	2 792
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	2 823	1 339
Üzleti tevékenységből származó egyéb kötelezettségek	3 950	- 3 902
Fizetett jövedelemadó	- 5 886	- 3 228
Üzleti tevékenységből származó pénzeszközváltozás	142 472	221 317

millió forintban	2018	2019
Értékesítés		
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – Tőke instrumentumok	142	-
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok	44 972	51 431
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	93 783	95 802
Tárgyi eszközök, immateriális javak és befektetési célú ingatlanok	71	441
Részesedések leányvállalatokban	8 130	30
Beszerzés		
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – Tőke instrumentumok	- 294	-
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok	- 53 175	- 28 968
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	- 176 674	- 191 833
Tárgyi eszközök, immateriális javak és befektetési célú ingatlanok	- 9 905	- 15 411
Részesedések leányvállalatokban	- 4 000	-
Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás		
Fizetett osztalék	- 40 000	- 20 000
Hátrasorolt kötelezettségek visszafizetése	-	474
Lízingkötelezettségek visszafizetése	-	3 160
Finanszírozási tevékenységből származó pénzeszközváltozás		
	- 40 000	- 23 634
Pénzeszközök nyitó egyenlege		
	21 323	26 845
Üzleti tevékenységből származó pénzeszközváltozás	142 472	221 317
Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás	- 96 950	- 88 508
Finanszírozási tevékenységből származó pénzeszközváltozás	- 40 000	- 23 634
Pénzeszközök záró egyenlege		
	26 845	136 020
Kamathoz és osztalékhoz kapcsolódó pénzeszközváltozás (üzleti tevékenységből származó pénzeszközváltozás tartalmazza)		
Kapott kamat	76 330	96 732
Kapott osztalék	4 337	1 037
Fizetett kamat	- 9 673	- 13 229

VI. Kiegészítő melléklet az éves beszámolóhoz

A. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ

Az Erste Bank Hungary Zrt. (a továbbiakban: „Bank” vagy „Erste Bank”) a magántulajdonban lévő legnagyobb, a bécsi, prágai és bukaresti tőzsdéken jegyzett osztrák bankcsoport, az Erste Group („Erste Group Bank AG”) tagja.

A Bank a kizárólagos tulajdonában álló leányvállalataival együttesen alkotja az Erste Hungary-t. A Bank magyarországi bejegyzésű és székhelyű, zártkörűen működő részvénytársaság. A Bank bejegyzett székhelye 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26. szám alatt található.

A külön beszámolóként elkészített éves beszámoló a következő weboldalon kerül közzétételre:

<https://www.erstebank.hu/hu>

A Bank konszolidált éves beszámolója a következő weboldalon kerül közzétételre:

<https://www.erstebank.hu/hu>

A beszámoló angol és magyar nyelven készül el és kerül közzétételre. A nyelvi verziók eltérése esetén az angol nyelvű változat az irányadó.

2019. december 31-én a Bank közvetlen anyavállalata 70%-os tulajdonrészrel az Erste Group Bank AG, amelynek ebben az időpontban bejegyzett székhelye Ausztriában, az 1100 Bécs Am Belvedere 1. Az Erste Group konszolidált pénzügyi beszámolóját az Erste Group fő anyavállalata, az „Erste Group Bank AG” készítette, amelyek az osztrák cégbírószágon a következő ausztriai címen állnak rendelkezésre: 1030 Bécs, Marxergasse 1a.

2019. december 31-én a DIE ERSTE Oesterreichische Spar-Casse Privatstiftung (‘ERSTE Alapítvány), egy alapítvány, ami a partnereivel kötött részvényesi megállapodások által összesen hozzávetőleg 29,62%-os részesedést birtokol az Erste Group Bank AG-ben és 15,62 %-os tulajdonrészrel a társaság fő részvényese. Az Erste Alapítvány a részvények 6,5%-ának közvetlenül, 9,12%-ának pedig közvetetten tulajdonosa a Sparkassen Beteiligungs GmbH & Co KG részesedésén keresztül, ami az Erste Alapítvány és az Erste Group Bank AG kapcsolt vállalkozása a Haftungsverbundon keresztül. 9,92%-os jegyzett tőkét birtokolja az Erste Alapítvány egy részvényesi megállapodás alapján a CaixaBank A.S.-el. 3,08% pedig egyéb partnerek tulajdonában van, egyéb részvényesi megállapodások által.

A magyar állam és az EBRD kisebbségi részesedést szerez az Erste Bank Hungary Zrt.-ben

2016 júniusában a Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt. (a Magyar Állam nevében) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) keretszerződést írtak alá az Erste Group Bank AG-val amelynek keretében 15-15%-os kisebbségi részesedést szereztek az Erste Bank Hungary Zrt.-ben. Az eladási ár 77,78 milliárd forint volt. Az eladási tranzakcióhoz kapcsolódó szabályozói jóváhagyások és egyéb szerződéses feltételek teljesítése után a tulajdonjog átruházás 2016 augusztusában történt meg.

A részesedés vásárlást a Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2016 augusztus 4-én hagyta jóvá (H-EN-I-693/2016), a tulajdonjog változást a cégjegyzékbe 2016 augusztus 24-én jegyezték be.

Az Erste Bank Hungary Zrt. tulajdonosi struktúrája a következő 2019. december 31-én (nem változott 2018-hoz képest):

Tulajdonos	Részvény darabszám	Részesedés
Erste Group Bank AG	102 200 000 000	70%
Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt.	21 900 000 000	15%
European Bank for Reconstruction and Development	21 900 000 000	15%
Összesen	146 000 000 000	100%

A megállapodás részeként az EBRD és a Corvinus Zrt. is delegált egy-egy tagot a Felügyelőbizottságba és egy-egy nem ügyvezető tagot az Erste Bank Hungary Igazgatóságába.

Az Erste Bank tevékenysége

A Bank leányvállalataival együtt teljes körű banki és egyéb pénzügyi szolgáltatásokat nyújt ügyfeleinek, köztük megtakarítási számlákat, vagyonkezelést, fogyasztói hiteleket, és jelzáloghitelezést, lakás előtakarékosági betétgyűjtést és hitelezést, befektetési banki tevékenységeket, értékpapírok és származékos instrumentumok kereskedelmét, portfóliókezelést, projektfinanszírozást, külkereskedelmi

finanszírozást, vállalatok pénzügyeinek kezelését, tőkepiaci és pénzügyi szolgáltatásokat, devizakereskedelmet, lízinget és faktoringot. Az Erste Bank tevékenységét a magyar piacra összpontosítja. Az Erste Bank jogszabály által könyvvizsgálatra kötelezett.

B. FELVÁSÁRLÁSOK, EGYESÜLÉSEK ÉS ÉRTÉKESÍTÉSEK

A Bank 2018 végén előszerződést írt alá az Erste Lakáslízing Zrt. eladásáról. A szerződés az eladás összes lényeges feltételét tartalmazza. Ez alapján az IFRS5 sztenderdnek megfelelően a társaság eszközei átsorolásra kerültek az 'Értékesítésre tartott eszközök' beszámolósorra. Az 'Értékesítésre tartott eszközök' értéke 2018 december 31-én 1 405 millió forint, amely a csoporton belüli egyenlegek kiszűrése utáni eszközök kötelezettségekkel csökkentett összege.

Az eladás 2019 harmadik negyedévében valósult meg a szükséges adminisztráció elvégzését követően, így a részesedés kivezetésre került.

A Bank 100%-ban tulajdonolt lakástakarékpénztára, az Erste Lakástakarék Zrt. felvásárolta az Aegon Lakástakarék Zrt. betéti portfólióját. Az Aegon Lakástakarék Zrt., a lakástakarék piac egyik jelentős szereplője, tevékenysége beszüntetése mellett döntött. A kétfázisú tranzakció feltételeit a lakástakarék piac sajátosságai alapján alakították ki a felek. Az első szakaszban, 2019 októberében történt meg a betéti portfólió nagyobb részének, egy 34,6 milliárd forintos betéti állománynak az átvétele, míg a maradék 474,1 millió forintos portfólió átvétele a második fázisban, 2020 januárjában történt meg.

C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN

i)

A 2019-es év folyamán a Magyar Kormány ill. a Magyar Nemzeti Bank folytatta az innovatív termékstruktúrák bevezetését, melyek középpontjában egyrészt az a törekvés áll, hogy kellő hangsúlyt kapjon a családi értékek jelentősége a magyar társadalomban, másrészt a Magyarországon tevékenykedő vállalkozások illetve azok finanszírozási lehetőségeinek szélesítése, egyéb nem-bankhitel jellegű eszközökkel.

A családvédelmi akcióterv keretében az MNB elindította a „babavárási hitel” programot, amely a családokat célozza meg. A program keretében a bankszektor látja el a klasszikus pénzügyi szolgáltatói feladatokat, mint a hitelekkel kapcsolatos adminisztráció valamint a folyósítás az arra jogosultaknak, míg a preferenciális kondíciók és kedvezmények kedvezményezettjei a hitelfelvevő családok.

Az MNB szintén elindította a „növekedési kötvényprogramot” (NKP) egyben kifejezve szándékát, hogy aktív résztvevője lesz a vállalati kötvények másodlagos piacának. A program szerint a részvételi jogosultság tekintetében arra kijelölt független minősítő ügynökség biztosítja a vállalkozások rating-jét, jöllehet a Bank saját minősítést is végez a vásárlási döntés meghozatala előtt.

A két fenti program számviteli kezelését és jellemzőit részletesen lásd a D. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK fejezet d) Jelentős számviteli feltételezések és becslések; Kizárólag tőke és kamatfizetés (SPPI) teszt részében.

ii)

A bankadó mértéke 2019. január 1-től 0,2%-ról 0,21%-ra változott. Az 50 milliárd forintos határ feletti 0,15%-os fix kulcs nem változott. A bankadót részletesen lásd a D. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK fejezet Adók; *(iii)* Bankadó részében.

D. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK

a) A BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉS ALAPJA

Az Erste Bank 2019. üzleti évre vonatkozó éves beszámolója és az összehasonlítás alapját képező 2018. évi adatok a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) által kiadott vonatkozó Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (IFRS) és a Nemzetközi Számviteli Standardokkal (IAS), valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Értelmezési Bizottság (IFRIC, korábban Állandó Értelmezési Bizottság, avagy SIC) által kiadott, az Európai Unió által elfogadott értelmezésekkel összhangban kerültek összeállításra. Amennyiben másként nem kerül jelzésre, minden összeg millió forintban értendő.

A Bank konszolidált éves beszámolót készít az egyedi éves beszámolóval megegyező keretrendszerben. A Bank egyedi és konszolidált éves beszámolója ugyanazon a napon kerül jóváhagyásra és közzétételre.

Az éves beszámoló az IFRS által előírt, illetve megengedett értékelési módszereknek megfelelően bekerülési költség (amortizált bekerülési költség) alapon készül, kivéve az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket és az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket, amelyek mindegyike valós értéken szerepel.

A beszámoló a vállalkozás folytatása elvének megfelelően került összeállításra.

Amennyiben nincs máshogy jelölve, minden összeg millió Magyar forintban (HUF) értendő. A beszámolóban szereplő táblázatok tartalmazhatnak kerekítésből adódó eltéréseket.

A 2019. december 31-ével zárult pénzügyi évre vonatkozó konszolidált éves beszámoló kiadását az Igazgatóság 2020. április 3-ai határozatában hagyta jóvá.

b) Könyvelési és értékelési módszerek

Devizák átszámítása

Az éves beszámoló magyar forintban (HUF) készül, amely az Erste Bank funkcionális pénzneme. A funkcionális pénznem azon elsődleges üzleti környezetnek a valutája, amelyben a szervezet működik.

Devizanemek közötti átszámításnál a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyamok kerülnek alkalmazásra. A devizás tranzakciók nyilvántartása elsőként a tranzakció dátumán érvényes deviza-átváltási árfolyamon történik. A devizában nyilvántartott pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket a funkcionális pénznemnek a mérlegfordulónapon érvényes árfolyamán számítja át. Az ebből eredő összes árfolyam különbözet az eredménykimutatásban kerül elszámolásra, a „Kereskedési tevékenység nettó eredménye” alatt. A bekerülési költségen értékelt nem-pénzügyi devizás tételek a kezdeti tranzakciók dátuma szerinti árfolyamokon kerülnek átszámításra. A cash flow fedezeti ügyletekből származó értékelési különbözetelek elszámolása a tőkében történik.

Pénzügyi instrumentumok

Pénzügyi instrumentum minden olyan szerződés, amely valamely gazdálkodó egységnél pénzügyi eszközt, ugyanakkor egy másik gazdálkodó egységnél pénzügyi kötelezettséget vagy tőkeinstrumentumot keletkeztet. Az IFRS 9 szerint minden olyan pénzügyi eszközt és pénzügyi kötelezettséget – beleértve, amelyek származékos pénzügyi instrumentumokat is tartalmaznak - a mérlegben kell megjeleníteni és az előírt értékelési kategóriák szerint értékelni.

A pénzügyi instrumentumok értékelési módszerei

A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek értékelése két fő értékelési módszerre bontható.

i. Amortizált bekerülési érték és effektív kamatláb

Egy pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értéke a pénzügyi eszköznek vagy kötelezettségnek a kezdeti megjelenítéskor meghatározott értéke, csökkentve a tőketörlesztésekkel, növelve vagy csökkentve az ezen kezdeti érték és a lejáratkori

érték közötti különbözet effektív kamatlábmódszerrel kiszámolt halmozott amortizációjával, és csökkentve az esetleges értékvesztés vagy behajthatatlanság miatti (közvetlenül, vagy egy értékvesztési számlán keresztül elszámolt) leírással.

Az effektív kamatláb az a kamatláb, amely a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatti, vagy ha megfelelő, egy ennél rövidebb időszak alatti, becsült jövőbeni pénzkifizetéseket vagy pénzbevételeket pontosan a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nettó könyv szerinti értékére diszkontálja. Az effektív kamatláb kiszámításakor a pénzügyi instrumentum valamennyi szerződéses feltételét (például előtörlesztési, lehívási opciókat) figyelembe véve kell megbecsülni a cash flow-kat, ugyanakkor nem szabad figyelembe venni a jövőbeni hitelezési veszteségeket. A kalkuláció tartalmazza a tranzakciós és adminisztratív díjakat, amelyek az effektív kamatláb szerves részét képezik, illetve minden, a névértéket csökkentő és növelő összeget.

Vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett pénzügyi eszközök (továbbiakban: POCI lásd a Pénzügyi instrumentumok értékvesztése fejezetben) esetében hitelezési veszteséggel korrigált effektív kamatláb kerül meghatározásra. Ez az a kamatláb, amely a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatti becsült jövőbeni pénzáramokat, a hitelezési veszteségek figyelembevételével pontosan a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nettó könyv szerinti értékére diszkontálja.

Az effektív kamatláb módszer a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értékének kiszámítására, valamint a kamatbevételek és kamatráfordítások az adott időszaki eredményben való felosztására és megjelenítésére szolgál. A kamatbevételek meghatározásánál az alábbi tényezőket kell figyelembe venni:

- a nem értékvesztett pénzügyi eszközök esetében az effektív kamatlábat a bruttó könyv szerinti értékre kell alkalmazni (Stage 1, Stage 2);
- az értékvesztett pénzügyi eszközök esetében az effektív kamatlábat az amortizált bekerülési értékre kell alkalmazni (Stage 3);
- a POCI eszközök esetében hitelezési veszteséggel korrigált effektív kamatlábat és az amortizált bekerülési szerinti értékre kell alkalmazni.

A kamatráfordításokat a pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéke és az effektív kamatláb segítségével határozzák meg.

ii. Valós értékelés

A valós érték az az ár, amelyet egy eszköz értékesítésekor kapnának, illetve egy kötelezettség átruházásakor kifizetnének egy piaci szereplők között létrejött szokásos ügylet alapján az értékelés időpontjában. A definíció a nem pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének mérésére is alkalmazandó. A valós érték meghatározását és a valós érték hierarchiára alkalmazott értékelési technikák részleteit a „Pénzügyi instrumentumok valós értékelése” rész tartalmazza.

Kezdeti megjelenítés és értékelés

i. Kezdeti megjelenítés

A pénzügyi instrumentumok akkor kerülnek megjelenítésre a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban (mérlegben) amikor az instrumentum szerződéses feltételei az Erste Bank-ra vonatkozóvá válnak. A pénzügyi eszközök megjelenítése a teljesítés napján történik.

ii. Kezdeti értékelés

Egy pénzügyi eszközöket és pénzügyi kötelezettségeket kezdeti megjelenítésekor valós értéken kell értékelni, beleértve – amennyiben a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nem eredménnyel szemben valós érteken értékelt – azokat a tranzakciós költségeket is, amelyek közvetlenül a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi kötelezettség kibocsátásának vagy megszerzésének tulajdoníthatóak. A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi instrumentumok valós értéke legtöbb esetben a tranzakciós ár.

A pénzügyi eszközök besorolása és követő értékelése

A pénzügyi eszközök besorolása és követő értékelése az alábbi két kritériumtól függ:

- (i) A pénzügyi eszközöket milyen üzleti modell alapján tartják –vagyis a pénzügyi eszközt olyan üzleti modell alapján tartja a Bank, amelynek célja
 - a pénzügyi eszközök szerződéses pénzáramainak beszedése érdekében történő tartása,
 - vagy a szerződéses pénzáramlásainak beszedése és a pénzügyi eszközök eladása

- vagy egyéb üzleti modell jellemző rá.
- (ii) A pénzügyi eszköz szerződéses feltételei a meghatározott időpontokban kizárólag olyan pénzáramokat eredményeznek-e, amelyek kizárólag a tőke és a kint levő tőkeösszeg után járó kamat kifizetésekből állnak.

A fenti két kritérium a következő három IFRS 9 szerinti besorolási kategóriához vezet:

i. Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (AC)

A pénzügyi eszközök amortizált bekerülési értéken kerülnek megjelenítésre a mérlegben, ha azokat olyan üzleti modellben tartják, amelynek célja a szerződéses cash flow-k beszedése, és szerződéses cash flow-k kizárólag tőke és kamatfizetésből állnak (SPPI).

Ezeket az eszközöket amortizált bekerülési értéken kell bemutatni a mérlegben az alábbi sorokon: 'Amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök', 'Vevő és egyéb követelések' és 'Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek'. A Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek soron csak a központi bankoknál és a hitelintézeteknél elhelyezett látra szóló betétek szerepelnek. Látra szólóként besorolt az az instrumentum, amely bármikor vagy legfeljebb 24 órás felmondási idővel megszüntethető. A Magyar Nemzeti Bank által előírt kötelező tartalékok ezen a mérleg soron mutatja be a Bank.

A fent említett eszközcsoportoknál a kamatbevétel effektív kamatlábmódszerrel kerül meghatározásra és a 'Kamatbevételek' soron kerülnek bemutatásra. Az pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó értékvesztés a 'Pénzügyi instrumentumok értékvesztése' soron kerül bemutatásra. Ezen eszközök kivezetéséből származó nyereségek és veszteségek (például az értékesítés) az „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség / veszteség” soron kerülnek bemutatásra.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök jelentik legnagyobb tételt az Erste Bank mérlegében, mely magában foglalja az ügyfeleknek nyújtott hitelek túlnyomó többségét (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hiteleket), bankközi kihelyezéseket), a központi bankokban elhelyezett betéteket és az egyéb követelések összegeit.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokba történő befektetés különböző üzleti, stratégiai és kockázatkezelési céllal történhet. Rendszeres és jelentős mennyiségű lejárat előtti értékesítése nem jellemző ezekre az értékpapírokra. A pénzügyi instrumentumok értékesítésével kapcsolatos további szabályokat lásd a 'd) Jelentős számviteli feltételezések és becslések' fejezet 'Üzleti modell teszt' részében.

ii. Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok

Egy hitelviszonyt megtestesítő instrumentumot az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken kell értékelni, amennyiben a szerződéses cash flow-ja megfelel az SPPI kritériumoknak (lásd a későbbi SPPI fejezetben), és olyan üzleti modellben tartják, amelynek célja mind a szerződéses cash flow-k beszedése és a pénzügyi eszköz értékesítése. A mérlegben ezeket a pénzügyi eszközöket az „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken pénzügyi eszközök” kategórián belül a „Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok” mérleg sorokon kerül bemutatásra.

A fent említett eszközcsoportoknál a kamatbevétel effektív kamatlábmódszerrel kerül meghatározásra és 'Kamatbevételek' soron kerülnek bemutatásra. Az eszközhöz kapcsolódó értékvesztés a 'Pénzügyi instrumentumok értékvesztése' soron kerül elszámolásra az egyéb átfogó jövedelemmel szemben (OCI).

Ezen eszközök kivezetéséből származó nyereségek és veszteségek (például az értékesítés) az „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség / veszteség” soron kerülnek bemutatásra.

Az átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumokból eredő valós érték változás az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra. A korábban átfogó jövedelemmel szemben kimutatott halmozott veszteség vagy nyereség jellegű tételek a pénzügyi eszköz kivezetésekor az eredménnyel szemben kerülnek elszámolásra, amely összegek a 'Valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye' soron kerülnek bemutatásra.

Az Erste Bank értékpapír befektetéseinek egy részét Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékeli (FVOCI). A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokhoz hasonlóan az ilyen típusú értékpapírokba befektetés különböző stratégiai, üzleti és likviditási okokból történhet. Ugyanakkor az FVOCI-n értékelt papírokba történő befektetés szerves részét képezi az értékesítéssel történő hozam elérése, amely elsősorban likviditási célt szolgál. Ennek eredményeként az FVOCI-n értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok elsődleges üzleti célja a szerződéses cash flow-k beszedése és az értékpapírok értékesítése révén hozam elérése.

Bizonyos tőkeinstrumentumokba történő befektetések esetében, amelyeket az Erste Bank nem kereskedési céllal tart, a Bank alkalmazza az egyéb átfogó jövedelemmel szembeni valós értékelési opciót. Ezt az opciót a stratégiai, jelentős banki üzleti kapcsolati befektetésekre alkalmazzák (a biztosítási üzletág kivételével). A tárgyidőszaki valós érték változásból fakadó nyereséget vagy veszteséget az FVOCI-n értékelt instrumentumoknál az átfogó jövedelemben kell kimutatni. A halmozott nyereségeket vagy veszteségeket a saját tőke változás kimutatásában a „Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok nem realizált tartaléka” sor foglalja magában. Az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt eredmény nem kerül átvezetésre a tárgyévi eredménykimutatásba. Ugyanakkor az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valósan értékelt tőkebefektetések kivételése után az OCI-ban felhalmozott összeget az eredménytartalékba szükséges átvezetni.

Az FVOCI-n értékelt befektetésekből kapott osztalékokat az eredménykimutatás „Osztalékbevételek” során kell elszámolni. A mérlegben az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök a „Tőkeinstrumentumok” soron kerülnek bemutatásra az „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” mérlegcsoporton belül.

iii. Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

Egy pénzügyi instrumentumot eredménnyel szemben valós értéken kell értékelni az alábbi esetekben.

Azokat a pénzügyi eszközöket, amelyek szerződéses pénzáramlásait nem felelnek meg az SPPI kritériumainak, eredménnyel szemben valós értéken kell értékelni. Az Erste Bank portfóliójában ez bizonyos ügyfélhitelek fordul elő, melynek fő oka, hogy a hiteltermékek olyan kamatjellemzőkkel rendelkeznek, amelyek nem felelnek meg az IFRS 9 által előírt kritériumoknak (részletesebben lásd a 'd) Jelentős számviteli feltételezések és becslések' fejezet „SPPI-értékelés” című részében) 43. oldal).

Az eredménnyel szemben valós értéken történő értékelés további oka lehet, hogy a pénzügyi instrumentumot olyan üzleti modell alapján tartja a Bank melynek nem célja a szerződéses cash flow-k beszedése illetve a szerződéses cash flow-k beszedése és az instrumentum értékesítése. Ezek a pénzügyi eszközöket általában lejáratuk előtt kerülnek értékesítésre. Az Erste Bank portfóliójában a kereskedelmi céllal tartott értékpapírokra jellemző.

Az Erste Bank élhet azzal az opcióval, hogy egy pénzügyi instrumentumot eredménnyel szemben valós értéken jelöl meg a kezdeti megjelenítésekor.

Az Erste Bank akkor alkalmazza ezt az opciót, ha olyan számviteli elszámolásból adódó eltéréseket szeretne semlegesíteni illetve azok hatását jelentősen csökkenteni, melyek abból adódnának, ha nem alkalmazná ezt az opciót, illetve olyan elszámolást eredményeznének, amely során a pénzügyi eszköz amortizált bekerülési értéken vagy átfogó jövedelemmel szembeni valós értéken, míg a kapcsolódó derivatíva pedig eredménnyel szemben elszámolt valós értéken lenne értékelve.

A mérlegben az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok a „Kereskedési célú pénzügyi eszközök” soron, az „Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök” valamint a „Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök” soron kerülnek bemutatásra. Az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt nem kereskedési célú pénzügyi eszközök” között azok az ügyfélhitelek szerepelnek, melyek nem felelnek meg az SPPI kritériumoknak, de nem kereskedési célból tartják az adott pénzügyi eszközt.

A kereskedési célú tőkeinstrumentumokat eredménnyel szemben valós értéken értékeli az Erste Bank. Ezek az instrumentumok a mérlegben a „Kereskedési célú pénzügyi eszközök” („Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök”) mérlegcsoportban szerepelnek. A Bank eredménnyel szemben valós értéken értékeli azokat a tőkeinstrumentumokat is melyeket nem kereskedelmi céllal tart (kivéve, ha azokat az FVOCI-n jelölték meg). Ezek a tételek a ' Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök' soron szerepelnek a mérlegben a „Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok” alatt (16-os Megjegyzés).

Az eredménykimutatásban az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök hozama (nyeresége/vesztesége) kamatbevételre, osztalékbevételre és valós érték változás nettó eredményére bontható, és ezeket a „Nettó kamatbevétel” és „Egyéb kamatjellegű bevételek” eredménykimutatás sorokon mutatja be a Bank.

Az FVPL kategóriába sorolandók a pénzügyi kötelezettségeken keletkezett negatív kamatok is. A tőkeinstrumentumok osztalékbevételét az „Osztalékbevétel” sorban mutatja be a Bank. A valós érték változásból fakadó nyereségek vagy veszteségek a kamat vagy osztalék bevételek levonásával kerülnek meghatározásra, és magukban foglalják a tranzakciós költségeket és a kezdeti költségeket is.

Ezek a „Valós értékelés nettó eredménye” sorban kerülnek bemutatásra. A kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök esetében és a „Nem valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek nettó eredménye” a nem kereskedelmi céllal tartott FVPL-en értékelt eszközök esetében. Az Erste Bank által nem konszolidált alapok esetében a kamat- vagy osztalékkomponens nincs elkülönítve a valós érték nyereségétől vagy veszteségétől.

A pénzügyi kötelezettségek megjelenítése és értékelése az IFRS 9 standard szabályozása alatt

A pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken és eredménnyel szemben valós értéken értékelhetők.

i. Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

A mérlegben az amortizált bekerülési értéken értékelt kötelezettségek az ‘Amortizált bekerülési értéken értékelt kötelezettségek soron kerülnek megjelenítésre. A sor további alábontásra kerül a következő kategóriákra: Hitelintézetek által elhelyezett betétek; Ügyfelek által elhelyezett betétek; Kibocsátott értékpapírok; Egyéb pénzügyi kötelezettségek.

A felmerült kamatráfordítások a „Kamatráfordítások” eredménykimutatás soron kerülnek bemutatásra. A kivezetésből eredő nyereségek és veszteségek a „Nem valós értéken értékelt pénzügy instrumentumok kivezetésének nettó eredménye” sorban kerülnek bemutatásra.

ii. Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

Az eredménnyel szemben megjelölt pénzügyi kötelezettségek a kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségeket és a valós értéken megjelölt kötelezettségeket foglalják magukba.

Kereskedelmi célú nem származékos pénzügyi kötelezettségek azok a pénzügyi kötelezettségek, amelyek elsősorban a közeljövőben történő visszavásárlás céljából merülnek fel. Az Erste Bank portfóliójában ilyen típusú kötelezettségek azok az értékpapír-visszavásárlási kötelezettségek, amelyeket viszontértékesítési szerződések alapján vásárolnak vagy értékpapír-kölcsönzési tranzakciók révén kölcsönöznek, majd harmadik félnek értékesítenek. A mérlegben az ilyen kötelezettségek a „Kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségek” soron kerülnek bemutatásra. A kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek nyeresége vagy vesztesége az eredménykimutatás „Valós értékelés nettó eredménye” során jelenik meg.

Az Erste Bank eredménnyel szemben valós értéken értékeltként jelöl meg egy pénzügyi kötelezettséget, ha az:

- a besorolás megszűnteti vagy jelentősen csökkenti a számveteli hiba lehetőségét mintha az amortizált bekerülési értéken lett volna értékelve; vagy
- hibrid szerződést az FVPL-en kerül megjelölésre, ha nem leválasztható beágyazott derivatívát is tartalmaz.

A mérlegben a valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek a ‘Kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségek’ soron belül az ‘Egyéb kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségek’ és a Derivatívák’ sorokon kerülnek bemutatásra. Az ‘Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek’ soron mutatjuk ki a ‘Kibocsátott értékpapírok’-at. A kamatot az eredménykimutatás ‘Egyéb kamatjellegű ráfordítások’ soron, a ‘Nettó kamatbevétel’-ek között mutatjuk ki. A valós érték változásából eredő, kamatráfordítást nem tartalmazó nyereségek és veszteségek a ‘Valós értékelés nettó eredménye’ soron kerülnek bemutatásra. A pénzügyi kötelezettségek hitelkockázatából eredő valós érték változása az „Hitelkockázati tartalék” soron kerül bemutatásra.

A felhalmozott valós érték változást az Átfogó jövedelemben kell megjeleníteni. Az átfogó jövedelemben felhalmozott összeg soha nem kerül átvezetésre az eredménybe, kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek kivezetése esetén.

Az átfogó jövedelemmel szemben elszámolt halmozott tételek a kötelezettségek eredeti hitelkockázati felárával számolt diszkontált jelenértéke és valós értéke közötti különbözetből adódnak. A kötelezettség eredeti kockázati felárral való jelenértékének számításakor a diszkontáláshoz használt ráta a kamatráta (swap hozam) és eredeti kockázati felár összege.

Az eredeti kockázati felár a kezdeti megjelenítéskor kerül megállapításra és a teljes hozam valamint a piacon megfigyelhető kamat (swap hozam) különbségét fejezi ki. A nettó jelenérték számításához használt kezdeti kockázati felár a teljes futamidő alatt változatlan marad.

A kötelezettség hitelezési kockázatból eredő valószínű érték változása, amely az egyéb átfogó jövedelemmel szemben kerül elszámolásra, a futamidő kezdetét és végét jelentő két időpont között különbségként jelenik meg a hitelkockázat tekintetében.

Az egyéb átfogó jövedelemben felhalmozott összeg a pénzügyi kötelezettségek diszkontált jelenértékének és valós értékének különbségéből származik.

A pénzügyi instrumentumok értékvesztése az IFRS 9 szerint

Az Erste Bank értékvesztést számol el a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjaira (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt instrumentumokat), a lízingkövetéseire és a pénzügyi garanciákból és nyújtott hitelkeretektől eredő mérlegen kívüli kitétségeire. Az értékvesztés képzés alapja várható hitelezési veszteség, ami az alábbiakat tükrözi:

- elfogulatlan és valószínűséggel súlyozott összeg, amelyet több lehetséges kimenetel értékelésével határoznak meg;
- a pénz időértéke; és
- a beszámolási időszakban ésszerű költségek mellett elérhető alátámasztható információ a jövőbeni gazdasági kondíciókról.

A várható hitelezési veszteség és a kamatbevétel elszámolásának mérése céljából az Erste Bank megkülönbözteti az értékvesztés három szakaszát.

A „Stage 1” besorolás olyan pénzügyi instrumentumokra vonatkozik, amelyeknél a kezdeti megjelenítés óta a hitelezési kockázat nem nőtt jelentős mértékben. A Stage 1-es instrumentumok esetében az értékvesztés összege a 12 hónapos várható hitelezési veszteség (ECL). A 12 hónapos ECL a teljes futamidőre számított hitelezési veszteség azon része, ami a teljes élettartam alatt meg nem térülő összeget jelenti abban az esetben, ha az adós a mérlegfordulónapot követő 12 hónapban fizetéképtelen lesz (vagy ha a fennmaradó futamidő ennél rövidebb, akkor a futamidő végéig), súlyozva a fizetéképtelenség bekövetkezésének valószínűségével. A kamatbevétel elszámolása a pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékére számított effektív kamatláb alapján történik.

A „Stage 2”-esként besorolt kitétségek esetében a kezdeti megjelenítés óta jelentősen nőtt a hitelkockázat. Az értékvesztés összege a Stage 2-es instrumentumok esetében az egész élettartamra vonatkozó ECL alapján kerül elszámolásra. Az egész élettartamra vonatkozó ECL esetében az Erste Bank a teljes várható élettartam alatti fizetéképtelenség bekövetkezésének valószínűségét veszi alapul. A kamatbevétel elszámolása a pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékére számított effektív kamatláb alapján történik (a Stage 1-es kitétségekhez hasonlóan).

A „Stage 3”-asként besorolt kitétségek egyedileg értékvesztettek. Az IFRS 9 standard alkalmazásával párhuzamosan az Erste Bank összehangolta az IFRS 9 „értékvesztett” definícióját a szabályozó szervek által előírt „fizetéképtelenség” koncepciójával a hitelezési kitétségek esetében. Az értékvesztés összege a Stage 3-as instrumentumok esetében az egész élettartamra vonatkozó ECL alapján kerül elszámolásra. A kamatbevétel elszámolása a pénzügyi eszköz nettó könyv szerinti értékére számított effektív kamatláb alapján történik. Mérlegoldalról a kamatok elhatárolása továbbra is a pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értéke alapján történik. Az elhatárolt és eredményben elszámolt kamat különbözete az értékvesztés számlán keresztül kerül elszámolásra (anélkül hogy az értékvesztés miatti veszteséget érintené).

Részletesebb információk a hitelkockázat jelentős növekedésének azonosításáról, beleértve a kollektív értékelést, a 12 hónapos és az élettartamra számított ECL mérésére használt becslési technikákat és a fizetéképtelenség meghatározását lásd a 44. megjegyzésben a Hitelkockázat részben.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök mérlegben megjelenített nettó könyv szerinti értéke megegyezik a bruttó érték és a kumulatív értékvesztés különbözetével. Ezzel szemben az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése az egyéb átfogó eredménnyel, azon belül pedig az „Értékelési tartalékkal” szemben kerül elszámolásra a tőke mozgástáblában. A hitelkeretekre és garanciákra elszámolt értékvesztés a mérlegben a „Céltartalékok” között jelenik meg.

A már kezdeti megjelenítéskor értékvesztett (POCI) pénzügyi eszközök esetében a teljes élettartamra vonatkozó ECL a kezdeti effektív kamatláb kalkulációba is beépül, emiatt nem kerül megállapításra kezdeti értékvesztés. Ennek eredményeképp, a későbbi értékelés során csak a teljes élettartamra vonatkozó ECL negatív változásai kerülnek értékvesztésként elszámolásra, a pozitív változások pedig értékvesztési nyereségként növelik a POCI eszköz bruttó könyv szerinti értékét. A POCI eszközök esetében nem különböztetünk meg értékvesztési Stage-eket.

A pénzügyi instrumentumokra elszámolt értékvesztés és annak visszairása minden pénzügyi instrumentum esetében az „Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan” soron jelenik meg az eredménykimutatásban.

Leírások

Az Erste Bank leírja azokat a pénzügyi eszközöket részben vagy egészben, amelyeknek a pénzáramlási várhatóan nem térülnek meg. Amikor egy tétel leírásra kerül, az eszköz bruttó értéke egyidejűleg csökkentésre kerül a kapcsolódó értékvesztés mértékével.

Az Erste Bank kritériumokat határozott meg a vissza nem téríthető egyenlegek leírása kapcsán a hitelezési üzletágban. A leírások átütetemes intézkedésekből eredhetnek, mely esetben a Bank szerződéses módon lemond a kintlévőségnek egy részéről annak érdekében, hogy az ügyfelek túllendüljenek pénzügyi gondjaikon, és ezáltal javítsa a fennmaradó hitelállomány begyűjtésének az valószínűségét (általában ezek üzletmenet folytonossági problémákhoz vezetnek vállalati ügyfelek esetében). A vállalati ügyfelek üzletmenet folytonossági szcenárióiban a kintlévőségek leírásait végrehajtási tevékenységek (csőd, elszámolás, peres ügyek) indítják be. Egyéb leírást kiváltó ok lehet a követelés/fedezet elértéktelenedése, illetve ha a követelés gazdaságosan nem behajtható. Lakossági (retail) ügyfelek esetében a nem-behajthatóság ténye, illetve a leírás időpontja és összege akkor válik nyilvánvalóvá, amikor a kintlévőség behajthatósága már nem biztos, pl. folyamatban lévő csődeljárás miatt. A behajthatatlan kintlévőségek leírásra kerülnek.

Pénzügyi instrumentumok kivezetése beleértve a szerződésmódosításokat

i. Pénzügyi eszközök kivezetése

Egy pénzügyi eszköz (vagy ha releváns, a pénzügyi eszköz egy része vagy hasonló pénzügyi eszközök csoportjának egy része) akkor kerül kivezetésre, ha:

- A szerződéses jogok az eszközhöz tartozó pénzáramokra lejártak, vagy
- Az Erste Bank átruházta a pénzáramokra vonatkozó jogait vagy megállapodás keretében kötelezettséget vállalt, hogy kifizeti a kapott pénzáramokat jelentős késedelem nélkül egy harmadik félnek

és emellett:

- az eszközhöz kapcsolódó minden kockázatot és hasznot átruházott, vagy
- nem ruházott át és nem is tartott meg minden hasznot és kockázatot, de az eszköz feletti ellenőrzést átruházta.

A különbség a kivezetett eszköz könyv szerinti értéke és a kapott ellenérték között az eredménykimutatásban az „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség/veszteség” soron szerepel, egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt értékpapírok esetén pedig a „Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye”. Az eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetén a kivezetésből származó nyereség vagy veszteség az értékelés eredményével együtt a „Kereskedési tevékenység nettó eredménye” vagy „Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokból származó nyereség/veszteség” soron kerül kimutatásra.

Az összehasonlító időszakban a „nem eredménnyel szemben értékelt eszközök és kötelezettségek nettó nyeresége / vesztesége”, az „eredménnyel szemben megjelölt valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek eredménye” és „Nettó kereskedési eredmény” tételeket. ”a kivezetett eszköz értékelési kategóriájától függ.

ii. Kivezetési feltétel a pénzügyi eszközök szerződésmódosításaihoz kapcsolódóan

A hitelezési tevékenység rendes üzletmenete során az adóssal kötött megállapodást az Erste Bank újratárgyalhatja, vagy módosíthat bizonyos szerződéses feltételeket. Ez magában foglalhatja a piaci alapú újratárgyalásokat vagy a hitelfeltevő pénzügyi nehézségeinek enyhítését vagy megakadályozását célzó szerződéses változtatásokat. Annak érdekében, hogy a szerződésmódosítások gazdasági tartalmát és pénzügyi hatását meghatározza, az Erste Bank kifejlesztett egy kritériumrendszert, ami felméri, hogy a módosított feltételek lényegesen különbözőek-e az eredeti feltételektől.

A lényeges módosítások, amelyek az eredeti pénzügyi eszköz kivezetéséhez és az új módosított pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítéséhez vezettek a következő eseményeket tartalmazzák:

- Megváltozik a szerződő fél (kivéve, ha csak formális a változás, mint például jogi névváltoztatás)
- Megváltozik a szerződés pénzneme (kivéve, ha a változás az eredeti szerződésben szereplő opció lehívásának az eredménye az előre megállapodott feltételeknek megfelelően, vagy ha az új deviza az eredeti devizához kötött)
- Nem SPPI-nak megfelelő szerződéselem bevezetése (kivéve, ha az a célja hogy az adóstól származó megtérülést javítsa azzal, hogy engedményeket biztosít és támogatja az adóst a fizetési nehézségei leküzdésében); és
- Nem SPPI-nak megfelelő szerződéselem eltávolítása

Néhány kivezeti feltétel különbséget tesz, hogy a szerződésmódosítások pénzügyi nehézséggel szembenező ügyfelekkel szemben kerülnek-e alkalmazásra. Bizonyos módosítások alkalmazása pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok esetén nem tekinthető jelentősnek, mivel céljuk, hogy javítsák a Bank kilátásait a követelések behajtására azáltal, hogy a visszafizetési ütemezéseket az adósok egyedi pénzügyi helyzetére szabják. Ezzel szemben a teljesítő adósok esetén alkalmazott ilyen szerződéses módosítások elég jelentősnek tekinthetők ahhoz, kivezetést indokoljanak, amint azt az alábbiakban részletezzük.

Ebből a szempontból a következő feltételek eredményeznek kivezetést, kivéve, ha azok átütemezési intézkedéseknek tekinthetők, nem teljesítő ügyfelekre alkalmazják, vagy nem teljesítést eredményeznek:

- A visszafizetési ütemezés megváltoztatásra kerül oly módon, hogy az eszközök súlyozott hátralévő lejáratát 100 százaléknál nagyobb mértékben és 2 évet meghaladóan változik az eredeti eszközhöz képest.
- A szerződéses pénzáramok mértéke és ütemezése megváltoztatásra kerül, ami a módosított pénzáramok jelenértékének (módosítás előtti diszkontrátával számolt) a közvetlenül a módosítás előtti bruttó érték 10%-át meghaladó változását eredményezi (kumulatív értékelés, figyelembe véve az elmúlt tizenkét hónapban bekövetkezett összes módosítást); vagy
- Az adós által kezdeményezett piaci alapú újratárgyalások, amelyek jobb feltételeket keresnek a refinanszírozás alternatívájaként, abban az esetben, ha előtörlesztési vagy korai felmondási opció és egy megfelelően versenyképes refinanszírozási piac is adott. Továbbá az előtörlesztési vagy korai felmondási opció lehívásának költségei kellően alacsonyak ahhoz, hogy ne tartsák vissza az adóst a lehívástól. Ez a kivezetést előidéző esemény ritkán vonatkozik Stage 2-be tartozó hitelekre, Stage 3-ba tartozókra pedig soha.

Ha a szerződésmódosítások, amelyek átütemezésnek minősülnek nem teljesítő ügyfelek esetén kerülnek alkalmazásra és annyira jelentősek, hogy az eredeti szerződéses jogok megszűnését vonják maguk után, akkor azok kivezetést eredményeznek.

Ilyen módosítások például a következők:

- új, lényegesen eltérő feltételekkel kötött megállapodás, amelyet az eredeti eszközhöz kapcsolódó jogok felfüggesztését követő átstrukturálás keretében írtak alá
- több eredeti hitel összevonása lényegesen eltérő feltételekkel; vagy
- rülirozó hitel átalakítása nem rülirozóvá

A szerződéses módosítások, amelyek a kapcsolódó eredeti hitelek kivezetéséhez vezettek, új pénzügyi eszközök kimutatását eredményezik. Ha az adós nem teljesítő, vagy a jelentős módosítás nem teljesítéshez vezet, akkor az új eszköz POCI-ként lesz kezelve. A különbség a kivezetett eszköz könyv szerinti értéke és az új POCI eszköz kezdeti valós értéke között az eredménykimutatás 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' során kerül elszámolásra.

Ha az adós teljesítő vagy a jelentős módosítás nem vezet nem teljesítéshez, akkor az új eszköz az eredeti eszköz kivezetése után Stage 1-be kerül. Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek esetén a folyósítási díj és tranzakciós költségek el nem amortizált része az effektív kamat részeként figyelembe vételre kerül és a 'Nettó kamatbevétel' beszámolóson jelenik meg a kivezetés időpontjában. A jelentős módosítás időpontjában az eredeti eszközhöz tartozó értékvesztés felszabadítása, valamint az új eszközre képzett értékvesztés is az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra' beszámolóson kerül elszámolásra. A maradék különbség az 'Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség/veszteség' soron kerül kimutatásra.

Az eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetén, függetlenül attól, hogy nem teljesítőek-e, a kivezetésből származó nyereség vagy veszteség az eredménykimutatás 'Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök nyeresége/vesztesége' során kerül elszámolásra, ugyan úgy, mint az átértékelési eredményük.

A nem eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok esetén, amelyek olyan szerződésmódosításon esnek át, ami nem eredményezett kivezetést, az eszköz bruttó könyv szerinti értéke az eredménykimutatásban szereplő szerződésmódosításból adódó nyereséggel vagy veszteséggel szemben kerül módosításra. A módosítás eredménye egyenlő a módosítás előtti bruttó könyv szerinti érték és a módosított feltételeknek megfelelő pénzáramok diszkontált jelenértéke közötti különbséggel az eredeti effektív kamattal diszkontálva. Az eredménykimutatásban a szerződésmódosításból adódó eredmény a 'Kamatbevétel' soron kerül kimutatásra a 'Nettó kamatbevétel'-en belül, amennyiben a módosítás Stage 1-es pénzügyi eszközhöz kapcsolódik. Stage 2-es, Stage 3-as és POCI ügyletek esetén a módosítás eredménye az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' soron kerül kimutatásra. Azonban amennyiben a szerződésmódosítás azt eredményezi, hogy a Bank feladja a fennmaradó pénzáramlásokra vonatkozó jogait, például lemond a tőke vagy a felhalmozott kamat egy részéről, akkor azt leírásnak kell tekinteni.

iii. Pénzügyi kötelezettségek kivezetése

Egy pénzügyi kötelezettség akkor kerül kivezetésre, amikor a kötelezettség teljesül, megszűnik vagy lejár. Ez általában akkor történik, amikor a kötelezettség visszafizetésre vagy visszavásárlásra kerül. Az eredménykimutatásban a kivezetett kötelezettség könyv szerinti értéke és a fizetett ellenérték közötti különbözet a kivezetett pénzügyi kötelezettség értékelési kategóriájától függően a 'Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye' az 'Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok nyeresége/vesztesége' vagy a 'Kereskedési tevékenység nettó eredménye' soron kerül elszámolásra.

Származékos ügyletek

Az Erste Bank származékos ügyleteket használ a kamat, deviza és egyéb piaci kockázatok kezelésére. Az Erste Bank által alkalmazott származékos ügyletek közé kamat swapok, határidős ügyletek, határidős kamat megállapodások, kamatopciók, deviza swapok, devizaopciók és hitel nem teljesítési cserügyletek tartoznak.

A származékos ügyletek bemutatás szempontjából két részre vannak osztva:

- Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök/kötelezettségek és
- Fedezeti célú származékos pénzügyi eszközök/kötelezettségek

A származékos pénzügyi instrumentumok valós értéken vannak bemutatva a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, pozitív valós érték esetén eszközként, negatív valós érték esetén pedig kötelezettségként. A származékos pénzügyi instrumentumok közül mind a banki könyvi, mind a kereskedési célú, fedezeti kapcsolatba be nem volt ügyletek a 'Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök' vagy 'Kereskedési célú származékos pénzügyi kötelezettségek' sorokon kerülnek kimutatásra. A fedezeti elszámolás alá tartozó ügyletek a 'Fedezeti célú származékos pénzügyi eszközök' vagy 'Fedezeti célú származékos pénzügyi kötelezettségek' között jelennek meg a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

A kereskedési célú származékos ügyletek valós érték változása az eredménykimutatás 'Kereskedési tevékenység nettó eredménye' során kerül elszámolásra. A kereskedési célú és a fedezeti kapcsolatba vont származékos ügyletek kamatbevétele vagy ráfordítása az 'Egyéb kamatjellegű bevételek' vagy 'Egyéb kamatjellegű ráfordítások' soron kerül elszámolásra a 'nettó kamateredmény' soron belül. A kamatbevétel vagy ráfordítás elszámolása az effektív kamathoz hasonlóan történik a származékos ügylet névértéke alapján és tartalmazza az amortizációt.

A fedezeti instrumentumként megjelölt derivatívák valósérték változása (clean price) a 'Kereskedési eredményben' kerül elszámolásra az eredménykimutatásban.

Visszavásárlás és fordított visszavásárlási megállapodások

A meghatározott jövőbeli dátumon történő visszavásárlási megállapodás keretében eladott értékpapírok nem kerülnek kivezetésre a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból, mivel az Erste Bank lényegében megtartja a tulajdonjoghoz kapcsolódó összes kockázatot és hasznot. Az ilyen tranzakciók 'repó' vagy 'eladási és visszavásárlási megállapodás' néven is ismertek. Az Erste Bank marad a kedvezményezettje minden kamatnak vagy egyéb az értékpapírhoz kapcsolódó bevételnek a repó időtartama alatt. Ezeket a kifizetéseket figyelembe veszik a visszavásárlási ár meghatározásakor.

Az ügyletkez kapcsolódó kapott pénzügyi összeg a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban eszközként kerül kimutatásra, forrásként kimutatott visszaadási kötelezettséggel együtt az 'Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek' soron belül a 'Hitelintézetek által elhelyezett betétek' vagy 'Ügyfelek által elhelyezett betétek' soron, amely tükrözi a tranzakció gazdasági tartalmát, vagyis hitel az Erste Bank számára. Az eladási és visszavásárlási ár közötti különbséget kamatráfordításként kezeli az Erste Bank és a 'Nettó

kamatbevétel” soron belül a „Kamatráfordítás” soron mutatja ki, alkalmazva az effektív kamatláb módszert. Az Erste Bank által visszavásárlási megállapodás keretében átruházott pénzügyi eszközök benne maradnak az Erste Bank pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásában a megfelelő soron, illetve az „Ebből fedezetként zárólva” alábontó sorokon külön kiemelve. Értékelésük az adott pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás sorra vonatkozó szabályok alapján történik.

Ezzel szemben, a meghatározott későbbi dátumon történő újraeladásra vonatkozó megállapodás keretében vásárolt értékpapírok nem szerepelnek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban. Az ilyen tranzakciók „fordított visszavásárlási megállapodás” néven is ismertek. A kifizetett ellenértéket a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a „Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek” vagy „Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek” sorban szerepelnek, amely tükrözi a tranzakció gazdasági tartalmát, vagyis hogy az Erste Bank által nyújtott hitel. A vételár és az újraeladási ár közötti különbség elszámolása az effektív kamatláb módszer alkalmazásával, kamatbevételeként történik, és a „Nettó kamatbevétel”-en belül a „Kamatbevétel” soron jelenik meg.

Értékpapírok kölcsönzése és kölcsönvétele

Az értékpapírok kölcsönzésével kapcsolatos tranzakciók során a kölcsönadó átruházza az értékpapírok tulajdonjogát a kölcsönvevőre azzal a feltétellel, hogy a kölcsönvevő egy megállapodás szerinti kölcsönzési futamidő végén visszaszámolja azonos típusú, minőségű és mennyiségű instrumentumok tulajdonjogát és a kölcsönzés időtartama által meghatározott díjat fizet. A „fordított visszavásárlási” megállapodásokhoz hasonlóan, az értékpapírok értékpapír-kölcsönzés útján partnerekre való átruházása nem eredményez kivételt, kizárólag akkor, ha a tulajdonjogával együtt járó lényegében minden kockázatot és hasznot is átruházzák. A kölcsönvett értékpapírok nem kerülnek feltüntetésre a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, kivéve, ha azt követően harmadik félnek eladásra kerül.

Fedezeti elszámolás

Az Erste Bank származékos instrumentumok segítségével kezeli a kamatkockázatnak és a devizakockázatnak való kitétséget. A fedezeti kapcsolat kezdetekor a Bank formálisan dokumentálja a fedezett tétel és a fedezeti instrumentum kapcsolatát, ezen belül a kockázat jellegét, a fedezeti ügylet megkötésére vonatkozó célokat és stratégiát, valamint azt a módszert, amellyel a Bank felméri a fedezeti kapcsolat hatékonyságát. A fedezeti ügylet várhatóan nagyon hatékony lesz, ha azok a valószínű vagy cash flow változások, amelyek a fedezett kockázatnak tulajdoníthatók abban az időszakban, amelyre a fedezeti ügyletet megjelölték, a fedezeti instrumentum valós értékében bekövetkező változásokat várhatóan 80–125%-os mértékben ellentételezik.

(i) Valós érték fedezeti ügyletek

A valós érték fedezeti ügylet célja a piaci kockázat csökkentése. Minősített és megjelölt valós érték fedezeti ügyleteknél a fedezeti instrumentum valós értékében bekövetkezett változást az eredménykimutatás „Kereskedési tevékenység és valós értéken történő értékelés nettó eredménye” sorában kell megjeleníteni. A fedezett tétel valós értékében bekövetkező, a fedezett kockázatnak tulajdonítható változás szintén az eredménykimutatás „Kereskedési tevékenység és valós értéken történő értékelés nettó eredménye” sorában kerül megjelenítésre, a fedezett tétel könyv szerinti értékének pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásbeli kiigazítása mellett. Az egyes fedezeti ügyleteknél a fedezett tételt a mögöttes instrumentummal együtt a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás megfelelő sorában („Egyéb eszközök”, „Egyéb kötelezettségek” között) kell megjeleníteni. A fedezeti kapcsolat megszűnik, ha a fedezeti instrumentum lejár vagy azt eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy ha a fedezeti ügylet már nem felel meg a fedezeti elszámolás feltételeinek. Ebben az esetben a fedezett tételre vonatkozó valószínű-korrektíót az eredménykimutatás „Nettó kamatbevétel” sorával szemben kell amortizálni a mögöttes pénzügyi instrumentum (fedezett tétel) lejáratáig. A valószínű-korrektíó amortizációja az amortizáció megkezdésének időpontjában érvényes újraszámított effektív kamatlábon alapul. Ugyanakkor amennyiben egy pénzügyi eszközt vagy pénzügyi kötelezettséget tartalmazó portfólió kamatláb-kockázatára vonatkozó valós érték fedezeti ügylet esetén az újraszámított effektív kamatlábbal való amortizáció nem lehetséges, a módosítás értékét lineáris módszerrel kell amortizálni. A fedezett tétel eladásakor a fedezeti kapcsolat az eladás napjával megszűnik. A fedezett tétel fedezett kockázatával kapcsolatban halmozódott valószínű-korrektíó módosítja a fedezett tétel nyilvántartási értékét, egyben a fedezett tétel eladásából származó nettó eredményt. Ennek megfelelően az ilyen eredményt a fedezett tétel eladásából származó eredménnyel azonos sorban kell bemutatni.

(ii) Cash flow fedezeti ügyletek

Cash flow fedezeti ügylet az olyan cash flow-változásoknak való kitettség fedezete, amely i. egy megjelenített eszközhöz vagy kötelezettséghez (pl. egy változó kamatozású hitel jövőbeni kamatfizetéseinek összessége vagy egy része), vagy egy nagyon valószínű előre jelzett ügyletnek kapcsolódó kockázatnak tulajdonítható és hatással lehet az eredményre. A cash flow fedezeti ügyletekkel a jövőbeni cash flow-k bizonytalansága küszöbölhető ki a nettó kamatbevétel stabilizálása érdekében. Minősített és megjelölt cash flow fedezeti ügyleteknél a fedezeti instrumentumon elért nyereség vagy veszteség hatékony részét az egyéb átfogó jövedelemben kell elszámolni, és a *Cash flow fedezeti tartalék* soron kell megjeleníteni. A fedezeti instrumentumon elért nyereség vagy veszteség nem hatékony részét az eredménykimutatás „Kereskedési tevékenység és valós értéken történő értékelés nettó eredménye” sorában kell megjeleníteni. Ha a fedezett cash flow érinti az eredménykimutatást, akkor a fedezeti instrumentumon keletkezett nyereséget vagy veszteséget az egyéb átfogó jövedelemből át kell sorolni az eredménykimutatás megfelelő bevételi vagy költségsorába (általában a „Nettó kamatbevétel” sorba). A fedezeti kapcsolat megszűnik, ha a fedezeti instrumentum lejár vagy azt eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy ha a fedezeti ügylet már nem felel meg a fedezeti elszámolás feltételeinek. Ebben az esetben azt a fedezeti instrumentumon felhalmozott nyereséget vagy veszteséget, amely előzőekben az egyéb átfogó jövedelemben került megjelenítésre, továbbra is elkülönülten, a *Cash flow fedezeti tartalék* soron kell megjeleníteni mindaddig, amíg az ügylet be nem következik. Amennyiben az előre jelzett ügylet bekövetkezése már nem várható, az előzőleg a hatékony fedezeti ügylet időszakából származó egyéb átfogó jövedelemben megjelenített halmozott nyereséget vagy veszteséget a saját tőkéből át kell sorolni az eredménybe.

Az Erste Bank-nak 2016 óta nincs fedezeti kapcsolatba bevont ügylete.

Pénzügyi instrumentumok nettósítása

A pénzügyi eszközök és pénzügyi források egymással szemben történő realizálására és a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban nettó módon történő megjelenítésére, akkor, és kizárólag akkor kerül sor, ha aktuálisan érvényesíthető törvényes jog értelmében lehetőség van a kimutatott összegek nettósítására és a nettó elszámolás szándéka fennáll, vagy lehetőség van az eszköz realizálására és a forrás egyidejű elszámolására.

Pénzügyi garanciák

Normál üzletmenet során az Erste Bank pénzügyi garanciákat ad, amelyek bizonyos típusú akkreditívokból és garanciákból állnak. A pénzügyi garancia olyan szerződés, amely előírja a garanciát adó fél számára, hogy meghatározott kifizetéseket teljesítsen a garancia jogosultjának, amennyiben a meghatározott adós nem teljesíti szerződéses kötelezettségeit. Amennyiben az Erste Bank a garanciabirtokos, a pénzügyi garancia nem szerepel a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, hanem biztosítékként veendő figyelem-be a mögöttes eszköz értékvesztésének megállapításakor.

Garanciaadóként az Erste Bank a pénzügyi garanciákat kimutatja, amint szerződő félle válik. A pénzügyi garanciák értékelése valós értéken történik. Általában a bekerülési érték a garanciáért kapott díj. Ez az összeg később a díjbevéttel szemben amortizálódik. A mérlegben a ‘Céltartalékok’ soron kerül kimutatásra. Az összehasonlítási periódusban a pénzügyi garanciák átnézésre kerültek abból a szempontból, hogy potenciálisan az IAS 37 standard hatókörébe tartoznak-e. A kapott díj az eredménykimutatásban a „Nettó díj- és jutalékbevétel”-en belül a „Díj- és jutalékbevétel” soron kerül elszámolásra, a garancia időtartama alatt lineárisan.

IFRS 15 Vevőkkel kötött szerződésekből származó bevételek

2018 január 1. óta az Erste Bank alkalmazza az IFRS 15 ‘Vevőkkel kötött szerződésekből származó bevételek’ standardot. Az IFRS 15 standard meghatározza, hogy egy vállalkozásnak hogyan kell elszámolnia az ügyfelekkel kötött szerződéseiből adódó bevételeit. A standard alapján a vállalkozásoknak sokkal informatívabb közzétételeket kell tenniük az éves beszámolójukban. A standard egy egyszerű, ötlépéses szabály alapú modellt állít fel a bevételek elszámolására vonatkozóan, kivéve azokat a bevételeket, amelyeket más standardok, mint például az IFRS 9, részletesebben szabályoznak. Ebből adódóan a standard nem fókuszál a pénzügyi instrumentumokból származó bevételek elszámolására. Az Erste Bank számára a standard alkalmazása lényegesen korlátozott a díjakból és jutalékokból származó bevételekre. Az öt lépéses modell alkalmazása nem befolyásolta a díjak vagy jutalékok összegét vagy elszámolásának időpontját és a kapcsolódó eszközöket és kötelezettségeket kimutatja a Bank.

Lízing

A lízing egy szerződés, vagy szerződésrész, amely egy eszköz használati jogát ellenszolgáltatás fejében átengedi.

i. Erste Bank, mint bérbeadó

A pénzügyi lízing olyan lízing, amely során egy eszköz tulajdonjogához fűződő lényegében összes kockázat és haszon átadásra kerül. Pénzügyi lízing esetén a bérbeadó bérbevevővel szemben fennálló kintlévőségét a szerződésben megállapított jövőbeni fizetési kötelezettségek jelenértékének összegén szerepelteti a beszámolóban a „Pénzügyi lízing követelések” soron, az esetleges maradványértéket figyelembe véve. A lízingből származó bevétel a „Nettó kamatbevétel”-en belül a „Egyéb kamatjellegű bevételek” soron kerül elszámolásra.

Operatív lízing esetén a lízingelt eszközt a bérbeadó a beszámolóban a „Tárgyi eszközök” vagy „Befektetési célú ingatlanok” alatt szerepelteti, az értékcsökkenését az adott eszközökre alkalmazandó irányelvekkel összhangban számolja el. A lízingből származó bevétel a lízing-futamidő alatt lineárisan kerül elszámolásra az eredménykimutatásban a „Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei” soron.

Azok a lízingszerződések, ahol az Erste Bank bérbeadóként szerepel, szinte kizárólag pénzügyi lízingek.

ii. Erste Bank, mint bérbevevő

Az összehasonlítható időszakban az IAS 17 Lízing sztemderd hatálya alatt a bérbevevő oldalán az Erste Bank nem kötött olyan lízingszerződést, amely megfelelné a pénzügyi lízing feltételeinek. Az operatív lízing célú kifizetések a lízing-futamidő alatt lineáris alapon költségként kerültek kimutatásra az eredménykimutatásban az „Egyéb általános adminisztratív költségek” soron.

IFRS 16 Lízingek

2019. január 1-től kezdődően az Erste Bank adoptálta és alkalmazta az IASB által 2016 januárjában kiadott IFRS 16 „Lízing” standardot. Az IFRS 16 a következő jelenleg érvényes standardokat és irányelveket váltja: IAS 17 „Lízing”, IFRIC 4 „Annak meghatározása, hogy egy megállapodás tartalmaz-e lízinget”, SIC-15 „Operatív lízingek – ösztönzők” és SIC-27 „A lízing jogi formáját magában foglaló tranzakciók tartalmi megítélése”.

Az IFRS 16 standard a lízingbevevők oldaláról egységes, mérlegszemléletű megjelenítést ír elő. A lízingbevevő a mérlegben jeleníti meg az eszközhasználati jogot (right-of-use vagy RoU asset), ami a lízing tárgyának használatára vonatkozó jog, valamint a lízingkötelezettséget. Bizonyos esetekben a lízingbevevő mentességet kap a megjelenítés alól (rövid-távú, 12 hónapnál rövidebb szerződések, kísértekü eszközök).

A szerződéskötés időpontjában a lízingbevevőnek meg kell állapítania, hogy a szerződés tartalmaz-e lízingelemeket, tehát létezik-e egy azonosítható eszköz, aminek a használatára joga van a lízingbevevőnek meghatározott ideig és meghatározott ellentételezés fejében. Amennyiben a szerződés tartalmaz lízing elemet, a lízingbevevő a lízing kezdeti időpontjában megjeleníti az eszközhasználati jogot valamint a lízingkötelezettséget a mérlegében. Az eszközhasználati jog a kezdeti megjelenítéskor bekerülési értéken kerül megjelenítésre, majd a lízing kezdeti időpontjától értékcsökkenést számol el rá a lízingbevevő. Az eszközhasználati jog hasznos élettartamának vége a lízingszerződés lejáratára, de a hasznos élettartam nem lehet hosszabb, mint a mögöttes eszköz hasznos élettartama. Az eszközhasználati jog bekerülési értéke a lízingkötelezettség jelenértékéből valamint a lízing kezdő időpontját megelőző, kedvezményekkel csökkentett kifizetésekből, illetve az egyéb, az eszköz kezdeti üzembe helyezéséhez és felszámolásához kapcsolódó költségekből áll. Az Erste Bank lineáris módszert alkalmaz az értékcsökkenés elszámolására. Az eszközhasználati jogokra az IAS 36 sztemderd értékvesztési szabályai vonatkoznak.

A lízingkötelezettség kezdeti megjelenítéskor a jövőbeni biztos lízingdíj kifizetések jelenértékén kerül megjelenítésre. A használt diszkontráta vagy a lízingszerződésben közvetlenül meghatározott kamatláb, vagy ha ilyen nincs meghatározva, akkor a lízingbevevő járulékos hitelfelvételi kamatlába. A lízingdíjak lehetnek fix díjak, változó, valamilyen indexhez vagy kamatlábhöz kötött díjak, a maradványérték-garancia alapján fizetendő összegek, a megvásárlási opció lehívásának díja, az opcióval meghosszabbított futamidő alatt fizetett lízingdíjak, amennyiben valószínű, hogy a lízingbevevő él az opciós jogával, valamint a szerződés felmondásának a díja, amennyiben valószínű, hogy a lízingbevevő élni fog a futamidő vége előtti felmondás jogával.

A kezdeti megjelenítést követően a lízingkötelezettség értéke minden lízingfizetési időszakban a korábban meghatározott kamatláb alapján számított kamattal növekszik, és a lízingdíjkifizetésekkel csökken, illetve újraértékelésre kerül, amennyiben változás merül fel a

becslésekben vagy a lízingfeltételekben. A diszkontráta (járulékos hitelfelvételi kamatláb) refinanszírozási kamatláb, korrigálva a gazdálkodó egység valamint a lízingszerződés sajátosságaival. A kamatláb kiszámítása az Erste Bank által a hitelek árazásához használt módszert és sémát követi.

Az Erste Bank az IFRS 16 átálláskor az IFRS 16.C5 (b) alapján a részleges visszamenőleges módszert alkalmazza, mely szerint az összehasonlító adatok újbóli közzététele nem szükséges. Az Erste Banknál lízingkötelezettségként kimutatott szerződések a korábban operatív lízing kategóriába kerültek besorolásra. 2019. január elsejével ezek a kötelezettségek a jövőbeni biztos lízingdíj kifizetések járulékos hitelfelvételi kamatlábbal (az áttérés idején a súlyozott átlagos kamatláb 7%) diszkontált jelenértékén kerültek megjelenítésre Az IFRS 16.C8 (b)(ii) alapján a megjelenített eszköz (RoU asset) értéke megegyezik a kalkulált lízingkötelezettség összegével. Ezzel összhangban az átállás várhatóan nem lesz hatással az Erste Bank saját tőkéjére. Nem tartoznak az IFRS 16 standard alá az Erste Bank immateriális javakra kötött lízingszerződéseit. Az Erste Bank minden esetben él a kisértékű eszközökre és a rövidtávú lízingszerződésekre vonatkozó mentességgel. Az Erste Bank szintén él a mentesség lehetőségével, azzal kapcsolatban, hogy a sztenderd első alkalmazásakor nem értékeli újra, tartalmaznak-e a szerződéseit lízing elemeket. Az áttérés előtt kötött szerződések esetében az Erste Bank a korábbi értékelését alkalmazza, melynek alapja az IAS 17 Lízingek sztenderd, valamint az IFRIC 4 „Annak meghatározása, hogy egy megállapodás tartalmaz-e lízinget”. Az Erste Bank a lízingfutamidők becslésénél figyelembe veszi azokat a kötelező érvényű hosszabbítási vagy felmondási opciókat, amelyek esetében valószínűsíthető, hogy az Erste Bank él az opciós jogával. Az Erste Bank a korábbi becslései alapján dönt arról, hogy egy lízingszerződés hátrányosnak minősül-e a számára, és nem végez külön értékvesztési vizsgálatot. Ilyen hátrányosnak minősülő szerződéssel az Erste Bank 2019. január 1-ével nem rendelkezett.

Az eszközhasználati jogok a mérlegben a „Tárgyi eszközök” soron kerültek megjelenítésre. A lízingekkel kapcsolatos kamatráfordítások a „Nettó kamatbevétel”-en belül a „Egyéb kamatjellegű ráfordítások” soron kerülnek elszámolásra az eredménykimutatásban, az eszközhasználati jogokhoz kapcsolódó értékcsökkenés pedig az „Értékcsökkenés” soron.

Az IFRS 16 sztenderd alkalmazásával a lízingszerződések teljes futamideje alatt elszámolt költségek összességében változatlanok, azonban a felmerülő költségek időbeli eloszlása valamint a megjelenítése az eredménykimutatásban eltér a korábbiaktól. Az IAS 17 sztenderd szerint az operatív lízingek felmerülő költségei bérleti díjként lineáris módon kerültek elszámolásra. Az IFRS 16 sztenderd alapján az operatív lízingekkel kapcsolatosan kamatráfordítás és értékcsökkenés jelenik meg az eredményben. A lízingkötelezettség csökkenésével párhuzamosan a kamatráfordítások folyamatosan csökkennek a futamidő alatt, az értékcsökkenés elszámolása pedig általában lineáris módon történik, így a lízingfutamidő kezdeti időszakában a felmerült költségek jellemzően magasabbak a korábbi lineáris elszámoláshoz viszonyítva.

Az IFRS 16 sztenderdre való átállással az Erste Bank 14 571 millió forint értékben eszközhasználati jogot valamint 14 521 millió forint értékben lízingkötelezettséget vett fel a mérlegébe 2019. január 1-gyel. A különbséget az operatív lízingek 2018 év végén elhatárolt költségeiből adódik. A bérleti szerződések kizárólag irodákhoz és a fiókhálózatához kapcsolódó ingatlanbérletek az Erste Bank-nál.

Lízingkötelezettségek levezetése

millió forintban	
Nem diszkontált lízingkötelezettségek (IAS 17) 2018. december 31.	17 601
(-) Diszkontálás (járulékos hitelfelvételi kamatlábbal 2019. január 1-gyel)	- 3 651
Diszkontált operatív lízingkötelezettség 2019. január 1.	14 030
Mentességek:	
Rövidtávú lízingek	- 455
Kisértékű eszközök	- 74
Várhatóan lehívásra kerülő hosszabbítási és felmondási opciók	4 675
Egyéb ¹⁾	- 3 575
Lízingkötelezettségek a mérlegben 2019. január 1.	14 521

- 1) Az egyéb kategória nagyrészt áfát foglal magában, amelyet az eszközhasználati jog nem tartalmaz.

Az operatív lízingek 2018. december 31-es nem felmondható állományát lásd részletesen 35-ös Megjegyzésben (Lízingek).

Ingatlanok és berendezések (Tárgyi eszközök)

A tárgyi eszközök – épületek, berendezés és felszerelések – kimutatása a kumulált értékcsökkenéssel és kumulált értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken történik. Az ezekhez az eszközökhöz tartozó hitelek költsége a tárgyi eszközökre kerül aktiválásra.

Az értékcsökkenés elszámolása lineáris módszerrel történik a tárgyi eszközök értékének becsült hasznos élettartama alatt, maradványértékre történő leírással. Az értékcsökkenés az eredménykimutatásban az „Értékcsökkenés”, az értékvesztés pedig az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül elszámolásra.

A becsült hasznos élettartamok az alábbiak:

	Hasznos élettartam (év)
Ingatlanok	15 - 50
Irodai berendezések, járművek, egyéb eszközök	4 - 10
Informatikai eszközök	4 - 6
Eszközhasználati jogok (Ingatlanok)	1 - 10

A földterületekre értékcsökkenés nem kerül elszámolásra.

A tárgyi eszközök értékesítésük időpontjában kerülnek kivezetésre, vagy akkor, amikor használatuktól további gazdasági haszon nem várható. Az eszköz kivezetésekor felmerülő (a nettó értékesítés bevétele és az eszköz könyv szerinti értéke közötti különbségként kiszámított) nyereség vagy veszteség az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül kimutatásra az eszköz kivezetésének évében.

Befektetési célú ingatlanok

Befektetési célú ingatlan az olyan ingatlan (telek és épületek, épületrészek vagy mindkettő), amelyet vagy bérbeadási céllal tartanak, vagy azzal a céllal, hogy az ingatlan felértékelődése által tehessekn szert haszonra. Részleges saját használat esetében az ingatlan csak akkor befektetési célú, ha a tulajdonos által használt rész nem jelentős. Befektetési célú ingatlanokként kell kezelni az olyan befejezetlen beruházást, amelynek jövőbeni felhasználása várhatóan befektetési célú ingatlanokként történik.

A befektetési célú ingatlant bekerüléskor a tranzakciós költségeket is tartalmazó bekerülési értéken kell értékelni. A kezdeti megjelenítést követően a befektetési ingatlan értékelése értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken történik. A befektetési célú ingatlanok a mérlegben a „Befektetési célú ingatlanok” soron kerülnek kimutatásra.

Visszavett eszközök

Az Erste Bank általában lízingszerződésekhez, ingatlanfejlesztési vagy ingatlan-hitelszerződésekhez kapcsolódóan korábban biztosítékként használt eszközöket vesz vissza. A visszavett gépkocsikat az „Értékesítésre tartott eszközök” kategóriába sorolja.

A visszavett ingatlanokat az „Egyéb eszközök” alá sorolja készletként, amelyek bemutatása a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabb értéken történik meg.

Az Erste Bank ezeket az eszközöket nem veszi használatba, elsődleges célja a visszavett eszközök értékesítése.

A visszavett ingatlanok átkerülnek a „Befektetési célú ingatlanok” közé, ha közgazdasági elemzések alapján, középtávon nincs igazolható esély az ingatlanértékesítésére, és a veszteségcsökkentő intézkedések olyan jövedelmező bérleti szerződéseket eredményeztek, amelyek keretében a hasznosítható terület legalább 50%-a bérbeadásra kerül, amely hasznosítás legalább egy éven keresztül, folyamatosan jövedelmet termel.

Immateriális javak

Az Erste Bank immateriális javai közé főként informatikai szoftverek tartoznak. Immateriális eszköz akkor kerül kimutatásra, amikor az eszköz költsége megbízhatóan mérhető és az abból származó jövőbeli gazdasági előnyökhöz valószínűleg a Bank fog hozzájutni.

A vásárolt immateriális javak bekerüléskor önköltségen kerülnek kimutatásra. Ezt követően az immateriális javak a halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztésből származó veszteséggel csökkentett bekerülési értéken kerülnek kimutatásra.

A véges élettartammal rendelkező immateriális javak hasznos gazdasági élettartamuk alatt amortizálódnak. Az amortizációs időszak és az amortizáció módszere legalább minden pénzügyi év végén felülvizsgálatra, és amennyiben szükséges, kiigazításra kerül. A véges élettartammal rendelkező immateriális javak amortizációs költsége az eredménykimutatásban az „Általános adminisztratív költségek” alatt szerepel.

Az értékcsökkenés elszámolása lineáris módszerrel történik a hasznos élettartam során, a bekerüléskor meghatározott maradványérték összegéig. A „Szoftverek” és „Egyéb immateriális javak” amortizálása 3 - 15 év alatt történik meg.

Az immateriális javakhoz kapcsolódó értékvesztés és visszairás az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül kimutatásra.

Részesedések

Ezen a soron a leányvállalatokban lévő befektetések szerepelnek. A leányvállalatok tételes listáját az 48. megjegyzés részletezi.

A Bank a részesedéseket bekerülési értéken értékeli.

Értékesítésre szánt befektetett eszközök

A befektetett eszközök értékesítésre szánt eszközként kerülnek besorolásra, amennyiben jelen állapotukban eladhatók és valószínűsíthető az eladásuk az értékesítésre szánt eszközként történő besorolástól számított 12 hónapon belül. Ezen eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban az „Értékesítésre szánt eszközök” sorban jelennek meg, a „Lakossági” szegmensben. Az értékesítésre szánt eszközként besorolt befektetett eszközök nyilvántartása a könyv szerinti érték, illetve az értékesítési költségekkel csökkentett valós érték közül az alacsonyabb értéken történik.

Az „eladási csoport” olyan eszközök csoportja, esetleg a hozzájuk tartozó kötelezettségekkel együtt, amelyeket egy gazdálkodó szervezet egyetlen tranzakció során szándékozik eladni. Az értékesítésre szánt eszközként való besorolás értékelési alapja és egyben kritériumai az „eladási csoport” egészére vonatkoznak. Az „eladási csoport” részét képező eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban az „Értékesítésre szánt eszközök” sorban kerülnek kimutatásra.

Amennyiben üzemi gépek, berendezések egyszer ilyen besorolást kaptak, akkor azokra értékcsökkenés nem alkalmazandó.

Munkavállalói juttatási programok

Az Erste Bank jubileumi juttatásokra vonatkozó előre meghatározott előnyökkel járó juttatási programot működtet. A jubileumi juttatások (hosszú szolgálati időre/ hűséges szolgálatra adott juttatások) olyan ajándékok és utalványok, amelyek a munkatársak szolgálati idejének hosszához kötöttek. A jubileumi juttatásokra való jogosultságot, annak feltételeit és magát a juttatást az Erste Bank belső előírása szabályozza. Az Erste Banknál nem működik nyugdíjra és végkielégítésre vonatkozó előre meghatározott előnyökkel járó juttatási program.

Halasztott és nem készpénz alapú juttatások az ügyvezetőség részére

A Bank által nyújtott aktuális évi és halasztott bónusz kifizetések 50 százaléka készpénz, 50 százaléka pedig fantom részvény juttatás (nem-készpénz alapú kifizetés). A készpénz javadalmazás 60 százaléka az adott évi teljesítményhez kötött és az adott évben megszerezhető, 40 százaléka pedig elhatárolásra és elosztásra kerül a következő 4 évre, egyenlő részletekben. A halasztott bónusz Igazgatóság részére történő kifizetések az Erste Csoport szabályait is figyelembe kell venni. Amikor a bónusz összege meghaladja a Javadalmazási Politikában előre meghatározott limitet, akkor arányaiban 40 százalékát kell előre kifizetni, 60 százalékot pedig elhatárolni. Ebben az esetben is a kifizetések 50 százaléknak részvény alapúnak kell lennie. A tényleges kifizetés mindig készpénzben történik (fantom részvény juttatás esetében is).

Céltartalékok

Az Erste Bank Hungary akkor képez céltartalékot, ha egy múltbeli esemény hatására jelenlegi kötelme van és valószínű, hogy a kötelelem teljesítéséhez gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség, és a kötelelem összege megbízhatóan becsülhető. A céltartalékokat a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás „Céltartalékok” sora tartalmazza. Ide tartoznak a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatáson kívüli ügyletek közül az egyéb kötelezettségvállalásokra képzett hitelkockázati céltartalékok, valamint a peres eljárásra és az átstrukturálásra képzett céltartalékok. A hitelkeretekre és garanciákra képzett és felszabadított céltartalékok eredményhatása az ’

Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' soron kerül kimutatásra. Az egyéb céltartalékokhoz kapcsolódó bevételek és ráfordítások az 'Egyéb működési eredmény' soron kerülnek kimutatásra.

Vevő és egyéb követelések

Ezen a beszámolóson a faktoring ügyletekből származó követelések kerülnek kimutatásra.

Adók

(i) Jövedelemadó

A folyó évre és korábbi évekre vonatkozó jövedelemadókkal kapcsolatos eszközök és források az adóhatóságtól várhatóan visszaigényelhető vagy az adóhatóságnak várhatóan fizetendő összegben kerülnek kimutatásra. Az összeg kiszámításához a mérleg fordulónapján hatályban lévő adókulcsok és adójogszabályok alkalmazandók. Jövedelemadónak a társasági adó, a helyi iparüzési adó és innovációs járulék minősül.

(ii) Halasztott adó

A halasztott adó az eszközök és források adóalapja és azok mérlegfordulónapi könyv szerinti értéke között fennálló átmeneti különbségre kerül elszámolásra. Halasztott adókötelezettséget minden adóalap növelő átmeneti különbségre el kell számolni. Halasztott adókövetelés abban az esetben kerül elszámolásra az adóalap csökkentő átmeneti különbségek, illetve a fel nem használt negatív adóalap vonatkozásában, ha valószínűsíthetően keletkezik annyi adóköteles nyereség, amellyel szemben érvényesíthető.

Üzleti kombinációnak nem minősülő tranzakció során keletkezett üzleti-vagy cégértékre, ill. eszközökre vagy forrásokra vonatkozó átmeneti különbségek esetében halasztott adó nem számolható el.

A halasztott adókövetelések könyv szerinti értéke minden mérlegfordulónapon felülvizsgálatra, valamint csökkentésre kerül, amennyiben már nem valószínű, hogy elegendő adóköteles nyereség keletkezik a halasztott adókövetelés részben vagy egészben történő érvényesítéséhez. Az el nem számolt halasztott adókövetelések minden mérlegfordulónapon átértékelésre és elszámolásra kerülnek, amennyiben valószínűsíthető, hogy a jövőben adóköteles nyereség miatt a halasztott adókövetelést vissza lehet igényelni.

A halasztott adókövetelések és adókötelezettségek olyan adókulcsokkal kerülnek meghatározásra, amelyek az eszköz realizálásakor vagy a kötelezettség kiegyenlítésekor várhatóan érvényben lesznek, a mérlegfordulónapon hatályos adókulcsok (és adótörvények) alapján.

Az egyéb átfogó eredményben kimutatott tételekhez kapcsolódó halasztott adó szintén az egyéb átfogó eredményben szerepel, és nem az eredménykimutatásban.

A halasztott adókövetelések és halasztott adókötelezettségek összevontan kerülnek kimutatásra, amennyiben van olyan törvényesen érvényesíthető jog miszerint az aktuális adóköveteléseket az aktuális adókötelezettségekkel szemben ellentételezni lehet, valamint a halasztott adók ugyanahhoz az adóhatósághoz tartoznak.

(iii) Bankadó

A magyar Országgyűlés 2010 augusztusában új törvényt fogadott el, amely megteremti a keretet a pénzügyi szervezetekre kivetett úgynevezett bankadó beszedésére a következő években. A törvény értelmében minden olyan pénzügyi szervezetnek, mely 2010. július 1-én rendelkezett lezárt üzleti évvel és arra vonatkozó pénzügyi beszámolóval, bankadót kell megállapítania és megfizetnie. A fizetendő bankadó alapja és mértéke a pénzügyi szervezet jellegétől függ. A fizetendő adó mértéke minden évre egységesen a 2009. december 31-ével zárult üzleti évre vonatkozó kötelező számviteli beszámoló adatain alapult egészen 2016. december 31-éig, 2017. január 1-étől pedig megváltozott az adóévet kettővel megelőző évi beszámoló adatain. Hitelintézetek esetén az adókulcsok az első 50 milliárd forint után a korrigált mérlegfőösszeg 0,15 százalékáig; az 50 milliárd forint feletti összeg után pedig 0,21 százalék (2016-ban 0,24 százalék). 2019. január 1-től az adó mértéke 0,2%-ra változott.

Befektetési vállalkozásoknál az adó alapja 2016. december 31-éig a 2009. évi helyi számviteli szabályozás által előírt formában készített éves beszámolóban kimutatott befektetési szolgáltatási tevékenység bevételei csökkentve a befektetési szolgáltatási tevékenység ráfordításaival, 2017. január 1-étől az adó alapja megváltozott az adóévet kettővel megelőző évi összegre, a mértéke pedig 5,6 százalék maradt.

2019. január 1-től megszűnt a befektetési vállalkozások ilyen jellegű adófizetési kötelezettsége.

Mivel a fizetendő bankadó alapja nem az előző év nettó bevétele, így nem felel meg a jövedelemadó IFRS szerinti meghatározásának, ezért az eredménykimutatásban működési költségként jelenik meg.

Saját részvények és saját részvényekkel kapcsolatos megállapodások

Az Erste Bank tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumai, melyeket a társaság vagy leányvállalatai megszereznek (saját részvények) levonásra kerülnek a tőkéből. A kifizetett vagy kapott ellenérték a Bank saját részvényeinek vásárláskor, eladáskor, kibocsátáskor vagy visszavonásakor a tőkében kerül elszámolásra. Nyereség vagy veszteség ezekkel a tranzakciókkal kapcsolatban nem kerül elszámolásra az egyéb átfogó jövedelemben.

Letétkezelt eszközök

Az Erste Bank letétkezelt és egyéb vagyionkezelési szolgáltatásokat nyújt, amelyek eredményeként eszközöket birtokol vagy fektet be ügyfelei nevében. A vagyionkezelőként birtokolt eszközöket az éves beszámoló nem tartalmaz, mivel azok nem a Bank eszközei.

Törzsrészvényekre járó osztalék

A törzsrészvényekre járó osztalék kötelezettségként kerül elszámolásra és a tőkéből kerül levonásra, amikor azt a Bank részvényese jóváhagyja.

Üzleti kombinációk és cégérték

(i) Üzleti kombinációk

Az üzleti kombinációk beszerzés alapú elszámolási módszerrel kerülnek könyvelésre. Ez azzal jár, hogy a felvásárolt vállalkozás azonosítható eszközei (beleértve a korábban ki nem mutatott immateriális javakat, mint pl. ügyfélkapcsolatok és márka) és forrásai (beleértve a függő kötelezettségeket, és kivéve a jövőbeli átszervezéseket) valós értéken kerülnek kimutatásra. A felvásárolt azonosítható nettó eszközök valós értéket meghaladó felvásárlási költség cégértékként kerül elszámolásra. Amennyiben a felvásárlás költsége alacsonyabb, mint az azonosítható nettó eszközök valós értéke, a különbözet az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” sorban jelenik meg a felvásárlás évében.

(ii) Cégérték és értékvesztés tesztelése

A cégérték nem amortizálódik, hanem évente értékvesztés tesztelés tárgyát képezi novemberben és a megállapított értékvesztés kimutatásra kerül az eredménykimutatásban.

Az eredménykimutatás részei

Az eredménykimutatásban részeinek leírása és a bevételként történő elszámolás kritériumai a következők:

i. Nettó kamatbevétel

A nettó kamatbevétel beszámolósor a kamatbevétel, egyéb kamatjellegű bevétel, kamatráfordítás és egyéb kamatjellegű ráfordítás alábontó sorokból áll. A besorolás az alapján történik, hogy a kamatbevétel vagy kamatráfordítás elszámolása kötelezően az effektív kamatláb (EIR) módszerrel történik-e az IFRS 9 előírásainak megfelelően.

A 'Kamatbevételek' az amortizált bekerülési értéken értékelt és egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kamatát tartalmazza. A kamat számítása az effektív kamatláb módszerrel történik, ahogy az a 'Pénzügyi instrumentumok', a 'Pénzügyi instrumentumok értékelési módszerei' 'i. Amortizált bekerülési érték és effektív kamatláb' részében kifejtésre kerül.

Az 'Egyéb kamatjellegű bevételek' eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt, nem-derivatív pénzügyi eszközök, kereskedési célú derivatívák és negatív kamatú pénzügyi kötelezettségek kamatát tartalmazza. Az 'Egyéb kamatjellegű bevételek' 2019-re vonatkozóan már a lízing követelések bevételeit is tartalmazza, ami változás az előző évhez képest, amikor a 'Kamatbevételek' sorra került besorolásra. Az átsorolás visszamenőlegesen is megtörtént a 2018-as évre vonatkozóan.

A 'Kamatráfordítások' az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek kamatát tartalmazza. A kamat számítása az effektív kamatláb módszerrel történik, ahogy az a 'Pénzügyi instrumentumok', a 'Pénzügyi instrumentumok értékelési módszerei' 'i. Amortizált bekerülési érték és effektív kamatláb' részében kifejtésre kerül.

Az 'Egyéb kamatjellegű ráfordítások' eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt, nem-derivatív pénzügyi kötelezettségek, kereskedési célú derivatívák és negatív kamatú pénzügyi eszközök, IFRS 9 vagy IAS 37 hatókörébe tartozó céltartalékok (diszkontálás hatása, az idő múlása miatti pénz időérték változás), valamint IAS 19 szerinti kötelezettség (végkielégítések, nyugdíj és jubileumi juttatások kamatköltsége) kamatát tartalmazza.

A pénzügyi instrumentumok típusát tekintve a kamatbevételek és az egyéb kamatjellegű bevételek tartalmazzák a hitelintézeteknek és ügyfeleknek nyújtott hiteleket és előlegek, készpénz és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után kapott kamatokat minden értékelési kategóriában. A kamatráfordítások és egyéb kamatjellegű ráfordítások tartalmazzák az ügyfelek és hitelintézetek által elhelyezett betétek, a kibocsátott értékpapírok és egyéb pénzügyi kötelezettségek kamatráfordítását minden értékelési kategóriában.

A kamatbevétel tartalmazza a szerződésmódosításból adódó nyereséget vagy veszteséget a stage 1-es pénzügyi eszközökre vonatkozóan. Továbbá a folyósítási díj és tranzakciós díjak el nem amortizált egyenlegét a stage 1-es és 2-es eszközök kivételével, ami az effektív kamat számításakor figyelembe vételre kerül és kamatbevételként kerül kimutatásra a kivételkor.

ii. Nettó díj- és jutalékbevétel

Az Erste Bank díj- és jutalékbevételei az ügyfeleink nyújtott különféle szolgáltatások széles köréből származnak. A bevételek összegének és az elszámolásuk idejének meghatározása az IFRS 15 öt lépéses modelljének megfelelően történik.

A díj- és jutalékbevételek elszámolása az ügyféllel kötött szerződésben meghatározott ellenérték alapján történik. Az Erste Bank akkor számolja el a bevételt, amikor a szolgáltatások feletti irányítást átadta az ügyfélnek.

Az egy adott időszakon keresztül nyújtott szolgáltatások díja a szolgáltatási időszak tartama alatt kerül elhatárolásra. Az ilyen díjak közé tartoznak a garanciadíjak, a vagyonkezelés jutalékbevétele, a letéti őrzés, egyéb kezelési és tanácsadási díjak, valamint lakástakarékpénztári termékekhez kapcsolódó ügynöki tevékenység és deviza átváltás díjai is. A fizetési szolgáltatások részben tartalmazzák olyan díjakat is, amelyek egy időszak alatt kerülnek megszolgáltatásra, mint például az időszakra vonatkozó kártya díjak, illetve egyéb díjakat is, mint például bankszámlavezetés vagy mobilbank díja. Az Erste Banknak nincsen biztosítási terméke a saját portfóliójában, de az ügyfeleknek kínál ilyen termékeket biztosító társaságok megbízásából.

Az olyan tranzakciós szolgáltatások díjai, mint például részvények vagy más értékpapírok vásárlásának, vállalkozások vásárlásának vagy eladásának lebonyolítása, a mögöttes ügylet teljesülésekor kerülnek elszámolásra. A fizetési szolgáltatások részben tartalmazzák átváltási díjakat, mint például visszavonási díj.

Az olyan szerződések, amelyek egy pénzügyi instrumentum kimutatását eredményezik a Bank pénzügyi beszámolójában részben az IFRS 9, részben pedig az IFRS 15 hatókörébe is tartozhatnak. Ebben az esetben az Erste Bank első sorban az IFRS 9-et alkalmazza és a szerződés IFRS 9 hatókörébe tartozó részét számszerűsíti, majd a maradék részre az IFRS 15-öt alkalmazza. Azok a díj- és jutalékbevételek, amelyek a pénzügyi instrumentum effektív kamatának részei, az IFRS 9 hatókörébe tartoznak és részei az effektív kamatnak.

iii. Osztalék bevétel

Osztalék bevételként kerül kimutatásra a részvényekből és egyéb tőkéhez kapcsolódó értékpapírokból származó aktuális bevétel, amelyek lehetnek eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt kereskedési vagy nem kereskedési célú értékpapírok vagy egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt értékpapírok. Az ilyen jellegű osztalékbevétel akkor kerül elszámolásra, amikor a fizetés bevételezésének jogcíme keletkezett.

iv. Kereskedési tevékenység nettó eredménye

A kereskedési tevékenységekből származó eredmény közé tartoznak a valós érték változásaiból (a kamatbevételt nem ide értve) származó összes nyereség és veszteség a kereskedési célú pénzügyi eszközökre és kötelezettségekre vonatkozóan, beleértve a fedezeti kapcsolatba nem volt derivatívákat. A kereskedési célú és a fedezeti kapcsolatba vont származékos ügyletek kamatbevétele vagy ráfordítása az 'Egyéb kamatjellegű bevételek' vagy 'Egyéb kamatjellegű ráfordítások' soron kerül elszámolásra a 'nettó kamateredmény' soron belül.

Ezen kívül a nettó kereskedési eredmény tartalmazza a valós érték és cash flow fedezeti ügyletek nem hatékony részét és a devizás eszközök és kötelezettségek átértékelési nyereségeit és veszteségeit is.

v. Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok nettó eredménye

A nem kereskedési célú valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok valós értékének változása kerül ezen a beszámolóson kimutatásra, beleértve a kivezetésük nyereségét és veszteségét. Ez vonatkozik a valós értéken értékeltként megjelölt és a kötelezően valós értéken értékelt nem kereskedési célú pénzügyi eszközökre is. Az eredménykimutatással szemben valós értéken értékeltként megjelölt pénzügyi kötelezettségek nyeresége vagy vesztesége is ezen a soron kerül kimutatásra, mindazonáltal a kötelezettség hitelkockázatából adódó valós érték változás az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra.

vi. Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei

A befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei lineárisan kerülnek elszámolásra a lízing időtartama alatt.

vii. Személyi jellegű ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások közé tartoznak a bérek, jutalmak, kötelező és önkéntes társadalombiztosítási hozzájárulások (Cafeteria), alkalmazottakkal kapcsolatos adók és illetékek. Ide tartoznak a végkielégítések és a részvény-alapú kifizetések ráfordításai. Továbbá az átszervezéssel kapcsolatban képzett céltartalék is személyi jellegű ráfordítások között kerülhet kimutatásra.

viii. Egyéb általános adminisztratív költségek

Az egyéb általános adminisztratív költségek közé tartoznak az informatikai ráfordítások, irodaköltségek, irodaüzemeltetési költségek, reklám és marketing, jogi és egyéb tanácsadók költségei, valamint a vegyes egyéb adminisztratív költségek. Továbbá ezen a soron jelentik meg a betétbiztosítási alapba fizetett díj, illetve egyéb adminisztratív költségként kerülhet kimutatásra a befektetvédelmi alapba fizetett díj is.

ix. Értékcsökkenés

Ez a beszámolósor tárgyi eszközök, befektetési célú ingatlanok és immateriális javak értékcsökkenését tartalmazza.

x. Amortizált bekerülési értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség/veszteség

Ez a beszámolósor az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök eladásából vagy kivezetéséből származó nyereségeket és veszteségeket tartalmazza. Azonban ha a nyereség vagy veszteség stage 3-ba tartozó pénzügyi eszközhöz kapcsolódik, akkor az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' beszámolósoron kerül kimutatásra.

xi. Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye

Ez a beszámolósor az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök, az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek és egyéb, nem eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok, mint például pénzügyi lízing követelések pénzügyi garanciák eladásából vagy kivezetéséből származó nyereségeket és veszteségeket tartalmazza. Azonban ha a nyereség vagy veszteség stage 3-ba tartozó pénzügyi eszközhöz kapcsolódik, akkor az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' beszámolósoron kerül kimutatásra.

xii. Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan

Ebbe a kategóriába tartozik minden típusú pénzügyi instrumentumra képzett értékvesztés és annak visszairása, amire az IFRS 9 várható hitelezési veszteség modellje vonatkozik. Az értékvesztés tartalmazza a pénzügyi eszközhöz kapcsolódó megtérülést is. A stage 2, stage 3 és POCI besorolású eszközök szerződésmódosításból adódó nyereségei és veszteségei szintén az értékvesztés nettó eredményében kerülnek elszámolásra. Továbbá a stage 3-ba, vagy POCI-ba tartozó pénzügyi eszközök kivezetéséhez kapcsolódó nyereség vagy veszteség is az értékvesztés része.

xiii. Egyéb működési eredmény

Az egyéb működési eredményben jelenik meg minden olyan egyéb bevétel és ráfordítás, amely nem az Erste Bank alaptevékenységéhez köthető. Továbbá a bankadó is az egyéb működési eredményben jelenik meg. Ide tartozik különösen a leírás vagy leírás visszairása, az ingatlanok és berendezések értékesítési eredményei.

Emellett az egyéb működési eredmény tartalmazza a következőket: egyéb adó ráfordítások, az egyéb céltartalékok feloldásából származó bevételek és képzésből származó ráfordítások, értékvesztés (és visszairás), tőke módszerrel elszámolt befektetések eladásából származó nyereség vagy veszteség és leányvállalatok kivezetéséből származó nyereség vagy veszteség.

d) Jelentős számviteli feltételezések és becslések

Az éves beszámoló olyan összegeket is tartalmaz, amelyek becslések és feltételezések alkalmazásával kerültek megállapításra. Az alkalmazott becslések és feltételezések korábbi tapasztalatokon és egyéb olyan tényezőkön alapulnak, mint a tervezés, valamint az aktuálisan ésszerűnek tartott elvárások és előrejelzések. Az ilyen feltételezésekhez és becslésekhez társított bizonytalanság következtében a tényleges eredmények a későbbi időszakokban a kapcsolódó eszközök és források könyv szerinti értékének módosításához vezethetnek. A feltételezések és becslések legjelentősebb alkalmazásai a következők:

Üzleti modell értékelés

Az SPPI teszten átment összes pénzügyi eszköz esetében kezdeti megjelenítéskor az Erste Bank megvizsgálja, hogy az üzleti modell célja a szerződéses pénzáramok beszedése és az eszköz lejáratig tartása, a szerződéses pénzáramok beszedése és az eszköz értékesítése, vagy ezektől eltérő üzleti modell. Ennek eredményeképpen az egyes üzleti modellek elkülönítésére az alapján kerül sor, hogy milyen gyakoriak és jelentős értékűek az adott üzleti modellben tartott eszközök értékesítései. Mivel az üzleti modell besorolás a kezdeti megjelenítéskor történik meg, előfordulhat, hogy a későbbiekben a pénzáramok realizálása megváltozik a kezdeti becslésekhez képest, és így egy a kezdetitől eltérő besorolás lehet a megfelelő. Az IFRS 9 alapján az ilyen változások nem minden esetben vezetnek átsoroláshoz és a korábbi időszakok hibáinak javításához a meglévő pénzügyi eszközök esetében, viszont az újonnan vásárolt vagy keletkeztetett eszközök esetében az üzleti modell és az értékelési módszer megváltoztatásához vezethetnek.

Az Erste Banknál a hitelkockázat növekedése miatti értékesítés, a lejáratához közeli értékesítés, a ritka, nem visszatérő esemény miatti értékesítés (például a szabályozási háttér, adózási szabályok változása, nagyobb belső átszervezés, üzleti kombinációk vagy jelentős likviditási kockázat) nem zárja ki a „held to collect” (HTC) üzleti modellt, tehát amelynek célja, az eszköz lejáratig tartása és a szerződéses pénzáramok beszedése. A HTC üzleti modellből történő egyéb értékesítések hatását retrospektív módon vizsgálja az Erste Bank, és amennyiben meghalad egy előzetesen meghatározott küszöbértéket, vagy bármikor máskor, ha a jövőbeni várakozások módosulnak, az Erste Bank prospektív tesztet végez. Amennyiben a teszt eredménye szerint a jelenlegi üzleti modellben levő portfólió több mint 10%-a várhatóan – nem a fenti indokok miatt - eladásra kerül az élettartama alatt, akkor az összes újonnan vásárolt és keletkeztetett eszköz új üzleti modellbe kerül besorolásra.

Az Erste Bank az alábbi általános besorolás alóli kivételeket alkalmazza:

A magyar kormány a vállalati kötvénypiac likviditásának javítását célozva elindította a „növekedési kötvényprogramot” (NKP), ami a helyi nem-pénzügyi vállalatokat célozza előzetes kockázati besorolással. A program keretében az MNB körülbelül 300 milliárd forintos értékben a másodlagos piacon is vásárol kötvényeket az elsődleges IPO vásárlótól a programról az MNB hivatalos honlapján közzétett információk alapján (<https://www.mnb.hu/monetaris-politika/novekedesi-kotvenyprogram-nkp>).

Tekintettel a program lent részletezett tulajdonságaira, az Erste Bank megosztott üzleti modellt alkalmaz az alábbi általános szabályok alapján:

- A „held to collect” (HTC) portfólióba kerülnek besorolásra azok a kötvények, amelyeknél a cél a szerződéses pénzáramok beszedése
- A „held to collect and sell” (HtCS) vagy „held for trading” (HfT) portfólióba pedig azok a kötvények, amiket várhatóan megvásárol az MNB vagy más piaci szereplő.

Mivel a magyar vállalati kötvénypiac korai szakaszában jár, és a résztvevő kibocsátó vállalatok méretben és tevékenységi kör szempontjából változatos képet mutatnak, az Erste Bank a fenti általános logika mellett egyedi értékelést alkalmaz az üzleti modell egyedi meghatározására.

Kizárólag tőke és kamatfizetés (SPPI) teszt

A pénzügyi eszközök esetében az IFRS 9 irányelvei alapján szükséges arról dönteni, hogy a szerződéses pénzáramok kizárólag tőke- és kamatfizetések-e. Ez a döntés kritikus az IFRS 9 alatti besorolás és értékelés szempontjából, mivel ez alapján dönt a gazdálkodó egység arról, hogy a pénzügyi eszköz eredménnyel szemben valós értéken, vagy az üzleti modellt figyelembe véve amortizált bekerülési értéken vagy egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken kerülnek értékelésre. Az Erste Bank hitelei esetében a következő jellemzők lehetnek a legjelentősebb becslési területek: előtörlesztési díjak, projektfinanszírozási hitelek illetve a kamateltérések referenciatesztje.

Az előtörlesztési díjak esetében azt szükséges megvizsgálni, hogy a díjak nagysága megfelel-e a hitelező oldaláról az előtörlesztés gazdasági költségeinek. Azt, hogy az előtörlesztési díjak mennyiben felelnek meg ennek, számszerűsíteni is lehet, a piaci előtörlesztési díjak vizsgálatával, valamint azzal, hogy milyen mértékű díjakat engedélyeznek a hatóságok.

A projektfinanszírozási hitelek esetében az Erste Bank azt vizsgálja, hogy az ilyen szerződések egyszerű hitelszerződésnek tekinthetők-e, vagy befektetésnek a finanszírozott projektbe. Ebből a szempontból kerülnek értékelésre a hitelminősítések, a biztosítékok, a garanciák és a projektfinanszírozás mértéke.

Az SPPI tesztek egyik legkritikusabb területe az Erste Bank esetében az államilag támogatott ügyfeleknek nyújtott hitelek. Ezek árazása a kvalitatív referencia tesztek szerint is úgy alakul, hogy az megnöveli a szerződéses pénzáramok változékonyságát, így azok nem felelnek meg a kamatok gazdasági jellemzőinek.

Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVPL) portfólió:

- 2018-tól (az IFRS 9 átállás óta FVPL kategóriába sorolva)
A „CSOK” néven hivatkozott állami támogatást tartalmazó hitelek, amelyek nem feleltek meg az SPPI teszten az ÁKK x 130% referencia ráta formulának köszönhetően (leverage-t tartalmaznak), kötelező jelleggel valós értéken vannak kimutatva, az eredménnyel szemben. A támogatási programot a 16/2016. (II. 10.) Korm. rendelet „az új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról” szabályozza.
- 2019-től
A „babaváró hitel” néven hivatkozott állami támogatást tartalmazó hitelek, amelyek nem feleltek meg az SPPI teszten az ÁKK x 130% referencia ráta formulának köszönhetően (leverage-t tartalmaznak), A támogatási programot a 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet „a babaváró támogatásról” szabályozza. A babaváró hitelek a 16-os „Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök” megjegyzésben szerepelnek.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

A várható hitelezési veszteség modell alapvetően becslésen alapul, mivel folyamatosan szükséges a hitelezési kockázat szignifikáns emelkedésének és a várható hitelezési veszteségnek a vizsgálata anélkül, hogy erre a standard részletes útmutatást adna. A hitelezési kockázat emelkedésének vizsgálatára az Erste Bank konkrét értékelési szabályokat állapított meg, amelyek kvalitatív információkon és számszerű küszöbértékeken alapulnak. Szintén komplex feladatot jelent a hasonló eszközök csoportjainak létrehozása, mivel a hitelezési kockázat romlását kollektív alapon kell vizsgálni, mielőtt az egyedi információk rendelkezésre állnának az egyes instrumentumok szintjén. A várható hitelezési veszteség vizsgálata bonyolult modellekkel lehetséges, amelyek fizetéseképtelenségre illetve fizetéseképtelenség esetén a veszteség mértékére vonatkozó múltbéli adatokon, illetve ezek extrapolációján alapulnak. Amennyiben ezek nem elégségesek, további egyedi becslések is bevonhatók korrigált pénzáramokkal és a különböző lehetséges jövőbeni alternatívák valószínűségével. Ezen felül az eszközök élettartamát modellezni kell a megújuló hitelkeretek várható jövőbeni lehívásaival.

A hitelezési kockázat jelentős növekedésének megállapításáról, a 12-hónapos és teljes élettartam ECL becslésének technikáiról, illetve a fizetéseképtelenség definíciójáról a részletes információkat lásd az 44-es Kockázatkezelés Megjegyzés Hitelezési kockázat fejezetében. A hitelezési veszteségre képzett céltartalékokról a részletes információkat lásd a 18-as „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök”, a 19-es „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök” és a 22-es „Lizingkövetelések” Megjegyzésekben.

Pénzügyi instrumentumok valós értéke

Amikor a pénzügyi eszközök és pénzügyi források pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban szerepeltetett valós értéke nem állapítható meg aktív piacokról, ott annak megállapítása különféle értékelési technikák alkalmazásával történik, amelyek matematikai modellek alkalmazását is magukban foglalják. Az ilyen modellek bemenő adatai a megfigyelhető piaci adatokból származnak, ahol lehetséges, de ahol megfigyelhető piaci adatok nem állnak rendelkezésre, döntés szükséges a valós értékek megállapítására. Az értékelési modellek bemutatásai, a valós érték hierarchiát és a pénzügyi instrumentumok valós értékei a 45) A Pénzügyi és nem pénzügyi instrumentumok valós értéke című megjegyzésben kerülnek bemutatásra.

Halasztott adókövetelések

Halasztott adókövetelés abban az esetben kerül elszámolásra az adóalap csökkentő átmeneti különbségek, ill. fel nem használt negatív adóalap vonatkozásában, ha valószínűsíthetően keletkezik annyi adóköteles nyereség, amellyel szemben érvényesíthető. A halasztott adókövetelések összegének meghatározása becslésen és feltételezéseken alapul, úgy, mint a jövőbeli adóköteles nyereségek valószínű időzítése és szintje, illetve a jövőre vonatkozó adótervezési stratégiák. A halasztott adókra vonatkozó közlések a 30) Adókövetelések és adókötelezettségek című megjegyzésben találhatók.

Céltartalékok

Az Erste Bank akkor képez céltartalékot, ha egy múltbeli esemény hatására jelenlegi kötelme van és valószínű, hogy a kötelelem teljesítéséhez gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség, és a kötelelem összege megbízhatóan becsülhető. A céltartalék megállapításához becslések szükségesek a céltartalékhoz kapcsolódó jövőbeli pénzáramok mértékéről és ütemezéséről. A Céltartalékok a 34)-es megjegyzésben, további részletek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatáson kívüli ügyletekre képzett hitelkockázati céltartalékokról a 44)-es részen belül található. Olyan jogi ügyek, amelyek nem teljesítik a céltartalék képzésre vonatkozó feltételeket az 47)-es Egyéb függő kötelezettségek részben kerülnek bemutatásra.

e) Módosított és új IFRS/IAS standardok alkalmazása

Az alkalmazott számviteli politikák összhangban állnak az előző pénzügyi évben alkalmazottal, kivéve a 2019. január 1-je után kezdődő pénzügyi években hatályba lépett szabványokat és értelmezéseket. Az új standardok és értelmezések, valamint azok módosításai tekintetében - amelyek relevánsak- az Erste Bank a lentiekben részletezi.

Hatályos standardok és értelmezések

A következő – EU által elfogadott - standardok, azok módosításai és értelmezései a 2019-es pénzügyi évre váltak kötelezően alkalmazandókká:

- IFRS 16: Lízingek
- Módosítások az IFRS 9-hez: Prepayment features with negative compensation
- Módosítások az IAS 19-hez: Plan Amendment, Curtailment or Settlement
- Módosítások az IAS 28-hoz: Long-term Interests in Associates and Joint Ventures
- Az IFRS-ek éves aktualizálása 2015-2017 ciklus (az IFRS 3, az IFRS 11, az IAS 12 és az IAS 23 módosításai)
- IFRIC 23: A jövedelemadó-kezelésekkel kapcsolatos bizonytalanságok

Az IFRS 16 alkalmazásának hatásait a „Könyvelési és értékelési módszerek” fejezet részletezi. A fenti módosítások alkalmazása és értelmezése nem gyakorolt jelentős hatást az Erste Bank pénzügyi kimutatásaira.

Standardok és értelmezések melyek még nem hatályosak

Az alább bemutatott standardokat, módosításokat és értelmezéseket az IASB adta ki, de ezek még nem léptek hatályba:

Az IAS 1 és az IAS 8 módosításai: **A lényegesség meghatározása.** Az IAS 1 és az IAS 8 módosítása 2018 októberében került kiadásra, és a 2020. január 1-jén vagy azt követően kezdődő időszakokra vonatkozik. A módosítások egyértelművé teszik, hogy az információ lényeges, ha annak hiánya, téves állítása vagy elrejtése várhatóan befolyásolja a pénzügyi beszámoló elsődleges felhasználóinak döntéseit, amit ez alapján hoznak meg. E módosítások alkalmazásának nincs jelentős hatása az Erste Bank pénzügyi kimutatásaira.

A standardokat, módosításokat és értelmezéseket, melyeket az EU még nem hagyott jóvá 2020. február 22-ig:

Az IFRS 3 módosítása: **Vállalkozás meghatározása**. Az IFRS 3 módosítását 2018 októberében adták ki, és a 2020. január 1-ei vagy azt követő éves időszakokra vonatkozik. A módosítások egyértelművé teszik a vállalkozás meghatározásának három elemét, azaz az inputokat, a folyamatokat és az outputokat. Vállalkozásnak történő megítéléshez a megszerzett tevékenységeknek és eszközöknek tartalmazniuk kell legalább egy inputot és egy érdemi folyamatot, amelyek együttesen jelentősen hozzájárulnak az outputok létrehozásának képességéhez. A módosítások tartalmaznak egy opcionális koncentrációs tesztet is, amely lehetővé teszi annak egyszerűsített értékelését, hogy a megszerzett tevékenységek és eszközök csoportja inkább eszközszerzés, mintsem üzleti kombináció. A teszt akkor teljesül, ha a bruttó eszközök valós értéke lényegében az összes azonosítható eszközre vagy hasonló azonosítható eszközcsoportra vonatkozik. E módosítások alkalmazásának várhatóan nincs jelentős hatása az Erste Bank pénzügyi kimutatásaira.

E. MEGJEGYZÉSEK AZ ÉVES BESZÁMOLÓHOZ

1) Nettó kamatbevétel

millió forintban	2018	2019
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	64 842	70 998
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	2 719	2 529
Kamatbevétel	67 561	73 527
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	4 219	3 568
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	4 946	5 100
ebből: származékos pénzügyi instrumentumok	3 954	4 151
Egyéb eszközök – Pénzügyi lízingkövetelések	776	925
Pénzügyi kötelezettségek negatív kamata	964	1 111
Egyéb kamatjellegű bevételek	10 905	10 704
Kamat- és egyéb kamatjellegű bevételek	78 466	84 231
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-7 182	-8 259
Kamatráfordítás	-7 182	-8 259
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-4 265	-3 801
ebből: származékos pénzügyi instrumentumok	-4 265	-3 801
Egyéb kötelezettségek	-43	-953
Pénzügyi eszközök negatív kamata	-121	-188
Egyéb kamatjellegű ráfordítások	-4 429	-4 942
Kamat- és egyéb kamatjellegű ráfordítások	-11 611	-13 201
Nettó kamatbevétel	66 855	71 030

Az "Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök " soron szereplő összegből 31 millió forint a Stage 1-es kitettségekhez kapcsolódó szerződés módosításból adódó veszteség 2019-ben, és 123 millió forint 2018-ban.

2014 decembere óta több irányadó kamatláb - köztük az Euribor - is negatívra fordult át, ami az Erste Bank kamatbevételei és kamatráfordításaira is hatással volt. A pénzügyi kötelezettségekhez és eszközökhöz tartozó negatív kamatok külön soron kerültek kiemelésre. Ezek az összegek kizárólag a bankközi ügyletekhez illetve a központi banknál elhelyezett betétekhez kapcsolódnak.

2) Nettó díj- és jutalékbevételek

millió forintban	2018		2019	
	Bevétel	Ráfordítás	Bevétel	Ráfordítás
Értékpapírok	13 128	-151	14 930	-111
Kibocsátások	-	-101	-	-64
Transzfermegbízások	11 531	-50	12 954	-47
Egyéb	1 597	-	1 976	-
Letétkezelés	-	-232	-	-240
Fizetési szolgáltatások	38 360	-7 518	41 286	-9 715
Kártya üzletág	14 713	-4 873	15 580	-6 822
Egyéb	23 647	-2 645	25 706	-2 893
Ügyfelek elosztott, de nem kezelt forrásai	4 002	-19	4 069	-4
Biztosítási termékek	3 104	-19	3 989	-4
Lakástakarékpénztári ügynöki tevékenység	838	-	19	-
Egyéb	60	-	61	-
Hitelszolgálati tevékenység	2 677	-2 593	3 126	-2 357
Adott és kapott garanciák	262	-53	380	-16
Adott és kapott hitelkötelezettség	6	-	-	-
Egyéb hitelszolgálati tevékenység	2 409	-2 540	2 746	-2 341
Egyéb	141	-1 903	331	-3
Díj- és jutalékbevételek és ráfordítások összesen	58 308	-12 416	63 742	-12 430
Nettó díj- és jutalékbevételek	45 892	-	51 312	-

A Nettó díj- és jutalékbevételek között kerül kimutatásra 2 261 millió forint díjbevételek, ami a nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközökhöz és kötelezettségekhez kapcsolódik. Ez az összeg azokat a tételeket tartalmazza, amelyek nem részei az effektív kamatláb kalkulációnak.

3) Osztalék bevételek

millió forintban	2018	2019
Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	-	37
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	37	-
Bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök	4 300	1 000
Összesen	4 337	1 037

4) Kereskedési tevékenység nettó eredménye

millió forintban	2018	2019
Értékpapírok és származékos ügyletek	18 096	7 480
Deviza műveletek	-4 537	1 766
Összesen	13 559	9 246

Az MNB 2018. januárjától tette elérhetővé a monetáris politikai célú kamatsere ügyletek programját (MIRS) a pénzügyi intézmények számára. Az MNB 6 havi BUBOR-t, míg cserébe a kapcsolt intézmény fix kamatot fizet. A programban való részvétel nincs feltételhez kötve, így a nyereség – a ‘kezdeti pillanatban létrejött nyereséget’ is beleértve – 2018-ban realizálódik, a ‘Kereskedési tevékenység nettó

eredménye' és a 'Nettó kamatbevétel' sorokon. A kezdeti pillanatban létrejött nyereség összege 4 milliárd forint volt, ami az 'Értékpapírok és származékos ügyletek kereskedési tevékenysége' soron került bemutatásra. A program nem folytatódott 2019-ben.

A legjelentősebb árfolyamhatás az EUR árfolyamához kötődik az előző évhez képest: míg az EUR/HUF árfolyam 2018 januárjában a 310-es szint alatt volt, két év alatt 2019 december végére elérte a 330-as szintet.

5) Valós értékelés nettó eredménye

millió forintban	2018	2019
Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök átértékeléséből/eladásából származó eredmény	-1 995	84
Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök és kötelezettségek eredménye	-1 995	84
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök átértékeléséből/eladásából származó eredmény	-213	53
Összesen	-2 208	137

Az 'Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök átértékeléséből/eladásából származó eredmény' tartalmazza a babaváro hitelek valós érték változását. További információ a 32. oldalon található ezzel kapcsolatban.

6) Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei

millió forintban	2018	2019
Befektetési célú ingatlanok	-	33
Összesen	-	33

A kapcsolódó értékcsökkenés 4 millió forint volt 2019-ben.

7) Általános adminisztratív költségek

millió forintban	2018	2019
Személyi jellegű ráfordítások	-27 021	-29 678
Béreköltség	-20 982	-23 158
Személyi jellegű ráfordításokkal kapcsolatos adók ²⁾	-4 844	-5 176
Munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos céltartalékok	-80	-82
Egyéb személyi jellegű ráfordítások	-1 115	-1 262
Egyéb általános adminisztratív költségek	-23 880	-22 295
Betétbiztosítási alaphoz való hozzájárulás díja	-1 172	-771
Informatikai költségek	-9 020	-10 706
Iroda bérleti díj ¹⁾	-5 902	-3 063
Irodai működési költségek	-2 027	-2 003
Reklám/marketing	-1 723	-2 073
Jogi és szakértői díjak	-1 189	-1 074
Egyéb általános költségek	-2 847	-2 605
Értékcsökkenés és amortizáció	-9 712	-11 365
Szoftverek és egyéb immateriális javak	-6 074	-5 146
Az Erste Bank által használt ingatlan	-914	-882
Eszközhasználati jog	-	-2 538
Befektetési célú ingatlanok	-	-4
Ügyfélkapcsolatok	-1 274	-1 261

Irodai berendezések, gépek, járművek	-1 450	-1 534
Általános adminisztratív költségek összesen	-60 613	-63 338

- 1) Az "Iroda bérleti díj" soron bérleti költségek jelennek meg a székházhoz és a fiókok irodáihoz kapcsolódóan, amik a 35-ös és 25-ös megjegyzésben szerepelnek.
- 2) 2019-ben bizonyos járulékok mértéke csökkent, ezért a „Személyi jellegű ráfordításokkal kapcsolatos adók” sor nem változott arányosan a Bérköltséggel.

Dolgozói létszám adatok az évre vonatkozóan (az átlagot a munkaviszony hosszának figyelembevétel számoljuk)

Teljes munkaidőre számolva	2018 évvége	2018 átlag	2019 évvége	2019 átlag
Erste Bank Hungary	2 903	2 858	2 957	2 917

8) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye

millió forintban	2018	2019
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékesítéséből származó nyereségek	-	11
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékesítéséből származó veszteségek	-	- 2
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek / veszteségek	-	9

A 2019-ben értékesített amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök bruttó értéke 28 milliárd forint volt (2018-ban 11,6 milliárd forint). Valamennyi értékesítés a szerződéses cash flow-k beszedése érdekében tartott pénzügyi instrumentumok üzleti modelljének megfelelő volt, melyet az Üzleti modell részben, a 'Jelentős számviteli feltételezések és becslések' fejezetben kerül részletezésre a 32. oldalon.

9) Egyéb nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetéséből származó egyéb nyereségek / veszteségek

millió forintban	2018	2019
Egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékesítésének eredménye	-15	2 088
Egyéb nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetéséből származó egyéb nyereségek / veszteségek	-15	2 088

10) Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan

millió forintban	2018	2019
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	- 6	- 21
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	6 654	753
Értékvesztés képzés	6,314	888
Értékvesztés leírás	- 1 851	- 2 548
Közvetlenül az eredményben elszámolt visszaírások	2 573	2 440
Kivezetésből származó nyereségek/veszteségek	- 381	- 27
Pénzügyi lízingügyletek	304	- 762
Mérlegen kívüli tételek értékvesztése	55	628
Pénzügyi instrumentumok értékvesztése	7 007	598

11) Egyéb működési eredmény

millió forintban	2018	2019
Egyéb működési ráfordítások	- 23 307	- 20 817
Egyéb céltartalék képzés	-	41
Céltartalék képzés egyéb kötelezettségvállalásokra vonatkozóan	- 458	- 68
Banki működéshez kapcsolódó adók	- 18 384	- 19 371
Bankadó	- 3 904	- 3 889
Pénzügyi tranzakciós adó	- 14 480	- 15 482
Egyéb adók	- 45	- 41
Szanálási Alap ¹⁾	- 778	- 847
Tárgyi eszközökre és immateriális javakra képzett értékvesztés	- 1 297	- 449
Egyéb	- 2 345	-
Egyéb működési bevételek	7 543	7 446
Egyéb céltartalék felszabadítás	900	-
Állami támogatás ²⁾	1 750	366
Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítésének eredménye	63	38
Egyéb eszközök értékesítésének eredménye	42	15
Devizahitelek kiegyenlítése kapcsán az „upgrade”-ből származó bevételek ³⁾	4 788	5 402
Egyéb	-	1 625
Egyéb működési eredmény	- 15 764	- 13 371

- 1) A "Szanálási alap" soron a Szanálási Alap felé fizetett 847 millió forintos hozzájárulás jelenik meg 2019-ben (2018-ban 778 millió forint). A hozzájárulást a Bank az Európai Unió helyreállítási és szanálási irányelve illetve az ezen alapuló magyar szanálási törvény alapján fizeti. Az irányelv alapján a bankok évente fizetnek hozzájárulást az Alap felé, ami első körben a nemzetállamok szintjén valósult meg. A szabályozás alapján 2024. december 31-ére az Alapban összegyűlt összegnek az összes európai uniós pénzügyintézmény elhelyezett betétállomány 1%-kat kell fedeznie. Így a szanálási alapot egy 10 éves időszak alatt kell feltölteni, amelynek során a hozzájárulásokat a célszint eléréséig a lehető legegyszerűbben kell elosztani.
- 2) Az Erste Bank a számviteli politikájával összhangban (lásd D fejezet, Számviteli politika) halasztott bevételként mutatja ki a kapott állami támogatást amíg megfelelő bizonyosságot nem nyer a teljesülésre. Miután megfelelő bizonyosságot nyert a teljesülésre, az állami támogatást az "Egyéb nettó működési eredmény" soron mutatja ki.
Az állami támogatáshoz kapcsolódó egyenlegeket lásd a 31-es megjegyzésben az 60. oldalon.
Az Erste Bank a következőkhöz kapcsolódóan mutat ki állami támogatást:
- Magyar Nemzeti Bank (MNB) kamatsere program
Az MNB 2014. júniusában 3 és 5 éves futamidővel, 2015. júliusában pedig 10 éves futamidővel változó kamatfizetésű forint kamatsere-ügyletet vezetett be. A program preferenciális elemeket tartalmaz, melynek célja az IRS tenderekben való fokozott részvétel, valamint az állampapír vásárlás ösztönzése. A bankok akkor jogosultak a preferenciális elemekre, ha a meghatározott szint felett tartják állampapír állományukat. Az IRS-hez kapcsolódóan a Bank 2019-ben 116 millió Ft állami támogatást mutatott ki. 2018-ban 202 millió forint volt ennek az összege.
- MNB Piaci Hitelprogram (PHP)
Az MNB 2016 februárjában 1-3 éves futamidőre a hitelezési aktivitáshoz kötött változó kamatfizetésű kamatsere-ügyletet (HIRS) vezetett be. Ennek keretében a bankok preferenciális nyereségre jogosultak, amennyiben a HIRS-igénybevétel negyedének megfelelő mértékben növelik kkv-hitelezési aktivitásukat. A HIRS-hez kapcsolódóan a Bank 2019-ben 250 millió Ft állami támogatást mutatott ki, 2018-ban 1 548 millió forint volt ennek összege.
- 3) A törvényileg előírt devizahitelek konverziója kapcsán érintett hitelek kivételre kerültek és új hitelként kerültek be a Bank a könyveibe. Értékvesztés nem lett elszámolva a kezdeti megjelenítéskor, tehát az ügyletek „felminősítés”-ekor a várható pozitív cash flow-eknek megfelelően növelve lett az „Ügyleteknek nyújtott hitelek és követelések” soron a kitétség, az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredménnyel” szemben.
A kötelező konverzió alapja a 2014. évi LXXVII. törvény az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről (2014-ben elfogadva), amely kötelezővé tette a pénzügyintézetek számára az érintett, devizában denominált fogyasztói hitelek forintra váltását előre rögzített árfolyamon. Ezt követően az érintett kölcsönszerződések köre tovább bővült a 2015. évi CXLV. törvény (2015. október 6-án elfogadva) alapján a deviza-alapú gépjárműhitelekkel, pénzügyi lízingszerződésekkel és

nem biztosított hitelekkel. A 2014-ben elfogadott törvény hatályba lépésének dátuma 2015. február 1-e, a 2015-ben elfogadott törvény hatályba lépésének dátuma 2016. január 1-e volt.

12) Nyereséget terhelő adók

A nyereséget terhelő adók az egyes társaságoknál az adózás előtti eredmény alapján számított aktuális adókból, az előző évek nyereségadóiból és a halasztott adók változásaiból állnak össze.

millió forintban	2018	2019
Tárgyévi fizetendő adó		
Tárgyévi adó	- 5 047	- 4 804
ebből helyi iparűzési adó	- 3 492	- 3 480
ebből innovációs járulék	- 524	- 524
Előző évi adó	- 17	17
Halasztott adóráfördítés / adóbevétel		
Tárgyévi halasztott adó bevétel / (ráfördítés)	3 513	1 543
Összesen	- 1 551	- 3 244

Az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt eszközök nem realizált tartalékához kapcsolódó halasztott adó az átfogó jövedelemkimutatásban került megjelenítésre 2019-ben -360 millió forintos összegben, valamint 2018-ban 552 millió forintos összegben.

A következő táblázat az eredménykimutatásban feltüntetett nyereségadók egyeztetését tartalmazza:

millió forintban	2018	2019
Adózás előtti eredmény	59 050	58 781
Számított nyereségadó	- 5 315	- 5 290
Adó alapját nem képező bevételek	1 679	1 503
Le nem vonható kiadások	- 1 182	- 1 161
Iparűzési adó és innovációs járulék	- 4 016	- 4 004
Elhatárolt veszteség felhasználás	2 025	2 077
IFRS átállás különbözete	2 303	768
Tárgyévi halasztott adó bevétel / (ráfördítés)	3 513	1 543
Egyéb	- 558	1 320
Nyereségadó ráfordítás összesen	- 1 551	- 3 244

Az „Egyéb” kategóriában 1 278 millió forint az adóból levonható támogatások összege (2018-ban 999 millió forint).

2019. december 31-én az elhatárolt veszteség összege 104 161 millió forint. (2018: 127 549 millió forint).

Az elhatárolt veszteség felhasználhatóságának szabályai a következők:

- A 2014. december 31-ig, illetve korábbi adóévekben keletkezett elhatárolt veszteség egy 10 éves korlátozott időtartam alatt használható fel, azaz 2030. december 31-ig (60 253 millió forint),
- A 2014. december 31-e utáni adóévekben keletkezett elhatárolt veszteség 5 éven belül használható fel, azaz 2020. december 31-ig (43 908 millió forint).

Az adott adóévben felhasznált elhatárolt veszteség értéke az adózás előtti eredmény 50%-a lehet. A felhasználás során a korábbi években keletkezett adóveszteségeket kell először elszámolni.

Az halasztott adóhoz kapcsolódó egyenlegeket lásd a 26-os megjegyzésben.

13) Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök

millió forintban	2018	2019
Készpénz	21 689	23 706
A Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	263	92 748
Egyéb látra szóló betétek	4 893	19 566
Összesen	26 845	136 020

A Bank köteles akkora minimális tartalékot tartani a jegybanknál, amely az egy évnél rövidebb lejáratú belföldi ügyfélbetétei, külföldi ügyfelei devizabetétei és külföldi ügyfelei forintbetétei 1 százalékát teszi ki. A kötelező minimum tartalék havi átlaga 2019. december 31-én 20,11 milliárd forint, 2018. december 31-én 16,07 milliárd forint volt. A kötelező minimum tartalék a „Készpénz és a Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök” között jelenik meg. A tartalékokat mérlegletelekből számolják, és hosszabb időn keresztül kell teljesíteni. Ezért a kötelező minimum tartalék betétre nincs korlátozás.

14) Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok

millió forintban	Névleges érték	Pozitív valós érték	Negatív valós érték	Névleges érték	Pozitív valós érték	Negatív valós érték
Kereskedési könyvekben tartott ¹⁾	6 187 439	21 022	18 218	10 302 798	29 579	27 005
Kamat	1 015 767	7 973	5 536	1 146 057	8 724	6 356
Deviza	5 171 672	13 049	12 681	9 156 741	20 855	20 649
Banki könyvekben tartott	937 742	4 908	1 622	428 853	5 474	3 236
Kamat	811 993	4 908	1 488	343 781	5 474	2 890
Deviza	125 749	-	134	85 072	-	346
Bruttó érték összesen	7 125 181	25 930	19 839	10 731 651	35 053	30 241
Összesen	7 125 181	25 930	19 839	10 731 651	35 053	30 241

1) A Kereskedési és Banki könyveket lásd részletesen a 42. Kockázatkezelés pontban.

15) Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök

millió forintban	2018	2019
Hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok	65 201	15 936
Központi kormányzat	36 207	3 817
Hitelintézetek	28 994	12 119
Összesen	65 201	15 936

16) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök

millió forintban	2018		2019	
	Megjelölt	Kötelezően értékelt	Megjelölt	Kötelezően értékelt
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	1 138	-	1 229
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	30 702	-	-	1 821
Központi kormányzat	30 702	-	-	-
Nem pénzügyi vállalatok	-	-	-	1 821
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	-	41 732	-	112 310
Központi kormányzat	-	78	-	68
Nem pénzügyi vállalatok	-	668	-	297
Háztartások	-	40 986	-	111 945
Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt és kötelezően valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	30 702	42 870	-	115 360
Összesen		73 572		115 360

Az 'Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek' sor olyan lakossági hiteleket tartalmaz, melyek célja nem kizárólag a fennálló tőketartozás utáni tőke- és kamatfizetés beszedése, ennek a felmérését részletesen lásd a 32. oldalon. A Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok állampapírokat és Visa részvényeket tartalmaznak.

17) Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok

Az Erste Bank Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumai soron egyedül szereplő Visa Inc. részvények átsorolásra kerültek az Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök sorra 2019-ben.

Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok

Bruttó érték és várható hitelezési veszteség alakulása kategóriák szerint

millió forintban	Bruttó érték				Várható hitelezési veszteség				Kumulált valós érték változás	Valós érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen		
2019										
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok										
Központi kormányzat	95 526	-	-	95 526	- 14	-	-	- 14	5 374	100 900
Hitelintézetek	10 044	-	-	10 044	- 8	-	-	- 8	134	10 178
Nem pénzügyi vállalatok	1 762	-	-	1 762	- 26	-	-	- 26	25	1 737
Összesen	107 332	-	-	107 332	- 47	-	-	- 47	5 483	112 815

millió forintban	Bruttó érték				Várható hitelezési veszteség				Kumulált valós érték változás	Valós érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen		
2018										
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	134 035	-	-	134 035	- 26	-	-	- 26	1 534	135 569
Központi kormányzat	123 965	-	-	123 965	- 18	-	-	- 18	1 482	125 447
Hitelintézetek	10 070	-	-	10 070	- 8	-	-	- 8	52	10 122
Összesen	134 035	-	-	134 035	- 26	-	-	- 26	1 534	135 569

Az Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között nem volt POCI kategóriába sorolt tétel 2019. december 31-én.

Várható hitelezési veszteség mozgástábla

millió forintban	2019.01.01	Képzések	Feloldások	Stage-ek közötti átsorolások	Egyéb változások a hitelezési kockázatban	2019.12.31
Stage 1	- 26	- 26	-	-	4	- 47
Összesen	- 26	- 26	-	-	4	- 47

millió forintban	2018.01.01	Képzések	Feloldások	Stage-ek közötti átsorolások	Egyéb változások a hitelezési kockázatban	2018.12.31
Stage 1	- 19	- 17	6	-	5	- 26
Összesen	- 19	- 17	6	-	5	- 26

A 'Képzés' oszlop az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra képzett értékvesztést foglalja magában. A 'Feloldások' oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum kivezetése miatt váltak szükségessé. A 'Stage-ek közötti átsorolások oszlopban' a 2019.01.01 – 2019.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. 'Bármilyen más, Stage váltást nem eredményező változást a Hitelkockázat változás oszlopban kerül megjelenítésre'

18) Értékpapírok

millió forintban	2018					2019				
	Pénzügyi eszközök					Pénzügyi eszközök				
	Amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök	Kereskedési célú eszközök	Kötelezően való értékelni eszközök	Valós értékeltként megjelölt eszközök	Egyéb átfogó eredménnyel szemben való értékelni eszközök	Amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök	Kereskedési célú eszközök	Kötelezően való értékelni eszközök	Valós értékeltként megjelölt eszközök	Egyéb átfogó eredménnyel szemben való értékelni eszközök
Kötvények és egyéb kamatozó értékpapírok	657 981	65 201	-	30 702	135 569	753 411	15 936	1 821	-	112 815
Tőzsdén jegyzett	625 072	64 340	-	30 702	135 569	721 695	14 358	-	-	112 188
Tőzsdén nem jegyzett	32 909	861	-	-	-	31 716	1 578	1 821	-	626
Részvények és egyéb részesedések	x	-	1 138	x	1 483	x	-	1 229	x	-
Tőzsdén jegyzett	x	-	-	x	-	x	-	-	x	-
Tőzsdén nem jegyzett	x	-	1 138	x	1 483	x	-	1 229	x	-
Összesen	657 981	65 201	1 138	30 702	137 052	753 411	15 936	3 050	-	112 815

19) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök

Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió Forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2019									
Nemzeti Bank	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Központi kormányzat	605 149	-	-	605 149	- 89	-	-	- 89	605 060
Hitelintézetek	139 174	-	-	139 174	- 92	-	-	- 92	139 082
Nem pénzügyi vállalkozások	8 875	-	1 026	9 901	- 65	-	- 567	- 632	9 269
Összesen	753 198	-	1 026	754 224	- 246	-	- 567	- 813	753 411

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés			Összesen	Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3		
2018									
Központi kormányzat	625 133	-	-	625 133	- 92	-	-	- 92	625 041
Hitelintézetek	32 474	-	-	32 474	- 18	-	-	- 18	32 456
Nem pénzügyi vállalkozások	27	-	1 083	1 110	-	-	- 626	- 626	484
Összesen	657 634	-	1 083	658 717	- 110	-	- 626	- 736	657 981

A Bank mérlegében nem volt POCI hitelviszonyt megtestesítő értékpapír 2019. december 31-én.

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	2019. január 1	Képzés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb változás	2019. december 31
Stage 1	-110	-86	-1	-	-50	-	-247
Stage 2	-	-	1	-	-	-	1
Stage 3	-627	-	-	-	100	-40	-567
Összesen	-737	-86	-	-	50	-40	-813

millió forintban	2018. január 1	Képzés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb változás	2018. december 31
Stage 1	-117	-40	29	-	18	-	-110
Stage 2	-287	-	113	-	175	-	1
Stage 3	-	-	-	-	-583	-44	-627
Összesen	-404	-40	142	-	-390	-44	-736

A 'Képzés' oszlop a tárgyévben újonnan bekerült amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra képzett értékvesztést foglalja magában. A 'Feloldás' oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum kivezetése miatt váltak szükségessé. A „Stage-ek közötti átsorolás oszlopban” a 2019.01.01 – 2019.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. Bármilyen más Stage váltást nem eredményező változás a 'Hitelkockázat változás' oszlopban kerül megjelenítésre.

Az értékvesztés képzések és visszairások fő mozgatórugói a Stage-ek közötti átsorolások. 2019-ben nem volt Stage átsorolás az amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok bruttó könyv szerinti értékei között.

millió forintban	2018	2019
Átsorolás Stage 2 és Stage 3 között	1 083	-
Stage 2-ből Stage 3-ba	1 083	-

A 2019. üzleti évben bekerült, és 2019. december 31-én még a könyvekben lévő amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok bruttó könyv szerinti értéke 192 199 millió forint. A 2019. január 1-jén a könyvekben lévő és 2019.12.31-ig kivezetett (de lejáratú kategóriába sorolt) amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok bruttó könyv szerinti értéke 88 443 millió forint.

20) Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2019									
Magyar Nemzeti Bank	38 290	-	-	38 290	-4	-	-	4	38 286
Hitelintézetek	55 504	-	-	55 504	-46	-	-	46	55 458
Összesen	93 794	-	-	93 794	-50	-	-	50	93 744

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2018									
Magyar Nemzeti Bank	23 489	-	-	23 489	-2	-	-	-2	23 487
Hitelintézetek	72 203	-	-	72 203	-60	-	-	-60	72 143
Összesen	95 692	-	-	95 692	-62	-	-	-62	95 630

A Bank mérlegében nem volt POCI Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelés.

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	2019. január 01	Képzés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb változás	2019. december 31
Stage 1	-62	-178	27	-	164	-1	-50
Összesen	-62	-178	27	-	164	-1	-50

millió forintban	2018. január 1	Képzés	Feloldás	Hitelkockázat változás	Egyéb változás	2018. december 31
Stage 1	-27	-39	32	-30	2	-62
Stage 2	-	-	4	-4	-	-
Stage 3	-	-	114	-239	125	-
Összesen	-27	-39	150	-273	127	-62

A 'Képzés' oszlop a tárgyévben újonnan bekerült amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelésekre képzett értékvesztéseket foglalja magában. A 'Feloldás' oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum kivezetése miatt váltak szükségessé. A "Stage-ek közötti átsorolás" oszlopban a 2019.01.01 – 2019.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. Bármilyen más Stage váltást nem eredményező változás a 'Hitelkockázat változás' oszlopban kerül megjelenítésre.

A 2019. üzleti évben eredetileg elszámolt, és 2019. december 31-ig nem értékesített amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értéke 91 989 millió forint. A 2019. január 1-jén és 2019.12.31-ig kivezetett (de lejáratú kategóriába sorolt) amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értéke 103 395 millió forint.

21) Amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfelekkel szembeni követelések

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték	
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen		
2019												
Központi kormányzat	57 527	-	-	11	57 538	3	-	-	-	3	57 535	
Egyéb pénzügyi vállalkozások	60 043	22	-	4	60 069	104	1	-	-	105	59 964	
Nem pénzügyi vállalkozások	562 203	18 721	5 407	9 995	596 326	1 447	977	3 146	638	6 208	590 118	
Lakosság	639 158	46 473	20 041	20 805	726 477	2 516	6 533	14 339	6 357	29 745	696 732	
Összesen	1 318 931	65 216	25 448	30 815	1 440 410	4 070	7 511	17 485	6 995	36 061	1 404 349	

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Összesen ⁿ	Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI			
2018												
Központi kormányzat	14 597	-	-	-	14 597	-1	-	-	-	-1	14 596	
Egyéb pénzügyi vállalkozások	69 303	1	-	11	69 315	-151	-	-	-	-151	69 164	
Nem pénzügyi vállalkozások	476 176	8 245	2 841	12 206	499 468	-1 396	-485	-2 187	-544	-4 612	494 856	
Lakosság	591 664	29 356	22 495	25 839	669 354	-3 017	-4 596	-17 005	-10 509	-35 127	634 227	
Összesen	1 151 740	37 602	25 336	38 056	1 252 734	-4 565	-5 081	-19 192	-11 053	-39 891	1 212 843	

Értékvesztés mozgástáblák

millió forintban	2019.01.01	Képzés	Feloldás	Stagek közötti változás	Hitelkockázat változás	Nem jelentős szerződésmódosítások hatásai	Leírások	Egyéb változások	2019.12.31
Stage 1	-4 565	-3 463	813	5 999	-2 841		14	-27	-4 070
Központi kormányzat	-1	-	-	-	-2	-	-	-	-3
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-151	-243	-	-	297	-	-	-4	-101
Nem pénzügyi vállalkozások	-1 396	-657	296	397	-65	-	-	-23	-1 448
Lakosság	-3 017	-2 563	517	5 602	-3 071	-	14	-	-2 518
Stage 2	-5 081	-231	792	-8 457	4 743	-1	734	-10	-7 511
Központi kormányzat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	-	-	-162	161	-	-	-	-1
Nem pénzügyi vállalkozások	-485	-21	168	-1 230	588	-	10	-7	-977
Lakosság	-4 596	-210	624	-7 065	3 994	-1	724	-3	-6 533
Stage 3	-19 192	-83	5 500	-1 843	-2 699	-3	864	-29	-17 485
Központi kormányzat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem pénzügyi vállalkozások	-2 187	-3	2 163	-243	-3 200	-	351	-27	-3 146
Lakosság	-17 005	-80	3 337	-1 600	501	-3	513	-2	-14 339
POCI	-11 054	-	1 908	-	1 976	-4	187	-8	-6 995
Központi kormányzat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem pénzügyi vállalkozások	-545	-	28	-	-119	-	6	-8	-638
Lakosság	-10 509	-	1 880	-	2 095	-4	181	-	-6 357
Összesen	-39 892	-3 777	9 013	-4 301	1 179	-8	1 799	-74	-36 061

millió forintban	2018.01.01	Képzés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Nem jelentős szerződésmódosítások hatásai	Leírások	Egyéb változások	2018.12.31
Stage 1	-4 774	-1 286	809	679			-6	37	-4 565
Központi kormányzat	-2	-1	2	-	-	-	-	-	-1
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-220	-95	158	9	-	-	-	-2	-150
Nem pénzügyi vállalkozások	-1 347	-359	325	5	-	-	1	-22	-1 397
Lakosság	-3 205	-831	324	665	-	-6	36	-	-3 017
Stage 2	-6 829	-544	1 099	-1 535	866	-19	1 895	-14	-5 081
Nem pénzügyi vállalkozások	-2 162	-54	820	-	866	-	55	-9	-484
Lakosság	-4 667	-490	279	-1 535	-	-19	1 840	-5	-4 597
Stage 3	-22 609	-671	4 112	-623	9	-170	786	-26	-19 192
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-9	-	-	-	9	-	-	-	-
Nem pénzügyi vállalkozások	-2 696	-157	1 183	-533	-	-	38	-21	-2 186
Lakosság	-19 904	-514	2 929	-90	-	-170	748	-5	-17 006
POCI	-17 044	-	2 127	-	3 576	-71	371	-12	-11 053
Nem pénzügyi vállalkozások	-2 677	-	381	-	1 760	-	2	-11	-545
Lakosság	-14 367	-	1 746	-	1 816	-71	369	-1	-10 508
Összesen	-51 256	-2 501	8 147	-1 479	4 451	-266	3 089	-76	-39 891

A „POCI” kategóriába nem kerülnek besorolásra az értékvesztétként vásárolt pénzügyi instrumentumok, ugyanakkor ezen a jelennek meg a kivezetett és új eszközként felvett értékvesztett pénzügyi eszközök. Ezeknél a pénzügyi eszközöknél a szerződéses feltételekben is történt változás (például a forintosított hitelek).

A ‘Képzés’ oszlop a tárgyévben újonnan bekerült amortizált bekerülési értéken értékelt ügyletekkel szembeni követelésekre képzett értékvesztéseket foglalja magában. A ‘Feloldás’ oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum kivezetése miatt váltak szükségessé. A ”Stage-ek közötti átsorolás” oszlopban a 2019.01.01 – 2019.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a ‘Hitelkockázat változás’ soron szerepeltetjük. Bármilyen más, stage váltást nem eredményező változás a ‘Hitelkockázat változás’ oszlopban kerül megjelenítésre. Az oszlop emellett tartalmazza az ‘unwinding’ hatásokat is az amortizált bekerülési értéken értékelt Stage 3-as és POCI kategóriába sorolt ügyletekkel szemben követeléseknél.

A tárgyévi ‘unwinding’ hatás a 1 055 millió forint volt a hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok esetében. Az unwinding kumulált hatása 2019 év végéig 2 586 millió forint volt, ami az ügyfélhiteleknel a nem realizált kamatbevételt jelenti. A ‘Nem jelentős szerződés módosítások hatásai’ oszlop az instrumentumok olyan szerződés módosítások hatásait foglalja magában, melyekből nem következik az instrumentum kivezetése és új instrumentumként történő felvétele a mérlegbe. A ‘Leírások’ oszlop az értékvesztett ügyletekkel szembeni követelésekkel kapcsolatos teljes leírások hatásait és a kivezetés hatásait foglalja magában. Az értékvesztett visszairások elsősorban a javuló hitelportfóliónak és a jelentős hitelkockázattal bíró hitelek alacsony szintjének (Stage 2) köszönhető. Emellett a hitelek nemteljesítési rátája folyamatosan csökken - mind a vállalati mind a lakossági szektorban rekord alacsony szintet ért el - ami a szigorú hitelezési kritériumoknak köszönhető. A javuló portfólió minőségnek köszönhetően a meglévő portfólióban nem várható jelentős hitelkockázat növekedés.

A hitelportfólióban szereplő nem teljesítő hitelezési kitétségek csökkentése továbbra is a kockázat kezelési terület egyik fő fókuszpontja. A lakossági portfólióban bekövetkezett értékvesztés visszairás a nem teljesítő hitelportfólió csökkenő arányának volt köszönhető. A stage 2-es hitelezési veszteségének megnövekedett szintje az új IFRS9 paraméterek bevezetésének, az új „nemteljesítési fogalom” meghatározásának és az új stage 2-es küszöbértékének köszönhető, amely növelte a stage 2-es ügyletekkel szembeni követelések állományát és ezáltal az értékvesztést is.

Az értékvesztés képzések és visszairások fő mozgatórugója a Stage-ek közötti átsorolások. A lenti táblázat az amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfélkövetelések bruttó könyv szerinti értékeinek átsorolását mutatja be az egyes Stage-ek között:

millió forintban	Stage 1 és Stage 2 közötti átsorolás		Stage 3 és Stage 2 közötti átsorolás		Stage 3 és Stage 1 közötti átsorolás		POCI	
	Átsorolás Stage 1-ből Stage 2-be	Átsorolás Stage 2-ből Stage 1-be	Átsorolás Stage 2-ből Stage 3-ba	Átsorolás Stage 3-ból Stage 2-be	Átsorolás Stage 1-ből Stage 3-ba	Átsorolás Stage 3-ból Stage 1-be	Nem-bedőlt hitelkategóriából bedőlt hitelkategóriába	Bedőlt hitelkategóriából nem-bedőlt hitelkategóriába
Egyéb pénzügyi vállalkozások	22	-	-	-	-	-	-	-
Nem pénzügyi vállalkozások	10 095	2 299	995	-	2 029	68	429	68
Lakosság	14 479	3 419	2 222	888	3 881	2 671	314	2 786
Összesen	24 596	5 718	3 217	888	5 910	2 739	743	2 854

A 2019. üzleti évben eredetileg elszámolt, és 2019. december 31-ig nem értékesített amortizált bekerülési értéken ügyfélkövetelések bruttó könyv szerinti értéke 371 101 millió forint. A 2019. január 1-jén és 2019.12.31-ig kivezetett (de lejáratú kategóriába sorolt) amortizált bekerülési értéken ügyfélkövetelések bruttó könyv szerinti értéke 178 269 millió forint. A tárgyévben keletkezett POCI eszközök értéke 1 652 millió forint.

22) Lízingkövetelések

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2019											
Egyéb pénzügyi vállalkozások	27	-	-	-	27	-	-	-	-	-	27
Nem pénzügyi vállalkozások	25 508	15 577	19	23	41 127	134	707	14	6	861	40 266
Lakosság	2 543	788	269	71	3 671	37	121	202	36	396	3 275
Összesen	28 078	16 365	288	94	44 825	171	828	216	42	1 257	43 568

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2018											
Egyéb pénzügyi vállalkozások	35	1	-	-	36	-	-	-	-	-	36
Nem pénzügyi vállalkozások	33 363	787	94	41	34 285	- 116	- 34	- 83	- 8	- 241	34 044
Lakosság	3 247	185	316	81	3 829	- 14	- 23	- 231	- 39	- 307	3 522
Összesen	36 645	973	410	122	38 150	- 130	- 57	- 314	- 47	- 548	37 602

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	2019.01.01	Képzés	Stagek közötti változás	Hitelkockázat változás	Nem jelentős szerződésmódosítások hatásai	Feloldás	Egyéb változások	2019.12.31
Stage 1		130	47	5	3	-	3	172
Stage 2		56	-	-	766	-	4	826
Stage 3		314	-	2	50	-	22	217
POCI		47	-	-	3	-	2	42
Összesen		547	47	3	710	-	17	1 257

millió forintban	2018.01.01	Képzés	Hitelkockázat változás	Nem jelentős szerződésmódosítások hatásai	Feloldás	Egyéb változások	2018.12.31
Stage 1	- 114	- 34	5	4	-	8	-131
Stage 2	- 76	- 11	-	25	-	6	-56
Stage 3	- 394	-	- 2	47	9	26	-314
POCI	- 231	-	-	184	-	-	-47
Összesen	- 815	- 45	3	260	9	40	-548

A 'Képzés' oszlop az amortizált bekerülési értéken értékelt lízingkövetelésekre képzett értékvesztést foglalja magában. A "Stage-ek közötti átsorolás" oszlopban a 2019.01.01 – 2019.12.31-ig bekövetkezett stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. Bármilyen más, Stage váltást nem eredményező változás a 'Hitelkockázat változás' oszlopban kerül megjelenítésre. Az oszlop emellett tartalmazza az 'unwinding' hatásokat is az amortizált bekerülési értéken értékelt Stage 3-as és POCI kategóriába sorolt lízingköveteléseknél. A 'Nem jelentős szerződés módosítások hatásai' oszlop az instrumentumok olyan szerződés módosítások hatásait foglalja magában, melyekből nem következik az instrumentum kivezetése és új instrumentumként történő felvétele a mérlegbe. A 'Feloldás' oszlop a lízingkövetelésekkel kapcsolatos teljes leírások hatásait és a kivezetés hatásait foglalja magában.

Az értékvesztés képzések és visszairások fő mozgatórugói a Stage-ek közötti átsorolások. A lenti táblázat az amortizált bekerülési értéken értékelt lízingkövetelések bruttó könyv szerinti értékeinek átsorolását mutatja be az egyes Stage-ek között (2018-ban nem volt stage-ek közötti mozgás):

millió forintban	2019
Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között	
Stage 2-be Stage 1-ből	11 505
Stage 1-be Stage 2-ből	543
Átsorolás Stage 2 és Stage 3 között	
Stage 3-ba Stage 2-ből	8
Stage 2-be Stage 3-ból	1
Átsorolás Stage 1 és Stage 3 között	
Stage 3-ba Stage 1-ből	42
Stage 1-be Stage 3-ból	20

23) Vevő és egyéb követelések

Bruttó érték és várható hitelezési veszteség alakulása kategóriák szerint

millió forintban	Bruttó érték				Várható hitelezési veszteség				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2019									
Központi kormányzat	301	-	-	301	-	-	-	-	301
Hitelintézetek	2	-	-	2	-	-	-	-	2
Egyéb pénzügyi vállalatok	183	-	-	183	-	-	-	-	183
Nem pénzügyi vállalatok	10 214	9	16	10 239	- 43	-	- 12	- 55	10 184
Összesen	10 700	9	16	10 725	- 43	-	- 12	- 55	10 670

millió forintban	Bruttó érték					Várható hitelezési veszteség					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2018											
Központi Bank	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Központi kormányzat	719	-	-	-	719	-	-	-	-	-	719
Hitelintézetek	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Egyéb pénzügyi vállalatok	2 104	-	-	-	2 104	-	-	-	-	-	2 104
Nem pénzügyi vállalatok	11 297	46	-	-	11 343	- 56	- 1	-	-	- 57	11 285
Háztartások	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
Összesen	14 125	46	-	-	14 171	- 57	- 1	-	-	- 58	14 113

A Vevő és egyéb követelések között nem volt POCI kategóriába sorolt tétel 2019. december 31-én.

Várható hitelezési veszteség mozgástábla

millió forintban	2019.01.01	Képzések	Feloldások	Stage-ek közötti átsorolások	Egyéb változások a hitelezési kockázatban	2019.12.31			
Stage 1	-	56	-	273	2	-	284	-	43
Stage 2	-	1	-	-	2	-	1	-	-
Stage 3	-	-	-	-	-	-	12	-	12
Összesen	-	57	-	273	4	-	271	-	55

millió forintban	2018.01.01	Képzések	Feloldások	Stage-ek közötti átsorolások	Egyéb változások a hitelezési kockázatban	2018.12.31				
Stage 1	-	59	-	65	105	2	-	40	-	57
Stage 2	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1
Összesen	-	59	-	66	106	1	-	40	-	58

24) Szerződésmódosítással érintett hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok

Az Erste Bank Hungary szerződésmódosítással érintett hitelviszonyt megtestesítő instrumentumainak teljes állománya amortizált bekerülési értéken értékelt instrumentum 2019. december 31-én. Az instrumentumok közül 12 millió forintos állomány került átsorolásra Stage 2-be illetve Stage 3-ba, majd került visszasorolásra Stage 1-be (2018-ban 653 millió forint)

millió forintban	2018		2019	
	Amortizált bekerülési érték a módosítás előtt	Nettó módosításból eredő nyereség / veszteség	Amortizált bekerülési érték a módosítás előtt	Nettó módosításból eredő nyereség / veszteség
Hitelek és előlegek	4 031	381	1 387	27
Lakosság	-	-	821	1
Nem pénzügyi vállalkozások	4 031	381	566	26
Összesen	4 031	381	1 387	27

25) Tárgyi eszközök alakulása

Tárgyi eszköz mozgástábla

BRUTTÓ ÉRTÉK									
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹	Összesen	Befektetési célú ingatlanok	
Egyenleg 2019.01.01	46 950	9 230	9 769	4 679	10 681	14 571	95 880	-	
Növekedés	11 553	-	1 688	940	1 196	8 526	23 903	35	
Értékesítés	- 1 880	- 83	- 1 572	- 255	- 445	- 97	- 4 332	-	
Átsorolás	- 103	-	- 255	-	103	-	255	255	
Egyenleg 2019.12.31	56 520	9 147	9 630	5 364	11 535	23 000	115 196	290	

ÉRTÉKCSÖKKENÉS ÉS ÉRTÉKVESZTÉS									
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok ³	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹	Összesen	Befektetési célú ingatlanok ²	
Egyenleg 2019.01.01	31 678	3 349	5 020	3 905	7 883	-	51 835	-	
Növekedés	5 145	1 262	882	444	1 090	2 538	11 361	4	
Értékesítés	- 1 860	- 106	- 1 161	- 227	- 440	- 17	- 3 811	-	
Átsorolás	- 9	3	- 75	-	9	-	72	72	
Értékvesztés	395	20	-	3	-	12	430	-	
Egyenleg 2019.12.31	35 349	4 528	4 666	4 125	8 542	2 533	59 743	76	

NETTÓ ÉRTÉK									
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹	Összesen	Befektetési célú ingatlanok	
Egyenleg 2019.01.01	15 272	5 881	4 749	774	2 798	14 571	44 045	-	
Egyenleg 2019.12.31	21 171	4 619	4 964	1 239	2 993	20 467	55 453	214	

- 1) A részleteket lásd az E. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK fejezet 25. oldalán.
- 2) A hasznos élettartam 20 év, a lineáris módszert alkalmazva.
- 3) Az ingatlanokra elszámolt értékcsökkenés teljes egészében az épületek értékcsökkenése.
- 4) 2019 folyamán az eszközhasználati jogok hasznos élettartama valamint a diszkontráta módosításra került

BRUTTÓ ÉRTÉK						
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Összesen
Egyenleg 2018.01.01	41 192	9 359	9 470	4 906	10 399	75 326
Növekedés	7 485	-	630	129	1 661	9 905
Értékesítés	-1 726	-427	-33	-356	-1 380	-3 922
Átsorolás	-1	298	-298	-	1	-
Egyenleg 2018.12.31	46 950	9 230	9 769	4 679	10 681	81 309

ÉRTÉKCSÖKKE-NÉS ÉS ÉRTÉKVESZTÉS						
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok ¹	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Összesen
Egyenleg 2018.01.01	26 028	2 208	4 417	3 871	8 147	44 671
Növekedés	6 074	1 274	914	336	1 114	9 712
Értékesítés	-1 726	-426	-18	-302	-1 379	-3 851
Átsorolás	-1	293	-293	-	1	-
Értékvesztés	1 303	-	-	-	-	1 303
Egyenleg 2018.12.31	31 678	3 349	5 020	3 905	7 883	51 835

NETTÓ ÉRTÉK						
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Összesen
Egyenleg 2018.01.01	15 164	7 151	5 053	1 035	2 252	30 655
Egyenleg 2018.12.31	15 272	5 881	4 749	774	2 798	29 474

1) Az ingatlanokra elszámolt értékcsökkenés teljes egészében az épületek értékcsökkenése.

millió forintban	2018	2019
Immateriális javak	21 153	25 790
Szoftverek	15 272	21 171
Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	5 881	4 619
Tárgyi eszközök	8 321	29 663
Ingatlanok	4 749	4 964
Irodai berendezések, járművek, egyéb	774	1 239
Informatikai eszközök (hardver)	2 798	2 993
Eszközhasználati jogok (Ingatlanok)	-	20 467
Immateriális javak és tárgyi eszközök összesen	29 474	55 453
Befektetési célú ingatlanok	-	214

Az Erste Bank a teljes mértékben amortizált, de még használatban lévő eszközök között szoftvereket tart nyilván 2019-re bruttó 5 010 millió forint, 2018-ra pedig 5 726 millió forint értékben. A 100%-ban értékcsökkentett, de még használatban lévő tárgyi eszközök bruttó értéke 2019-re 10 756 millió forint, 2018-ra pedig 9 796 millió forint értékben.

26) Adókövetelések és adókötelezettségek

Halasztott adókövetelések és ráfordítások összetétele

millió forintban	Adókövetelések		Adókötelezettségek		Összesen	Nettó különbözet 2019	
	2018	2019	2018	2019		eredménykimutatás on keresztül	egyéb átfogó jövedelmen keresztül
Halasztott adó	3 321	4 503	-	-	1 182	1 605	423
Átmeneti különbözetek:					-		
Kereskedési célú eszközök / Kötelezettségek és Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök	-	36	-	-	36	36	-
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-	-	- 192	- 615	- 423	-	423
Értékesíthető pénzügyi eszközök	82	176	-	-	94	94	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	11	15	-	-	4	4	-
Egyéb céltartalékok	1 839	4 074	-	-	2 235	2 235	-
Korábbi évek elhatárolt vesztesége	1 581	768	-	-	- 813	- 813	-
Egyéb	-	49	-	-	49	49	-
Halasztott adó pozíció nettózásának hatása	- 192	- 615	192	615	-	-	-
Tárgyévi adók	1 380	-	-	- 177	- 4 787	- 4 787	-
Összesen	4 701	4 503	-	- 177	- 3 605	- 3 182	423

Az Erste Bank 4,5 milliárd forint halasztott adó eszközt mutatott ki a névleges 9%-os társasági adó mértéke mellett 2019. december 31-ig, az alábbiak szerint:

- 0,8 milliárd forint a következő két adóév során egyenlő részletekben felhasználható pozitív áttérési különbözettel kapcsolatban került megképzésre (az első két harmad már a 2018-as és 2019-es adóév során felhasználásra került, így már nem része a halasztott adó eszköz alapjának); az áttérési különbözet annak köszönhető, hogy a hitelintézetek számára kötelező volt az áttérés 2018-január 1-ei a helyi számviteli sztenderdről (HAS) az EU által befogadott IFRS-ekre.
- 4,1 milliárd forint az IAS12 sztenderddel összhangban került megképzésre, amely szerint halasztott adó eszköz olyan mértékig képzendő, amilyen mértékben azt a valószínűsíthető jövőbeni profit várakozásoknak megfelelően a gazdálkodó fel tudja használni az elhatárolt veszteséget. Figyelembe véve a felhasználásra vonatkozó jogi szabályozást, mely szerint a first-in-first-out logika szerint vehető igénybe az elhatárolt veszteség, az elhatárolt veszteség 104 milliárd forintos elméleti maximuma 60 milliárd forintra mérséklődik, amely az elsőként felhasználandó 2025-ben lejáró elhatárolt veszteségnek felel meg (a sorban következőként felhasználható elhatárolt veszteségek lejáratú ideje rövidebb). Az Erste Bank egy a jövőbeni profitvárakozásokat azok megvalósulási valószínűségével súlyozó, kezdve 5% alattiról az idő előrehaladtával 55%-ot elérve 100% felé tartó harci elemet is tartalmazó modellt állított fel, melynek során figyelembe vette a gazdasági trendeket, valamint a különösen a banki szektort érintő jogi szabályozási változásokat, mind az elmúlt öt év, mind pedig a közelmúlt tekintetében.

27) Értékesítésre tartott eszközök

millió forintban	2018	2019
Értékesítésre szánt eszközök	30	-
Értékesítésre szánt eszközökhöz kapcsolódó kötelezettségek	-	-

2018-ban az Erste Lakáslízing Zrt. Értékesítésre tartott eszközként sorolták be. A részleteit lásd a C. FELVÁSÁRLÁSOK, EGYESÜLÉSEK ÉS ÉRTÉKESÍTÉSEK fejezetben.

28) Egyéb eszközök

millió forintban	2018	2019
Adókövetelések	736	816
Egyéb elszámolások	5 911	11 155
Egyéb pénzügyi eszközök ²⁾	4 012	2 974
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	3 146	4 015
Készletek	120	196
Visszavett eszközök ¹⁾	63	13
Költségek aktív időbeli elhatárolása	1 919	2 317
Egyéb	7 315	3 143
Összesen	23 222	24 629

1) A visszavett eszközök elsődlegesen ingatlanokat tartalmaznak, amelyek a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabb értéken kerülnek kimutatásra. Az ingatlanok átvétele általában ingatlanfejlesztési kölcsönszerződésekhez kapcsolódóan, illetve korábban biztosítékként szolgáló ingatlanok esetében fordul elő. Ezek az eszközök nem válhatnak azonnal készpénzre, az Erste Bank elsődleges célja a visszavett eszközök értékesítése. Az Erste Bank ezeket az eszközöket nem veszi saját használatba.

2) Az "Egyéb pénzügyi eszközök" egyenlege teljesítő, rövid lejáratú vevőköveteléseket tartalmaz.

29) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

Hitelintézetek által elhelyezett betétek

millió forintban	2018	2019
Belföldi bankok betétei	330 770	290 048
Külföldi bankok betétei	60 869	72 967
ebből osztrák bankok betétei	57 593	70 523
ebből alárendelt kölcsöntőke kötelezettség	52 512	53 983
Összesen	391 639	363 015

Hitelintézetek által elhelyezett betétek – Hátrasorolt kötelezettségek

Lejárat	Névérték 2018		Névérték 2019		Kamatfizetés módja
	ezer EUR-ban	millió forintban	ezer EUR-ban	millió forintban	
2026. március 1.	100 000	32 151	100 000	33 052	3M EURIBOR + 3,36%, negyedévente ¹⁾
2026. március 1.	28 312	11 253	28 312	9 358	3M EURIBOR+ 3,36%, negyedévente ¹⁾
2026. március 1.	35 000	9 102	35 000	11 568	3M EURIBOR+ 3,36%, negyedévente ¹⁾
Összesen	163 312	52 506	163 312	53 978	

1) A 3 havi EURIBOR szintje 0,00%.

2) A Bank a hátrasorolt kötelezettségeiből nem törlesztett vissza 2019. folyamán.

Ügyfelek által elhelyezett bankbetétek

millió forintban	2018	2019
Takarékbetétek	2 352	2 343
Egyéb betétek	1 646 879	2 008 690
Állami szektor	35 059	36 026
Kereskedelmi szektor	473 752	603 382
Lakossági ügyfelek	820 689	921 695
Egyéb pénzügyi szervezetek	317 379	447 587
Összesen	1 649 231	2 011 033

Kibocsátott értékpapírok

millió forintban	2018	Névérték 2018	2019	Névérték 2019
Kötvények	7 647	4 227	9 976	3 763
amelyből alárendelt kölcsöntőke kötelezettség	4 307	4 215	3 488	3 741
Letéti jegyek	824	824	813	813
Összesen	8 471	5 051	10 789	4 587

Kibocsátott kötvények – nem hátrasorolt kötelezettségek

A Bank jogelődje letéti jegyeket bocsátott ki, amelyek állománya évről évre csökken.

Kibocsátott értékpapírok 2019. december 31-én	ISIN-kód	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Névérték millió forintban	Kamatozás módja
Kötvények					
2,00% ERSTE USD KÖTVÉNY III 2019-2020	HU0000358874	2019.05.03	2020.05.02	1,44	fixed 2,00% kamatfizetés éves
2,00% ERSTE USD KÖTVÉNY IV 2019-2020	HU0000358890	2019.06.04	2020.06.03	0,93	fixed 2,00% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2 2019-2020	HU0000358593	2019.01.03	2020.01.03	1,07	fixed 2,00% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2 II. 2019-2020	HU0000358791	2019.04.02	2020.04.01	1,43	fixed 2,00% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.2 2019-2020	HU0000358668	2019.02.04	2020.02.04	3,54	fixed 2,20% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.2 II. 2019-2020	HU0000358718	2019.03.04	2020.03.03	2,64	fixed 2,20% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.3 2018-2021	HU0000358460	2018.10.02	2021.10.01	2,59	fixed 2,30% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.4 2019-2022	HU0000358601	2019.01.03	2022.01.02	1,30	fixed 2,40% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.40 2018-2021	HU0000358536	2018.12.04	2021.12.03	4,17	fixed 2,40% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY II 2.3 2018-2021	HU0000358510	2018.11.05	2021.11.04	2,22	fixed 2,30% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY V. 2019-2020 2.00	HU0000359013	2019.07.02	2020.07.01	0,44	fixed 2,00% kamatfizetés éves
Összesen				21,76	
Letéti jegyek	AT222222222	1990.01.01	N/A	813	
Összesen				813	

Kibocsátott értékpapírok 2018. december 31-én	ISIN-kód	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Névérték millió forintban	Deviza	Kamatozás módja
Kötvények						
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.3 2018-2021	HU0000358460	2018. október 2.	2021. október 1.	3	HUF	fix 2,30% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY II 2.3 2018-2021	HU0000358510	2018. november 5.	2021. november 4.	2	HUF	fix 2,30% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.40 2018-2021	HU0000358536	2018. december 4.	2021. december 3.	4	HUF	fix 2,40% kamatfizetés éves
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.00 2018-2019	HU0000358544	2018. december 4.	2019. december 4.	3	HUF	fix 2,00% kamatfizetés éves
Összesen				12		
Letéti jegy	AT222222222	1990. január 1.	N/A	824	HUF	
Összesen				824		

Kibocsátott kötvények - hátrasorolt kötelezettségek

2019. december 31.

Kibocsátó	Névérték millió forintban	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Kamatfizetés módja
Erste Bank Hungary Zrt.	389	2008. december 1.	2020. december 1.	rögzített, 122,22%, lejáratkor fizetendő
Erste Bank Hungary Zrt.	3 352	2014. március 28.	2024. március 28.	rögzített, kamat: 0,9%, kamatfizetés évente, kibocsátva 49,92%
Összesen	3 741			

2018. December 31.

Kibocsátó	Névérték millió forintban	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Kamatfizetés módja
Erste Bank Hungary Zrt.	389	2008. december 1.	2020. december 1.	rögzített, 122,22%, lejáratkor fizetendő
Erste Bank Hungary Zrt.	474	2009. április 30.	2019. április 30.	rögzített, 119,7802%, lejáratkor fizetendő
Erste Bank Hungary Zrt.	3 352	2014. március 28.	2024. március 28.	rögzített, kamat: 0,9%, kamatfizetés évente, kibocsátva 49,92%
Összesen	4 215			

30) Céltartalékok

millió forintban	2018	2019
Céltartalék peres ügyekre	1 602	1 535
Garanciára és a lehívható hitelkeretre képzett céltartalék	2 510	1 901
CLA képzés hitelkötelezettségekre és pénzügyi garanciákra (Stage 1)	956	707
CLA képzés hitelkötelezettségekre és pénzügyi garanciákra (Stage 2)	181	435
CLA képzés hitelkötelezettségekre és pénzügyi garanciákra (Stage 3)	1 372	759
Egyéb céltartalékok	3 158	3 329
Egyéb	3 158	3 329
Céltartalékok	7 270	6 765

Céltartalék várható kötelezettségekre, Céltartalékok peres ügyekre

A céltartalék várható kötelezettségekre a hitelezési tevékenységgel kapcsolatos peres ügyekhez kapcsolódik. A peres ügyekre képzett céltartalék olyan peres ügyekre biztosít fedezetet, amelyek nem tartoznak közvetlenül a társaság alaptevékenységéhez, mint pl. munka- és foglalkoztatásügyi kérdések. Erste Banknak sem 2018-ban sem 2019-ben nem volt adójogi ügye.

Ebben a kategóriában kerül megjelenítésre egy 0,8 milliárd forintos összeg a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) egy döntéshez kapcsolódóan: A Gazdasági Versenyhivatal 2013. november 19-én hozott döntést 11 magyarországi vezető bank megbírságolásáról, amiért – a döntés értelmében – összehangolt tevékenységet folytattak a “végtörlesztési” rendszer esetében 2011. szeptember 15-e és 2012. január 30-a között. A döntést megfellebbezték, így az ügy a Legfelsőbb Bíróságon (Kúria) folytatódott. A Kúria döntése értelmében a jogi eljárás pontatlansága miatt az eredeti döntés törésre került, a kifizetett büntetési összeg visszafizetésre került a Banknak és új eljárás rendeltek el. A Bank az új jogi ügyre céltartalékot képzett 2017-ben az eredeti bírság 1,7 milliárd forintos összege erejéig, mely 2019-re pedig 826 millió forintra csökkent.

Egyéb céltartalékok

2018-ban és 2019-ben az egyéb céltartalékok sor egyenlegének jelentős részét olyan, már 2017 előtt megképzett céltartalékok teszik ki, mint az 1,78 milliárd forintos garanciális kötelezettségre megképzett céltartalék (2016-ban megképezve), ami a követelésállomány értékesítéséhez (Large Debt Sale) kötődik, az 551 millió forintos visszavett ingatlanokhoz köthető illetékfizetési kötelezettségre megképzett céltartalék (2015-ben megképezve), valamint 160 millió forintos összegben az FX 1 és 2 elszámolás során lezárt hitelekre képzett céltartalék.

Céltartalék mozgástáblák:

millió forintban	2019.01.01	Képzés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb	2019.12.31
Stage 1	956	975	(47)	(726)	(458)	5	706
Stage 2	181	-	(7)	854	(594)	-	435
Nem teljesítő	1 372	242	(27)	300	(1 128)	-	759
Összesen	2 509	1 217	(81)	428	(2 180)	5	1 900

millió forintban	2019.01.01	Képzés	Felhasználás	Feloldás	2019.12.31
Céltartalék peres ügyekre	1 602	165	-4	-228	1 535
Garanciára és a lehívható hitelkeretre képzett céltartalék	659	1 021	-	-952	728
Egyéb céltartalék	2 499	1 721	-1 618	-	2 602
Egyéb céltartalék	2 499	1 721	-1 618	-	2 602
Összesen	4 760	2 907	-1 622	-1 180	4 865

millió forintban	2018.01.01	Képzés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb	2018.12.31
Stage 1	1 154	341	(74)	(465)	-	-	956
Stage 2	167	-	(46)	59	-	1	181
Nem teljesítő	1 070	647	(1 323)	1 013	(35)	-	1 372
Összesen	2 391	988	(1 443)	607	(35)	1	2 509

millió forintban	2018.01.01	Képzés	Felhasználás	Feloldás	Árfolyamhatás	2018.12.31
Céltartalék peres ügyekre	2 409	1 113	(154)	(1 765)	-	1 603
Garanciára és a lehívható hitelkeretre képzett céltartalék	-	1 162	-	(704)	200	658
Egyéb céltartalék	2 660	-	(66)	(248)	154	2 500
Céltartalék hátrányos szerződésekre	-	-	-	-	-	-
Egyéb céltartalék	2 660	-	(66)	(248)	154	2 500
Összesen	5 069	2 275	(220)	(2 717)	354	4 761

31) Egyéb kötelezettségek

millió forintban	2018	2019
Bevételek passzív időbeli elhatárolása ¹⁾	427	204
Elszámolási számlák	16 197	11 167
Adófizetési kötelezettségek	619	-
Egyéb pénzügyi kötelezettségek ²⁾	1 083	1 858
Vevőktől kapott előlegek	5	5
Költségek passzív időbeli elhatárolása	10 516	10 473
Egyéb kötelezettségek	2 319	3 557
Összesen	31 166	27 264

1) Az Erste Bank a következőkhöz kapcsolódóan mutat ki állami támogatást:

- Magyar Nemzeti Bank (MNB) kamatcsere program

Az MNB 2014. júniusában 3 és 5 éves futamidővel, 2015. júliusában pedig 10 éves futamidővel változó kamatfizetésű forint kamatcsere-ügyletet vezetett be. A program preferenciális elemeket tartalmaz, melynek célja az IRS tenderekben való fokozott részvétel, valamint az állampapír vásárlás ösztönzése. A bankok akkor jogosultak a preferenciális elemekre, ha a meghatározott szint felett tartják állampapír állományukat. Az IRS-hez kapcsolódóan a Bank 2019-ben 116 millió Ft állami támogatást mutatott ki (2018-ban 202 millió forint). A passzív időbeli elhatárolás egyenlege nulla (2018-ban 116 millió forint).

- MNB Piaci Hitelprogram (PHP)

Az MNB 2016 februárjában 1-3 éves futamidőre a hitelezési aktivitáshoz kötött változó kamatfizetésű kamatcsere-ügyletet (HIRS) vezetett be. Ennek keretében a bankok preferenciális nyereségre jogosultak, amennyiben a HIRS-igénybevétel negyedének megfelelő mértékben növelik kkv-hitelezési aktivitásukat. A HIRS-hez kapcsolódóan a Bank 2019-ben 250 millió Ft állami támogatást mutatott ki (2018-ban 1 548 millió forint). A passzív időbeli elhatárolás egyenlege nulla (2018-ban 144 millió forint).

Állami támogatás 2018-tól kezdődően kerül kimutatásra:

2019 január 1-én	260 millió forint
Év közben kapott	106 millió forint
Eredménykimutatásban elszámolt	366 millió forint
2019 december 31-én	0 millió forint
2018 január 1-én	2 010 millió forint
Év közben kapott	0 millió forint
Eredménykimutatásban elszámolt	1 750 millió forint
2018 december 31-én	260 million forint

2) Az "Egyéb pénzügyi kötelezettségek" egyenlege rövid lejáratú szállítói kötelezettségeket tartalmaz.

32) Saját tőke összesen

millió forintban	2018	2019
Jegyzett tőke	146 000	146 000
Tőketartalék	117 492	117 492
Eredménytartalék és egyéb tartalékok	84 832	123 995
Összesen	348 324	387 487
Anyavállalatra jutó saját tőke	348 324	387 487

Jegyzett tőke és tőketartalék

2019. december 31-én a társaság jegyzett tőkéje 146 000 000 000 forint (száznegyvenhat milliárd forint). A jegyzett tőke 146 000 000 000 (száznegyvenhat milliárd) darab 1 forint névértékű dematerializált törzsrészvényből áll.

A Bank tulajdonosai

2019. december 31-én a Bank közvetlen anyavállalata - 70%-os tulajdonrészrel - az Erste Group Bank AG, amelynek ebben az időpontban bejegyzett székhelye Ausztriában, a 1100 Am Belvedere 1. Az Erste Group konszolidált pénzügyi beszámolóit az Erste Group fő anyavállalata, az „Erste Group Bank AG” készítette, amelyek az osztrák cégbíróságon a következő ausztriai címen állnak rendelkezésre: 1030 Bécs, Marxergasse 1a.

A Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt. (a Magyar Állam nevében) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) keretszerződést írtak alá az Erste Group Bank AG-val amelynek keretében 15-15%-os kisebbségi részesedést szereztek az Erste Bank Hungary Zrt.-ben. Az eladási ár 77,78 milliárd forint volt. Az eladási tranzakcióhoz kapcsolódó szabályozói jóváhagyások és egyéb szerződéses feltételek teljesítése után a tulajdonjog átruházás 2016 augusztusában történt meg.

A részesedés vásárlást a Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2016 augusztus 4-én hagyta jóvá (H-EN-I-693/2016), a tulajdonjog változást a cégjegyzékbe 2016 augusztus 24-én jegyezték be.

Tulajdonos	2018. December 31.		2019. December 31	
	Részvény darabszám	Részesedés	Részvény darabszám	Részesedés
Erste Group Bank AG	102 200 000 000	70%	102 200 000 000	70%
Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt.	21 900 000 000	15%	21 900 000 000	15%
European Bank for Reconstruction and Development	21 900 000 000	15%	21 900 000 000	15%
Összesen	146 000 000 000	100%	146 000 000 000	100%

A lenti táblában az Erste Bank saját tőkéje kerül bemutatásra két eltérő struktúrában melyen a 2000. évi C törvény 114/B §-a követel meg. A tábla a két eltérő számviteli szabályozás alatti saját tőke összehasonlíthatóságát biztosítja.

millió forintban	2018	2019
IFRS beszámoló szerinti saját tőke		
Jegyzett tőke	146 000	146 000
Ázsió	117 492	117 492
Törvényen alapuló kockázati tartalék	11 624	17 374
Ártértékelési tartalékok	1 965	5 032
Eredménytartalék	71 243	101 589
Saját tőke	348 324	387 487
Számviteli törvény szerinti saját tőke (2000. évi C törvény 114/B §)		
Jegyzett tőke	146 000	146 000
Tőketartalék	117 492	117 492
Lekötött tartalék	11 624	17 374
Értékelési tartalék	1 965	5 032
Eredménytartalék	13 742	46 052
Tárgyévi eredmény	57 499	55 536
Saját tőke összesen	348 324	387 487
ebből:		
Cégbíróságon bejegyzett tőke	146 000	146 000
Osztalékfizetésre rendelkezésre álló szabad tartalék	71 243	101 589

Eredménytartalék és egyéb tartalékok

Az „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” soron mutatja ki a Bank az „Általános tartalékot”. A 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 83. szakasza előírja a Bank számára, hogy az adózás utáni eredményének 10%-áig képezzen „Általános tartalékot” nem kiosztható jövedelem formájában. Az így képzett tartalék felhasználása csakis a Bank alaptevékenységének veszteségeivel függhet össze. Az általános tartalék teljes összege 2019 végén 22 927 millió forint (2018-ban 17 374 millió forint). Az „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” soron kerül bemutatásra 95 476 millió forint eredménytartalék, 6 146 millió forint értékelési tartalék, és az ehhez kapcsolódó -554 millió forint halasztott adó. 2018 végén az eredménytartalék egyenlege 65 493 millió forint, az értékelési tartalék egyenlege 2 158 millió forint és az ehhez kapcsolódó halasztott adó -192 millió forint volt.

33) Szegmens riport

Az Erste Bank szegmensek szerinti beszámolója az IFRS bemutatási és értékelési követelményei szerint készült. Irányítási szempontból a Bank a termékek és szolgáltatások alapján négy operációs szegmensre és egy technikai szegmensre osztható fel a következőképpen.

Lakossági szegmens

A lakossági üzletágot a fiókhálózat alkotja, ahol az Erste Bank főként privát és mikroállalati (maximum 1,0 millió euro GDP-vel súlyozott árbevétel) ügyfelek számára értékesíti termékeit. Az Erste Bank lakossági üzletága 2019-ben 5 régióra és 110 fiókra (2018-ban 5 régióra és 112 fiókra) oszlott.

Vállalati szegmens

A vállalati szegmenshez a különböző méretű (KKV, Helyi nagyvállalatok, Csoportszintű nagyvállalatok) vállalatok, valamint a kereskedelmi ingatlanokkal foglalkozó ügyfelek illetve az állami szervezetek tartoznak.

A kis- és közepes vállalkozások (SME) olyan ügyfelek, amelyek a helyi vállalati kereskedelmi központ hálózatának felelősségi körébe tartoznak, és főként olyan társaságokból állnak, amelyek éves árbevétele 1 millió EUR és 50 millió EUR közé esik.

A helyi nagyvállalatok (LLC) olyan ügyfelek, amelyek konszolidált éves árbevétele meghaladja a 50 millió EUR küszöbértéket (és nem haladja meg az 500 millió eurót), és amelyek a Csoportszintű nagyvállalati ügyfelek listája szerint nem tartoznak a Csoportszintű nagyvállalati ügyfelek közé.

A Csoportszintű nagyvállalatok (GLC) olyan nagyvállalati ügyfelek/ügyfélcsoportok, amelyek jelentős tevékenységet fejtenek ki az Erste Group fő piacain/kibővített fő piacain, és amelyek indikatív konszolidált éves árbevétele legalább 500 millió EUR. A GLC ügyfelek szerepelnek azon a Csoportszintű GLC ügyféllistán, amelyet a Group GLC vezet.

Az állami szektor három típusú ügyfelet takar: a közszférát, az állami tulajdonban levő társaságokat és non-profit szervezeteket. Az önkormányzatok többsége is jellemzően az Állami szektor szegmensbe tartozó ügyfelek.

Csoportszintű Piacok (GM)

A Csoportszintű Piacok (GM) szegmensbe kereskedelmi és piaci szolgáltatások, valamint pénzügyi intézményekkel folytatott üzleti tevékenységek tartoznak.

A Kereskedelmi és Piaci szolgáltatások közé tartozik a Bank felügyeleti kereskedési könyveiben szereplő aktív kockázatvállaláshoz és kockázatkezeléshez tartozó minden tevékenység, valamint az ügyletek piac ellenében való végrehajtása a Bank kereskedési könyveinek használatával árjegyzés, rövid lejáratú likviditáskezelés céljára. Emellett ide tartoznak a pénzügyi intézmények ügyfélként való kiszolgálásához kapcsolódó üzleti tevékenységek, beleértve a letéti őrzést, a letétkezelői szolgáltatásokat, kereskedelmi üzleti tevékenységet (hitelek, készpénzkezelés, kereskedelem- és exportfinanszírozás) és tőkepiacokat

Eszköz - és forrás menedzsment (ALM) szegmens és Vállalati Központ (LCC)

Az ALM (Eszköz-Forrás Menedzsment) és Corporate Centre (CC) szegmens egyrészt a banki eszközök és források kezelését jelenti a cash-flowk, finanszírozási költségek és a megtérülés bizonytalansága ismeretében, célja pedig a kockázat, megtérülés és likviditás előnyök és hátrányok mérlegelésen alapuló optimális kompromisszumának meghatározása. Továbbá ide tartoznak a finanszírozási ügyletek, fedezeti ügyletek, nem kereskedési célú értékpapír-befektetések, saját kibocsátású értékpapírok kezelése és a devizapozíciók. A Vállalati Központoz tartoznak a számviteli eredményhez történő kiigazítások.

A szegmensek közötti tranzakciók az üzletkötési szándékukat kinyilvánító felek között a szokásos piaci feltételeknek megfelelő ügylet keretében történtek.

millió forintban	Lakossági	Vállalati	Csoportszintű piacok	ALM & LCC	Összesen
	2019	2019	2019	2019	2019
Nettó kamatbevétel	53 170	19 063	1 901	-3 104	71 030
Nettó díj- és jutalékbevétel	40 730	9 252	2 392	-1 062	51 312
Osztalék bevételek	-	-	-	1 037	1 037
Kereskedési tevékenység	3 804	3 287	3 633	-1 478	9 246
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokból származó /nyereségek/veszteségek	-369	-3	-	508	136
Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bevételi díj bevételei	-	-	-	33	33
Általános adminisztratív költségek	-51 437	-8 890	-2 336	-675	-63 338
ebből értékcsökkenés	-10 166	-816	-315	-68	-11 365
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek/veszteségek	-2	-	-	11	9
Egyéb nem valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek/veszteségek	-	146	-	1 942	2 088
Értékvesztés eredménye a pénzügyi eszközökre vonatkozóan	7 997	-1 978	62	-5 483	598
Egyéb működési ráfordítások	-13 036	-5 802	-941	6 408	-13 371
Banki tevékenységekre vonatkozó illetékek	-12 522	-5 950	-791	-108	-19 371
Adózás előtti eredmény	40 858	15 074	4 711	-1 862	58 781
Jövedelemadók	-2 920	-948	-238	862	-3 244
Nem megszűnt tevékenységek adózott eredménye	37 938	14 126	4 473	-1 000	55 537
Adózott eredmény	37 938	14 126	4 473	-1 000	55 537
Anyavállalatra jutó eredmény	37 938	14 126	4 473	-1 000	55 537
Működési bevételek	97 335	31 599	7 926	-4 065	132 795
Működési ráfordítások	-51 437	-8 890	-2 336	-675	-63 338
Működési eredmény	45 899	22 708	5 590	-4 740	69 457
Költség/bevétel arány	52.84%	28.14%	29.47%	-16.61%	47.70%
Eszközök összesen	822 243	760 520	192 404	1 086 969	2 862 136
Források összesen tőke nélkül	997 295	627 151	449 889	400 315	2 474 650
Értékvesztés	7 997	-1 978	62	-4 087	1 994
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése	7 452	-1 260	37	-5 476	753
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése	-	-26	1	3	-22
Pénzügyi lízingkövetelések értékvesztése	30	-793	-	-	-763
Mérlegen kívüli kivettségek értékvesztése (hitelkeretek és garanciák)	514	101	24	-11	628
Leányvállalati, közös vállalati, és egyéb részesedési viszonyban lévő részesedések értékvesztése	-	-	-	1 845	1 845
Egyéb nem-pénzügyi eszközökre képzett értékvesztés	-	-	-	-449	-449

millió forintban	Lakossági	Vállalati	Csoportszintű piacok	ALM&LCC	ÖSSZESEN
	2018	2018	2018	2018	2018
Nettó kamatbevétel	49 294	17 387	2 334	-2 160	66 855
Nettó díj- és jutalékbevétel	36 777	8 218	1 895	-998	45 892
Osztalék bevételek	-	-	-	4 337	4 337
Kereskedési tevékenység	3 438	2 831	4 512	2 778	13 559
Eredményel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokból származó /nyereségek/veszteségek	-386	5	-	-1 827	-2 208
Általános adminisztratív költségek	-50 213	-8 482	-2 091	173	-60 613
ebből értékcsökkenés	-8 318	-1 122	-242	-30	-9 712
Egyéb nem valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek/veszteségek	-	-	-	-15	(15)
Értékesítés eredménye a pénzügyi eszközökre vonatkozóan	2 081	4 858	67	1	7 007
Egyéb működési ráfordítások	-7 558	-4 462	-659	-3 085	-15 764
Banki tevékenységekre vonatkozó illetékek	-11 883	-5 293	-656	-552	-18 384
Adózás előtti eredmény	33 433	20 355	6 058	-796	59 050
Jövedelemadók	-2 674	-853	-268	2 244	-1 551
Nem megszűnt tevékenységek adózott eredménye	30 759	19 502	5 790	1 448	57 499
Adózott eredmény	30 759	19 502	5 790	1 448	57 499
Anyavállalatra jutó eredmény	30 759	19 502	5 790	1 448	57 499
Működési bevételek	89 123	28 441	8 741	2 130	128 435
Működési ráfordítások	-50 213	-8 482	-2 091	173	-60 613
Működési eredmény	38 910	19 959	6 650	2 303	67 822
Költség/bevétel arány	56%	30%	24%	-8%	47%
Eszközök összesen	685 595	604 134	165 082	1 003 951	2 458 762
Források összesen tőke nélkül	876 474	475 500	453 909	304 555	2 110 438
Értékesztés	2 081	4 858	67	-1 511	5 495
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése	1 817	4 735	102	0	6 654
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése	-	-	-6	-	-6
Pénzügyi lízingkövetelések értékvesztése	121	183	-	-	304
Mérlegén kívüli kitettségek értékvesztése (hitelkeretek és garanciák)	143	-60	-29	-	54
Leányvállalati, közös vállalati és egyéb részesedési viszonyban lévő részesedések értékvesztése	-	-	-	-214	-214
Egyéb nem-pénzügyi eszközökre képzett értékvesztés	-	-	-	-1 297	-1 297

Földrajzi szegmentálás nem került alkalmazásra, mivel az Erste Bank üzleti tevékenysége Magyarország területére koncentrálódik (az árbevétel 95%-a belföldön realizált).

34) Külföldi pénznemre szóló eszközök és források

A nem forintban nyilvántartott eszközök és források a következőképpen alakultak:

millió forintban	2018	2019	ebből a Magyarországon kivüliek	
			2018	2019
Eszközök	463 114	503 555	29 653	18 499
EUR	401 395	472 737	8 601	13 763
CHF	11 257	11 399	52	15
USD	49 989	16 722	20 773	2 341
JPY	17	10	8	-
Egyéb	456	2 687	219	2 380
Források	514 660	612 229	69 630	77 247
EUR	418 462	439 994	63 287	67 628
CHF	6 340	6 936	1 051	1 187
USD	80 174	154 542	4 559	6 565
JPY	1 370	805	9	165
Egyéb	8 314	9 952	724	1 702

További információkat a nyitott deviza pozíciókról lásd a 40-es Megjegyzés a "Piaci kockázat" fejezetében.

35) Lízingek

Annak megállapítása, hogy egy ügylet lízingnek minősül-e, vagy tartalmaz-e lízing ügyletet, az ügylet tartalma alapján történik, és ehhez azt kell felmérni, hogy az ügylet teljesülése egy adott eszköz vagy eszközök használatától függ-e, és hogy az ügylet keretén belül az eszköz használati joga átszáll-e.

a) Pénzügyi lízingek

Az Erste Bank, mint lízingbe adó, ingóságot és ingatlant egyaránt lízingel ügyfelei számára pénzügyi lízingkonstrukciók keretében. A jelen tétel alatt szereplő pénzügyi lízingkövetelések esetében a lízing tárgyába való bruttó befektetés és a minimum lízingdíj fizetések jelenértéke közötti egyeztetés a következőképpen alakul:

millió forintban	2018	2019
Fennálló minimum lízingdíj fizetés	31 637	37 669
Nem garantált maradványérték	8 936	9 839
Bruttó befektetés	40 573	47 508
Nem realizált pénzügyi jövedelem	2 424	2 682
Nettó befektetés	38 149	44 826
Nem garantált maradványérték jelenértéke	8 936	9 284
Minimum lízingdíj fizetések jelenértéke	29 213	35 542
A fennálló minimum lízingdíj fizetésekre képzett értékvesztés	- 547	- 1 258

Lízingek lejárat szerinti elemzése IFRS 16

millió forintban	Bruttó befektetés	Minimum lízingdíj fizetések jelenértéke
	2019	2019
Éven belüli	13 094	10 400
1-2 év	11 232	9 182
2-3 év	9 855	7 178
3-4 év	7 351	4 801
4-5 év	2 978	1 982
5 éven túli	2 998	1 999
Összesen	47 508	35 542

Lízingek lejárat szerinti elemzése IAS 17

millió forintban	Bruttó befektetés	Minimum lízingdíj fizetések jelenértéke
	2018	2018
Éven belüli	9 901	7 937
1-5 év	27 296	19 137
5 éven túli	3 376	2 139
Összesen	40 573	29 213

b) Operatív lízingek

Az Erste Bank ingatlanokat ad bérebe operatív lízingként. December 31-re vonatkozóan a visszavonhatatlan operatív lízingszerződések alapján jövőben esedékes minimális lízingfizetéseket az alábbi táblázat szemlélteti:

Lízingkifizetések lejárat szerinti elemzése IFRS 16

millió forintban	2019
Éven belüli	44
1-2 év	44
2-3 év	44
3-4 év	44
4-5 év	44
5 éven túli	188
Összesen	408

Az Erste Bank 2019-ben 33 millió forint bevételt számolt el lízingkifizetésekből. A bérleti díjakkal kapcsolatos bevételeket részletesen lásd a 6-os Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei megjegyzésben.

2018-ban az Erste Bank, mint lízingbeadó nem rendelkezett operatív lízinggel.

Erste Bank, mint lízingbevevő

Az operatív lízingszerződésekkel kapcsolatosan a mérlegbe felvett eszközhasználati jogokat részletesen lásd a 25-ös Tárgyi eszközök alakulása megjegyzésben.

Lízingkötelezettségek lejárat szerinti elemzése IFRS 16

millió forintban	2019
Éven belüli	2 885
1-5 év	10 285
5 éven túli	8 034
Összesen	21 204

A lízingkötelezettségként és eszközhasználati jogként 2019.01.01-gyel megjelenített lízingek kizárólag irodákra és a fiókhálózatra kötött bérleti szerződések.

2019-ben az Erste Bank 939 millió forint kamatráfordítást számolt el a lízingkötelezettségekkel kapcsolatosan. 2019-ben 174 millió forint költség merült fel a rövidtávú lízingekkel kapcsolatban valamint 110 millió forint a kísértékű eszközökkel kapcsolatban, amelyekre az IFRS 16 rövidtávú lízingekre vonatkozó mentességét alkalmazza az Erste Bank.

A lízingdíjkifizetések összege az eszközhasználati jogként és lízingkötelezettségként mérlegbe felvett lízingek után 2019-ben 3 160 millió forint.

Visszavonhatatlan minimális operatív lízingkifizetések IAS 17 szerint

millió forintban	2018
Éven belüli	4 001
1-5 év	9 479
5 éven túli	4 121
Összesen	17 601

2018-ban az operatív lízingekkel kapcsolatosan 3 211 millió forint költség merült fel.

36) Tranzakciók kapcsolt felekkel

A leányvállalatok, fő részvényes és a kisebbségi tulajdonosok mellett az Erste Bank más gazdálkodó szervezeteket és olyan társult vállalkozásokat határoz meg kapcsolt félként, amelyek az Erste Group tagjai. A kapcsolt felek közé tartoznak továbbá az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság tagjai, valamint olyan társaságok is, amelyek felett ezek a személyek ellenőrzéssel vagy jelentős befolyással bírnak. A kapcsolt felekkel bonyolított tranzakciók a szokásos piaci feltételek között teljesültek.

Az alábbi táblázatban a következő kifejezéseket alkalmaztuk:

- Anyavállalat: a legvégső ellenőrzést gyakorló anyavállalat az „Erste Group Bank AG” mindkét bemutatott időszakra,
- Leányvállalatok: az 48-as megjegyzésben felsorolt összes leányvállalat,
- Egyéb kapcsolt felek (Erste Group): az Erste Group összes vállalata, kivéve a magyar leányvállalatokat.

Kapcsolt feleknek nyújtott hitelek, előlegek és fennálló kötelezettségek		
millió forintban	2018	2019
Egyéb látra szóló betétek	2 641	8 699
Anyavállalat	2 641	8 699
Bankközi kihelyezések ¹⁾	40 894	18 806
Anyavállalat	26 111	4 112
Leányvállalatok	14 783	12 195
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	0	2 499
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	34 571	18 363
Leányvállalatok	22 225	6 166
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	12 346	12 197
Származékos pénzügyi eszközök	11 809	18 779
Anyavállalat	10 814	17 105
Leányvállalatok	0	746
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	995	927
Egyéb eszközök	4 917	5 495
Anyavállalat	2 471	2 273
Leányvállalatok	1 468	1 884
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	979	1 338
Bankközi betétek	140 210	228 995
Anyavállalat	5 066	16 457
Leányvállalatok	132 021	210 549
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	3 123	1 989
Ügyfelek által elhelyezett betétek	108 901	113 599
Leányvállalatok	106 459	109 950
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	2 442	3 648
Származékos pénzügyi kötelezettségek	12 549	18 871
Anyavállalat	11 405	17 426
Leányvállalatok	1 144	1 445
Egyéb kötelezettségek	2 620	2 515
Anyavállalat	284	272
Leányvállalatok	81	174
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	2 255	2 069
Hátrasorolt kötelezettségek	52 512	53 983
Anyavállalat	52 512	53 983
Egyéb kötelezettségvállalás	745	870
Anyavállalat	30	15
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	715	855
Hitelezési kötelezettségvállalás	26 635	20 155
Leányvállalatok	26 635	20 155

1) Átlagos éves szerződéses kamat:
 - 2019: 0,27%
 - 2018: 1,49%

Kapcsolt vállalkozásoktól származó bevételek és ráfordítások		
millió forintban	2018	2019
Kapott kamatok és kamatjellegű bevételek	3 735	3 463
Anyavállalat	2 902	2 637
Leányvállalatok	394	474
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	439	353
Fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordítások	-6 264	-7 985
Anyavállalat	-3 532	-3 710
Leányvállalatok	-2 730	-4 275
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	-1	-1
Kapott jutalék- és díjbevételek	8 552	9 880
Anyavállalat	36	44
Leányvállalatok	8 455	9 818
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	62	18
Fizetett jutalék- és díjráfordítások	-328	-286
Anyavállalat	-29	-33
Leányvállalatok	-276	-248
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	-23	-5
Osztalékbevételek	4 300	1 000
Leányvállalatok	4 300	1 000
Egyéb bevételek/ráfordítások	663	3 237
Anyavállalat	168	212
Leányvállalatok	473	2 692
Egyéb kapcsolt felek (Erste Group)	22	333

Az Ügyvezetőség, Felügyelőbizottsági tagok és az Igazgatóság javadalmazása

Vezetőség juttatásai		
millió forintban	2018	2019 terv
Fix javadalmazás	376	403
Teljesítmény alapú javadalmazás	338	403
Egyéb juttatások	35	32
Összesen	749	838

A vizsgált évben az Ügyvezetőség azon tagjai, akik egyben tagjai az Igazgatóságnak is, tagságukért nem részesülnek külön juttatásban. Az ügyvezetés tagjainak javadalmazása az egyének feladatkörének, a vállalati célok elérésének, valamint a bankcsoport pénzügyi helyzetének figyelembevételével történik.

A fentiek kizárólag a munkaviszonnyal kapcsolatos javadalmazást tartalmazzák, a végkielégítések nélkül.

Az „Egyéb juttatások” között egyéb szerződéses juttatások szerepelnek.

Az Erste Bank javadalmazási politikákról szóló IV. uniós tőkekövetelmény-irányelven (CRD IV.) és a magyar banktvénnyen alapuló javadalmazási politikájának megfelelően a Vezetőség tagjait 2011-től a CRD IV. hatálya alá tartozó munkavállalóként ismeri el és így teljesítményhez kötött javadalmazásukra a következő speciális szabályok vonatkoznak:

- A teljesítményhez kötött javadalmazás alapja mind az Erste Bank pénzügyi eredményei, valamint az egyéni teljesítmény. A prémium összege az Erste Group HR és az Erste Group Teljesítmény-menedzsment által megállapított kvalitatív és kvantitatív fő teljesítménymutatók (KPI-k) alapján kerül meghatározásra. Az alkalmazott KPI-k: a kockázattal korrigált pénzügyi eredménymutatók, üzletág-specifikus célkitűzések és vezetői kompetenciák.
- A teljesítményhez kötött javadalmazás 60 százaléka azonnali kifizetés, 40 százaléka pedig három évre halasztva, egyenlő részletekben kerül kifizetésre. A halasztott összegek újraértékelésre kerülnek és annak eredményképpen akár csökkenthető is az összeg.
- Mind az azonnali, mind a halasztott kifizetések 50 százalékát nem-készpénz alapú kifizetésnek kell kitennie. Az Erste Bank az Erste Group fantom részvényprogramját választja nem készpénz alapú instrumentumnak. A nem készpénz alapú instrumentumot egy éves megtartási időszakon keresztül vissza kell tartani.

2010-es pénzügyi év óta az Igazgatóság javadalmazásának változó része, beleértve mind a készpénzes kifizetéseket, mind a fantom részvény (részvény-egyenérték), a jogi követelményeknek megfelelően öt évre kerül elosztásra, és csak bizonyos feltételek mellett kerülnek kifizetésre. A fantom részvények nem tőzsdei kereskedésű részvények, hanem olyan fantom részvény, amelyet készpénzben fizetnek ki egy meghatározott kritériumokon alapuló egyéves tartási időszak után.

2019-re vonatkozóan a teljesítmény alapú javadalmazást a következő megosztásban tervezzük kifizetni a készpénz, illetve fantom részvény tekintetében:

Tervezett teljesítmény alapú javadalmazás

millió forintban	2018	2019 terv
Azonnali készpénz kifizetés 2018-as évre vonatkozóan	68	81
Halasztott készpénz kifizetés a következő teljesítmény időszakokra	102	121
Halasztott fantom részvény kifizetés a következő teljesítmény időszakokra	169	202
Összesen	339	403

A Felügyelő Bizottság és az Igazgatóság javadalmazásának bontása:

millió forintban	2018	2019 terv
Felügyelő Bizottság javadalmazása	39	41
Igazgatóság javadalmazása	775	838
Összesen	814	880

A Felügyelő Bizottság tagjainak javadalmazása csak a felügyeleti testületben ellátott feladatok ellentételezését tartalmazza, a végkielégítéseket nem.

Az Igazgatósági tagok kompenzációja csak azokat a munkaviszonyból származó jövedelmeket tartalmazza, amelyeket a helyi munkavállalók pozíciójuk betöltéséért kapnak. Tagságukért további javadalmazásban nem részesülnek.

A Bank Felügyelő Bizottság három helyi munkavállalóból és öt külső tagból áll, akik funkcionális tisztséget nem töltenek be a Bankban. 2019-ben a külső felügyelőbizottsági tagok a tagságukért 41 millió forintnyi javadalmazásban részesültek (2015-ben: 7,7 2016-ban 23, 2017-ben 37; 2018-ban 39 millió forint volt).

A Bank Igazgatósága a vezetőségi tagokból és öt külső tagból áll, akik vezető tisztséget nem viselnek a Bankban. A külső tagok 2019-ben 25,5 millió forintnyi javadalmazásban részesültek (2015-ben 7,1, 2016-ban 12, 2017-ben 24, 2018-ban 26 millió forintnyi javadalmazásban részesültek).

Az Erste Bank Hungary Zrt. szervezeti felépítése:

- (i) a Közgyűlés
- (ii) az Igazgatóság;
- (iii) az Ügyvezetőség;

- (iv) a Javadalmazási és Jelölő Bizottság;
- (v) a Felügyelő Bizottság;
- (vi) az Audit Bizottság (mint a Felügyelő Bizottság albizottsága) és
- (vii) a Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság.

A Közgyűlés a Bank legfőbb szerve. A Közgyűlést az Igazgatóság hívja össze egy vagy több Részvényes vagy a Felügyelőbizottság bármely tagjának írásbeli kérelmére az ésszerűen lehetséges legrövidebb időn belül. A vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben a Közgyűlés döntéshozatalát kezdeményezheti az illetékes hatóság, a Könyvvizsgáló, valamint a cégbíróság is.

Az Igazgatóság tagjai

A Bank ügyvezető szerve az Igazgatóság, amely a jogszabályok, az Alapszabály, és a Bank közgyűlése által hozott határozatok keretei között, valamint a Felügyelőbizottság ajánlásainak figyelembevételével irányítja a Bank működését, vezeti a Bank gazdálkodását.

Az Igazgatóság legalább 3 (három) tagból áll (10 tagja volt 2018-ban és 2019-ben is). Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja legfeljebb 5 (öt) évre. Az Igazgatóság tagjai a Közgyűlés által bármikor újraválaszthatók és visszahívhatók. Az Igazgatóság tagjává olyan személy választható, aki a Ptk.-ban és a Hpt.-ben, illetve az egyéb jogszabályokban, valamint az Erste Bank Hungary Zrt. alapszabályában meghatározott feltételeknek megfelel.

A Felügyelő Bizottság tagjai

A Felügyelő Bizottság legalább 3 (három) és legfeljebb 9 (kilenc) tagból áll (9 tagja volt 2018-ban és 2019-ben is), akiket legfeljebb 5 (öt) évre a Közgyűlés választ meg. A Felügyelő Bizottság tagjai a Közgyűlés által újraválaszthatók és visszahívhatók.

A Felügyelőbizottság tagjai vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok lehetnek (többek között) a Bankéval azonos tevékenységet végző más gazdálkodó szervezetben. Amennyiben azonos tevékenységet is végző más gazdálkodó szervezet nem az Erste csoport tagja, a más gazdálkodó szervezetben történő vezető tisztségviselői tisztség betöltéséhez a Közgyűlés hozzájárulása szükséges.

A Közgyűlés a Felügyelőbizottság elnökét annak tagjai közül választja meg.

Az Igazgatóság üléseire a Felügyelőbizottság elnökét tanácskozási joggal meg lehet hívni.

A Javadalmazási és Jelölő Bizottság tagjai

A bizottság 3 (három) személyből áll, tagjai az igazgatóság külső igazgatósági tagjai közül delegált 3 tag. A bizottság elnökét a bizottság maga választja meg tagjai közül.

A Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság

A bizottság 3 (három) személyből áll, tagjai az igazgatóság külső igazgatósági tagjai közül delegált 3 tag.

A Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság bizottsági elnököt választ a Bizottság tagjai közül.

Az Ügyvezetőség

Az ügyvezetőség a Bank operatív irányítását végző, a mindennapi működéshez szükséges döntéseket, elveket megfogalmazó szervezet, amelyet az Igazgatóság hoz létre, saját testületén belül. Az Ügyvezetőség tagjai az Igazgatóság elnöke, a Bank vezérigazgatója és az igazgatósági tagsággal rendelkező vezérigazgató-helyettesek.

37) Biztosítékok

A következő eszközök kerültek biztosítékként zárolásra az Erste Bank kötelezettségeihez kapcsolódóan:

millió forintban	2018	2019
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	236 210	259 566
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	165 562	209 689
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	70 648	49 877
Összesen	236 210	259 566

A biztosítékuul szolgáló pénzügyi eszközök közé hitelkövetelések, kötvények és egyéb kamatozó értékpapírok tartoznak.

Az adott biztosítékok visszavásárlási megállapodásokhoz, származékos ügyletekhez, kártya tranzakciókhoz és refinanszírozási ügyletekhez kapcsolódnak.

Az ügyfeleknek nyújtott hitelek és követelések refinanszírozott jelzáloghiteleket tartalmaznak, melynek értéke 2019-ben 164 041 millió forint értékben (2018-ban 82 692 millió forint), valamint a Magyar Nemzeti Bankkal kötött növekedési hitel program keretében KKV-nak nyújtott hiteleket tartalmaznak, melynek értéke 4 478 millió forint (6 086 millió forint 2018-ban). A programmal kapcsolatos részletesebb információk a 11-es sorszámmal ellátott megjegyzésben, „Az egyéb működési eredmény”, 1) kommentjében találhatóak, 52. oldal.

A fenti kategória emellett még származékos ügyletekhez és kártya tranzakciókhoz kapcsolódó az Erste Bank által elhelyezett betéteket is tartalmaz.

38) Értékpapír-kölcsönzési és visszavásárlási tranzakciók

millió forintban	2018		2019	
	Átadott eszközök könyv szerinti értéke	Kapcsolódó kötelezettségek könyv szerinti értéke	Átadott eszközök könyv szerinti értéke	Kapcsolódó kötelezettségek könyv szerinti értéke
Visszavásárlási megállapodások	15 377	15 024	30	33
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	15 377	15 024	30	33
Összesen	15 377	15 024	30	33

Az átadott pénzeszközök közé kötvények és egyéb kamatozó értékpapírok tartoznak. Az átadott pénzügyi eszközök teljes összege a pénzügyi eszközök könyv szerinti értékét képviseli a megfelelő mérlegpozíciókban, amelyeket a fogadó félnek joga van eladni vagy megterhelni. Az amortizált bekerülési értéken értékelt visszavásárlási ügyletből származó kötelezettségek, kölcsönzött pénzeszközök visszafizetéséről szóló kötelezettséget képviselnek.

Az alábbi táblázat tartalmazza az átadott eszközök valamint a kapcsolódó kötelezettségek valós értékét.

millió forintban	2018			2019		
	Átadott eszközök piaci értéke	Kapcsolódó kötelezettségek piaci értéke	Nettó pozíció	Átadott eszközök piaci értéke	Kapcsolódó kötelezettségek piaci értéke	Nettó pozíció
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	15 104	15 024	-81	33	33	0
Összesen	15 104	15 024	-81	33	33	0

Az Erste Bank által eladási és visszavásárlási megállapodások keretében kapott és átadott eszközök értékpapírokból állnak.

39) Nettó módon történő bemutatás

A lenti táblázatok tartalmazzák az összes visszavásárlási megállapodást, valamint minden származékos ügyletet, ahol ISDA megállapodás teszi lehetővé a nettó módon történő bemutatást.

Az Erste Bank Hungary a visszavásárlási megállapodásokat és a nettósítási megállapodásokat alkalmazza a származékos és finanszírozási ügyletek hitelkockázatának csökkentésére. Ezek potenciális ellentételezési megállapodásoknak minősülnek. A nettósítási megállapodások olyan partnerek esetében relevánsak, amelyekkel szemben a Bank több származékos szerződéssel is rendelkezik. Ezek a megállapodások biztosítják a szerződések nettó elszámolását bármelyik fél fizetéseképtelensége esetén. A származékos ügyletek esetében a nettósítási megállapodások eredményeként elszámolt eszközök és kötelezettségek értéke a „Pénzügyi instrumentumok” oszlopban kerül bemutatásra. Ha a nettó készpénzes vagy nem pénzbeli pénzügyi biztosítékkal is biztosítják, ezek hatása a „Kapott készpénz biztosíték” és a „Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték” oszlopokban kerül bemutatásra.

A visszavásárlási megállapodások elsősorban finanszírozási ügyletek, amelyek értékpapírok eladását, majd egy későbbi előre meghatározott időpontban és előre meghatározott áron történő visszavásárlását jelentik. Az ügylet lényege, hogy az átadott értékpapír a kölcsönt nyújtó félnél marad és biztosítékként szolgál, amennyiben az adós nem tudja teljesíteni a kötelezettségeit. A visszavásárlási megállapodások nettósításának hatása a "Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték" oszlopban jelenik meg. A biztosíték az átadott értékpapírok valós értékén kerül bemutatásra. Abban az esetben, ha a biztosíték valós értéke meghaladja a visszavásárlási ügylethez kapcsolódó követelés/kötelezettség könyv szerinti értékét, a kimutatott értéket a könyv szerinti értékre kell csökkenteni. A fennmaradó pozíció készpénzzel biztosítható. Az ilyen tranzakciókban részt vevő készpénz és nem pénzbeli fedezet felhasználása nem megengedett, amíg az biztosítékként van megjelölve.

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi eszközök - 2019

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi kötelezettségekbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumentumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték	
Származékos pénzügyi eszközök	35 053	-	35 053	20 075	-	-	14 978
Összesen	35 053	-	35 053	20 075	-	-	14 978

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi kötelezettségek - 2019

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi eszközökbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumentumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték	
Származékos termékek	30 241	-	30 241	20 075	-	-	10 166
Fordított visszavásárlási megállapodások	33	-	33	-	-	33	-
Összesen	30 274	-	30 274	20 075	-	33	10 166

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi eszközök - 2018

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi kötelezettségekbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumentumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték	
Származékos pénzügyi eszközök	25 930	-	25 930	10 686	-	-	15 243
Összesen	25 930	-	25 930	10 686	-	-	15 243

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi kötelezettségek - 2018

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi eszközökbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumentumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték	
Származékos termékek	19 839	0	19 839	10 686	0	0	9 153
Fordított visszavásárlási megállapodások	15 024	0	15 024	0	0	15 021	2
Összesen	34 863	0	34 863	10 686	0	15 021	9 156

40) Kockázatkezelés

40.1 Kockázatkezelési politika és stratégia

A bankok központi feladatai közé tartozik a tudatos és professzionális kockázatmenedzsment. A megfelelő kockázatkezelési irányelvek és stratégia elengedhetetlen a pénzintézet egészséges működéséhez.

Az Erste Bank egy előre tekintő és az üzleti és kockázati profilnak megfelelő kockázatkezelési keretrendszert fejlesztett ki. A kockázatkezelési stratégia szinkronban van az üzleti stratégiával, miközben figyelembe veszi a külső környezet tervezett üzleti és kockázati működésre gyakorolt hatását.

A kockázatkezelési stratégia leírja a mindenkorin kockázati profilt, meghatározza a kockázatkezelési alapelveket és a stratégiai célkitűzéseket a fő kockázati típusokra. Biztosít stratégiai határértékeket a szignifikáns pénzügyi és nem-pénzügyi kockázattípusokra, ahogy ezt megfogalmazza a Kockázati Értékelés (RMA). A kockázati stratégia kivitelezése egy pontosan definiált struktúrában zajlik. Ez magában foglalja a kockázatvállalási hajlandóság és további metrikák monitorozását és a határértékek túllépések esetén az eszközalációs folyamatokat.

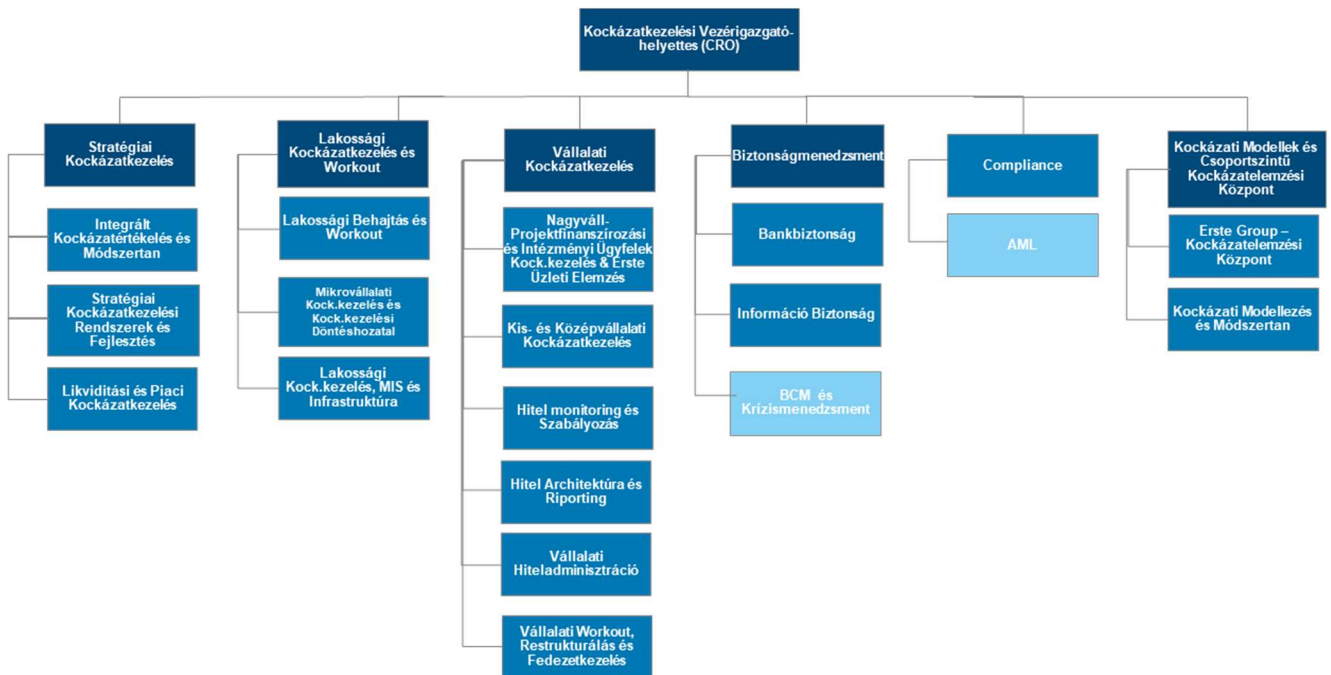
2019-ben a vezetés tovább folytatta a kockázati profil erősítését a hitelportfólió, beleértve a nem teljesítő kitettségek aktív kezelését is. (pl. Továbbfejlesztett workout intézkedések, a meglévő és újonnan beáramló NPL állomány hosszú távú kezelési tervének monitoringja és riportingja, stb.) Ennek eredményességét igazolja a hitelminőség folyamatos javulása, a nemteljesítő állomány és a kockázati költség csökkenése.

A Bank a 2013. évi CCXXXVII. törvény a Hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról (a továbbiakban: Hpt.) 122. paragrafusában és az Európai Parlament és a Tanács hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU rendeletében foglalt közzétételi előírásoknak a Bank egészére vonatkozóan 2007. január 1 óta tesz eleget. Az Erste Bank jelen, harmadik pillérre vonatkozó közzétételi beszámolója a CRR és a Hpt. előírásai szerint készült. A Közzétételi Jelentés (vagy Kockázati Jelentés) a kockázatok, kezelésük és a tőkeменedzsment átfogó bemutatásáról szól. A Közzétételi Jelentés éves rendszerességgel magyar és angol nyelven kerül közzétételre. Az Erste Bank az internetet választotta a közzététel módjaként.

40.2 Kockázatkezelési szervezet felépítése

A kockázatkezelés egyértelmű szervezeti struktúráján keresztül valósul meg, amelyhez meghatározott szerepek, felelőségek, delegált jogkörök és kockázati limitek tartoznak. A kockázatkezelési szervezeti egységek teljesen elkülönülnek az egyes üzleti területektől. A multifunkcionális felügyelet (szakmai területek együttes részvételének) biztosítása érdekében a Kockázatkezelési Bizottságon (RGC) kívül a Bank belső bizottságai is együttműködnek a hatékony döntéshozatali folyamatban. A bizottságok feladata a kockázatkezelés, a kapcsolódó alapelvek, a kockázati stratégia kialakítása és annak az üzleti stratégiával történő összehangolása, nyomon követése, monitorozása, valamint a kockázattudatosság növelése. A bizottságok fő céljai közé tartozik a kölcsönös koordináció megvalósítása a vállalati és lakossági hitelezési tevékenységek, a belső vezetői, valamint a kockázatellenőrzési, megfelelési (compliance) és belső ellenőrzési funkciók között.

A kockázatkezelési terület szervezeti felépítését az alábbi ábra szemlélteti:

Kockázatkezelési rendszer

A Bank annak biztosítása érdekében, hogy a kockázatkezelési rendszer az intézmény profiljával és stratégiájával összhangban álljon, egy átfogó Integrált Kockázatértékelési (a továbbiakban: ERM) keretrendszert implementált, amely a kockázatkezelési szabályzatokban került rögzítésre. Ennek a keretrendszernek a fő komponensei a következők:

- a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS);
- a Kockázati Értékelés (RMA)
- a Kockázatviselési Képesség Számítás (RCC);
- valamint az ezeket összefogó Kockázati Stratégia

A fent említett Integrált Kockázatértékelési keretrendszer elemein túl a Bank kockázatkezelési területe az alábbi funkciókat is ellátja:

- Kockázattervezés és előrejelzés
- Stressz tesztek
- Helyreállítási terv készítése
- Kockázati jelentéskészítési rendszerek

A Bank alapvető célja, hogy a stratégiai céljait prudens és kockázattudatos módon valósítsa meg. A Bank kockázatkezeléssel kapcsolatos alapelveit a Kockázati Stratégiájában fekteti le. Az Erste Bank proaktív kockázatkezelési és kontroll rendszere illeszkedik az üzleti és kockázati profiljához. A rendszer alapja a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS), amely összhangban van a kockázatok és trendek korai felismerésére és menedzselésére fókuszáló Kockázati Stratégiával. Ezen túl a hatékony és eredményes kockázatkezelési célok elérése érdekében a Bank kockázatkezelési és kontroll rendszerét a külső – és különösen a felügyeleti – elvárásoknak való megfelelés alapján alakította ki. Az Erste Bank kockázati stratégiáját és kockázatvállalási hajlandóságát az éves tervezési folyamaton keresztül állítja be. Ez a folyamat biztosítja a kockázatok, a limitrendszer, a tőke, a likviditási, valamint a teljesítménybeli célok megfelelő összehangolását.

A Bank mindig is kiemelt hangsúlyt fektetett a megbízható kockázati kultúrára. Ennek keretében minden munkavállalótól elvárt a proaktív viselkedés és az erős kockázatkezelési kultúrához való hozzájárulás. Az egyéni viselkedés és döntéshozatal tekintetében a személyi integritás és magas szintű szakmai színvonal elengedhetetlen.

Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS)

A Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS) kifejezi azt a maximális kockázati szintet, amelyet a Bank hajlandó vállalni üzleti céljai elérése érdekében, és a kockázati limitrendszer implementálásához is kiindulási pontként szolgál. A kockázati étvágy így alapvető része a tervezési folyamatnak, iránymutatást ad a fő kockázati mutatók tűréshatárai és a kockázatkezelés fő elveinek tekintetében. Megszabja a limitek és célok felállításának határait, és kulcsfontosságú inputként szolgál az éves stratégiai tervezési folyamathoz, egységes eszkézként kezeli a tőke, likviditás és a kockázat - megtérülés dimenzióit.

Kockázati Értékelés (RMA)

A Kockázati Értékelés (RMA) a kockázatok azonosítását és a kockázatok materialitásának meghatározásához szükséges módszertant és vizsgálatot tartalmazza. A kockázati értékelés fő célja a materiális kockázatok azonosítása és értékelése, következésképpen pedig az Erste Bank kockázati profiljának elemzése. A fő eredmények alapját képezik a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS) limitrendszerének, figyelembe vételre kerülnek a kockázatkezelési keretrendszer elemeinek tervezésekor, valamint az átfogó stressz teszt során a forgatókönyvek kiválasztásánál.

Kockázati Stratégia

Az Erste Bank Kockázati Stratégiája az ERM keretrendszerének szerves részét képezi. A Kockázati Stratégia meghatározza a kockázatkezelés általános elveit, illetve a kockázatkezelési keret kulcsfontosságú elemeit, így biztosítva a kockázati stratégia megfelelő és következetes végrehajtását. A Stratégiában együttesen jelennek meg a prudens kockázatvállalásra, illetve kockázati kultúrára vonatkozó alapelvek, a Kockázati Értékelés (RMA) és a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS) eredményei, valamint a stratégiai célok eléréséhez szükséges kezdeményezések az egyes kockázattípusok, illetve fő üzletágak szintjén.

Kockázatviselési Képesség Számítás (RCC)

A Kockázatviselési Képesség Számítás (RCC) keretén belül rendszeresen megtörténik minden lényeges kockázat számszerűsítése, összesítése és összehasonlítása a rendelkezésre álló tőkével, illetve a kockázatvállalási hajlandóságban felállított limitekkel. A kalkuláció eredménye és értékelése a vezetés számára készített rendszeres riportok részét képezi, támogatva a felsővezetést a döntéshozatali folyamataik során, a prudens kockázatvállalás és a kockázati limiteknek történő megfelelés érdekében. Az értékelés által generált megállapításokat a kockázatkezelési gyakorlatok javítására és a Bankon belüli kockázatok további mérséklésére használja a Bank.

Kockázati Jelentéskészítési rendszerek

A kockázatkezelési és a riportolásért felelős szakmai egységek együttműködése, és a vezetői jelentéskészítő rendszerek által biztosított információ gondoskodik arról, hogy a Vezetőség átfogó képet kapjon a Bank kockázati pozíciójáról.

A Bank rendszeresen készít jelentéseket kockázati pozíciójával összefüggésben a kockázati kitettségről, az első és második pilléres tőkehelyzetének aktuális és jövőbeli alakulásáról, a felügyeleti és belső átfogó stressz tesztek eredményeiről, a likviditási és piaci kockázati profilról, illetve a kockázati koncentrációkról, melyeket a döntéshozó testületek és bizottságok megvitatnak és jóváhagynak (az Igazgatóság, az Ügyvezetés, a Felügyelő Bizottság, a Kockázatkezelési Bizottság és az egyéb kockázati bizottságok).

Kockázati tervezés és előrejelzés

A Bankon belül a kockázatkezelés felelőssége magában foglalja a megbízható kockázattervezési és előrejelzési folyamatokat, egyaránt figyelembe véve a portfólió és a gazdasági környezet változásait. A kockázatkezelés által megállapított előrejelzések a Bank kapcsolódó területeivel - különösen a Kontrolling, a Pénzügy és Számviteli és Eszköz-Forrás Menedzsment területekkel, illetve a Stratégiai / Vállalati / Lakossági Kockázatkezeléssel - való szoros együttműködés eredményei, amelynek során értékelésre kerül:

- a várható portfólióminőség és értékvesztés szintek
- a kockázattal súlyozott eszközökkel való gazdálkodás és a tőke megfelelés biztosítása
- a szervezeti egységek, üzletágak és szegmensek felé történő tőkeallokáció
- a likviditási és kamatkockázati profil előrejelzése

Az ICAAP-ból és az ellenőrzési folyamatokból származó megállapítások felhasználásra kerülnek a tőkeallokáció során, ahol a Bank figyelembe veszi a kockázat - megtérülés szempontjait is.

Helyreállítási tervek

A Hpt. 114.§ értelmében az Erste Banknak helyreállítási tervet kell készítenie a lehetséges válsághelyzetekre. A Bank 2019-ben egy felülvizsgált Helyreállítási tervet nyújtott be a Felügyelethez. A Helyreállítási terv lehetőségeket vázol fel a tőkeerő és pénzügyi életképesség helyreállításának arra az esetére, ha az Erste Bank súlyos gazdasági stressz alá kerülne. A terv potenciális lehetőségeket határoz meg a Bank tőke,- és likviditási forrásainak helyreállítására, melyek célja az egyéni és piaci stresszt tartalmazó forgatókönyvbeli helyzet kezelése.

Stressz Tesztek

A Bank a kockázatkezelési keretrendszer részeként évente - a szabályozói stressz-tesztelésen túl - végez saját hatásbecsléseket is, amely a Bank konszolidált portfólióján az egyes kockázattípusok mentén felméri ellenálló képességét a különböző stressz helyzetekben. Az alkalmazott scenáriók a lehetséges makrogazdasági/üzleti sokkokat foglalják magukba, a megfelelő döntési fórum résztvevőinek elfogadása után. A stressz-tesztelés továbbá kiegészítésre kerül adott célspecifikus érzékenység-vizsgálatokkal, a Bank által készített eszközök segítségével. Az elemzés által feltárt eredmények szerves részei a Bank kockázati stratégiájának, és a Bank kockázati étvágának egyik kiindulópontjai.

A Bank különös figyelmet fordít a problémás portfólió újratermelődésének megakadályozására és a korábban keletkezett nemteljesítő portfólió leépítésére.

40.3 Hitelezési kockázat

A hitelezési kockázat a bankoknak alapvető kockázata, amely azt jelenti, hogy a hiteladósok nem tudják visszafizetni a hitelt és a kamatokat lejáratkor, illetve egyáltalán nem fizetnek. A hitelezés az Erste Bank az egyik fő tevékenysége.

A lakossági, vállalati, ingatlan projekthitel portfóliókhöz tartozó hitelezési kockázatok kezelésekor a Bank gondoskodik a szabályozói előírásoknak megfelelő kockázatkezelési gyakorlatokról, valamint arról, hogy az ügyfeleket kezelhető, pénzügyi kapacitásuknak megfelelő hitel lehetőségekkel lássa el. A speciális kockázatkezelési szabályzatok és eljárásrendek általánosságban az alábbiak:

- lakossági ügyfelekre vonatkozó kockázatkezelési sztemderdek és lakossági kockázatvállalási szabályzatok;
- kis-, és középvállalatokra nagyvállalatokra vonatkozóan a vállalati kockázatvállalási és döntési hatásköri szabályzat és vállalati kockázatvállalási folyamat eljárásrendje;
- az önkormányzatokra az önkormányzati kockázati politika; és
- ingatlan- és projektügyletekre vonatkozóan pedig az Ingatlanprojekt Kockázatvállalási Szabályzat.

Kvantitatív portfólió-limitek és kvalitatív kockázati alapelvek kerülnek meghatározásra annak biztosítása érdekében, hogy a kockázati profil összhangban maradjon a kockázatkezelési stratégiával. A Bank kockázatkezelése gondoskodik arról is, hogy minden új termék vagy hitelezési kritérium-változás összhangban álljon a csoportszintű hitelezési keretrendszer követelményeivel. Ezt a meglévő kockázatkezelési infrastruktúra támasztja alá. Az Erste Bank arról is gondoskodik, hogy megfelelően figyelembe vegye a helyi (piaci, verseny-, gazdasági, politikai és jogszabályi / szabályozói) környezetet. A főbb fejlemények vezetői összefoglalóját legalább negyedévente a Menedzsment és a kulcsfontosságú döntéshozók rendelkezésére bocsátják.

Felépítés és szervezet

Mivel a hitelezés a Bank profiljának központi eleme, a Bank rendszeresen azonosítja, értékeli, kezeli és monitorozza a hitelezési kockázatot, amelyet a következő kockázatkezelési egységek végeznek el:

- Stratégiai Kockázatkezelés;
- Lakossági Kockázatkezelés és Workout;
- Vállalati Kockázatkezelés;
- Kompetenciaközpontok.

A belső szabályzatok az eljárásokra vonatkozó szabályok kialakításával határozzák meg a teljes lakossági hitelezési ciklust, amely lefedi a hiteljegyzést, a portfóliókezelést, valamint a korai és a késői behajtást. A csoportszintű lakossági hitelezési és elemzési keretrendszer jelenti a Bank lakossági hitelezési gyakorlatainak alapját, valamint segít időben azonosítani a kockázati profil esetleges romlását.

Új termékek vagy altermékek esetében a megfelelő kockázatkezelési szabályok biztosítása érdekében a Lakossági Kockázatkezelés és Workout szinten elkészít egy javaslatot a hitelezés minimumkritériumairól, a score zárásról, az adósságteher százalékban kifejezett kritériumairól, a dokumentációs előírásokról, az ellenőrzés lépéseiről és egyéb, kockázattal kapcsolatos paraméterekről ahhoz, hogy az adott termék vagy altermék jóváhagyása megtörténjen, és megfelelő legyen a bevezetése.

A Vállalati Kockázatkezelés értékeli a kis, közép és nagyvállalati, projekt- és ingatlanfinanszírozási illetve önkormányzati ügyfelekhez kapcsolódó hitelkockázatokat, hiteldöntési javaslatokat tesz, valamint ellenőrzi a hiteljavaslatokat kockázatkezelés és a szabályoknak való megfelelés szempontjából.

A portfólióra vonatkozó kockázati elemzéseket az operatív kockázatkezelési területek működtetik és kezelik a 'vezetői információs rendszeren' (MIS) keresztül, ami a lakossági kockázatkezelési döntéseket különféle rendszeres és eseti elemzésekkel támogatja, és analitikai háttérként szolgál. Gondoskodik a prudens hitelezésről, miközben előmozdítja 'MIS-en keresztüli irányítás' szemléletét, és a lakossági hitelportfóliók proaktív, analitikára épülő kezelését az egész Bank szintjén.

A Stratégiai Kockázatkezelés felel a kockázati stratégiáért és az ehhez kapcsolódó keretrendszerekért.

A Kockázati Modellezés és Módszertan felel a minősítési rendszer fejlesztéséért a modell paraméterek (Basel és IFRS9) becsléséért, validációjáért, monitoringjáért, egyedi elemzéséért és az ehhez kapcsolódó adatok gyűjtéséért. A módszertanok megfelelnek az aktuális stratégiai célkitűzéseknek.

A hitelkockázat-kezelés és –ellenőrzés

Hitelnyújtás előtt a Bank megállapítja az ügyfél hitelképességét, és a kockázattal korrigált térülés alapján elemzi. Hitel nyújtására csak akkor kerülhet sor, ha a hitelfelvevő törlesztési képessége elegendő a rendszeres törlesztések teljesítéséhez. A kockázattal kiigazított árazás gondoskodik arról, hogy kiegyensúlyozott legyen a viszony a kockázat és a megtérülés között.

A rendszeres hitelkockázati jelentések az Ügyvezetőség és a Kockázatkezelési Bizottság számára tartalmaznak információt a hitelezési kitétségek alakulásáról az egyes főbb szegmensekben, a portfólió minőségéről minősítési kategóriák szerint, valamint részletes kockázati információt adnak az olyan ügyfelekről, akiknél fennáll a nemteljesítés kockázata, vagy a nemteljesítés már be is következett. A rendszeres hitelkockázati jelentések szolgálnak alapul az üzleti területek hitelezési és a kockázatkezelési területek stratégiájához.

A Lakossági Kockázatkezelés és Workout gondoskodik a lakossági kockázatkezelési szabályok változásával kapcsolatos adatok gyűjtéséről. A kockázatkezelési szabályok változását rendszeresen jelenti a Csoportszintű (Erste Group AG) Lakossági Kockázatkezelés (GRRM) felé, hogy aktualizált portfólió-monitoring technikákra építhessen (vintage-elemzés, nemfizetési trendek, szegmenselemzések stb.), valamint kimutathassa az egyes portfóliók alakulása mögött meghúzódó főbb tényezőket. A jelentés lefedi az újonnan nyújtott hitelezés alakulását és a fő mozgásokat is.

A kockázat mérséklésére vonatkozó szabályok

A Bank a követelések megtérülésének biztonsága érdekében, biztosíték mellett vállal kockázatot. A Bank a kockázatvállalási döntés előtt meggyőződik a fedezetek, biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről, valamint a kockázatvállalás időtartama alatt folyamatosan monitorozza ezeket.

A kamatláb fedezését a szükséges mértékig biztosítja.

A hitelkockázat belső minősítésén alapuló módszerének alkalmazása a hitelkockázatra

A szabályozó hatóságok által jóváhagyott megközelítések és keretek

Az Erste Csoport felügyeleti hatósága, az osztrák FMA (Pénzügyi Felügyeleti Hatóság) határozatlan időre felhatalmazta a Csoportot, és ezen keresztül az Erste Bankot, hogy az IRB módszer alkalmazásával, 2008. április 1-től kockázattal súlyozott kitétségi összegekkel számoljon hitelezési kockázatra. (IRB hivatalos értesítés: 2008. március 28.; Az IRB hivatalos értesítés egyes banki szervezetek számára és konszolidált szinten külföldi intézmények számára) A Bank hitelkockázati modelljeit évente validálja a vonatkozó szabályozásoknak megfelelően.

A következő szegmensek tartoznak az fejlett IRB módszer alá:

- Lakosság

A következő szegmensek tartoznak az alapszintű IRB alapmódszer alá:

- Vállalatok
- Intézmények
- Központi kormányzat és központi bank
- Vállalati / Speciális hitelezés (Ingatlanfinanszírozás)

Minősítési rendszerek és a külső hitelminősítők (ECAI-k) alkalmazása

A minősítési rendszerek magukban foglalnak minden olyan modellt, folyamatot, ellenőrzést, adatgyűjtést és adatfeldolgozást, amely a hitelezési kockázatok felmérését, a kitétségek minősítési kategóriákba sorolását, valamint a nemteljesítési valószínűségek számszerűsítését szolgálják, bizonyos kitétség-típusokra.

Az Erste Bank által használt minősítési rendszerek eleget tesznek az IRB módszer alkalmazásához szükséges követelményeknek.

A szuverén ügyfelekre külső minősítők értékelésének felhasználásával történik (Moody's besorolás alkalmazásával), saját modell alapján.

Minősítési modellek és módszerek

A belső minősítési modellek és a kockázati paraméterek becsült értékei kulcsszerepet töltenek be a hitelezési kockázatok kezelésében, a döntéshozatali folyamatokban és a hitelezési műveletekben. Továbbá, a tőkekövetelmény felmérési folyamatához ezekből származnak a fő meghatározó elemek.

Az Erste Bank empirikus - statisztikai és szakértői alapú modell típusokat alkalmaz. Az időszakos validálás biztosítja a minősítési modellek és kockázati paraméterek minőségét.

Az ügyfélminősítés célja az ügyfelekkel kapcsolatos kockázatok lehető legjobb megbecslése, vagyis a nemteljesítés egy éven belüli valószínűségének megállapítása (nemteljesítés valószínűsége 'PD').

A kockázat felmérése elsősorban az ügyfélminősítésen alapszik, azonban az egyedi hitelkockázatokkal kapcsolatos döntések nem kizárólag az ügyfélminősítésen alapszanak, hanem a kockázati tényezők értő figyelembe vétele mellett születnek meg. Ezen a keretrendszeren belül az ügyfél és az ügyfélkockázatokon túl az ügyletben részt vevő minden potenciális harmadik fél és egyes esetekben a fedezet szintén felülvizsgálat tárgyát képezi.

Az alkalmazandó minősítési módszert az ügyfél besorolásától függően kell meghatározni:

- Lakosság
- Vállalatok
- Bankok
- Szuverén

Minden ügyfélhez egy bizonyos minősítési módszert rendel a Bank az alábbiak szerint:

Kitétségi osztályok	STATISZTIKAI MODEL	SZAKERTŐI MODEL
Lakosság, kiskereskedelem	✓	
Vállalatok	✓	✓
KKV	✓	
Speciális hitelezés (IPRE)		✓
Bankok		✓
Egyéb pénzügyi intézmények		✓
Központi kormányzat és központi bank		✓
Ország		✓
Állam		✓
Részesedések	✓	✓

A minősítési módszerek a bankok és a szuverének minősítése esetében az Erste Group AG szinten központosítva kerülnek meghatározásra, regionális módosítások nélkül és a Group társaságainak rendelkezésére bocsátja.

A többi minősítési módszer (magánszemélyek minősítése, KKV-k minősítése, vállalatok minősítése és speciális hitelezés minősítése) egységes modellezési iránymutatásokat követnek. Az Erste Banknál a modellstruktúrák az adott portfólióknak megfelelő regionális adaptációkkal rendelkeznek. 2011 óta a modelleket kompetencia központokban fejlesztik modellezési szakértők együttműködésével, a jobb minőség, a hatékonyság és konzisztencia elérésének érdekében.

A minősítési rendszerek megbízhatóságának ellenőrzését szolgáló eljárások

A minősítési rendszereket legalább évente egyszer felül kell vizsgálniuk az Erste Group AG kompetenciaközpontjainak, a felülvizsgálat csoportszintű előírásoknak megfelelően.

Lakossági portfóliók esetén egyaránt ellenőrzik az alkalmazási és a magatartási scorecardokat. Visszamérés során a Bank - a kompetenciaközpontokkal együtt - megvizsgálja, többek között a minősítés eloszlását, kalibrálását és diszkriminatív erejét.

Amennyiben a felülvizsgálat alapján szükséges, a modelleket kiigazításra vagy újrafelvezetésre kerül. A vállalati hitelezés során használt minősítések felülvizsgálata hasonló, mint a lakossági minősítések felülvizsgálata.

A belső minősítési rendszer szerkezete

Az ügyféltípustól és a terméktől függően, a Bank olyan rendszereket használ, amelyek ügyfél- és termékadatokat használnak fel a minősítés megállapításához. Ahol ez nem elérhető, a minősítést egy külön szabályzatban foglalt eljárás alapján állapítják meg.

A Bank által alkalmazott minősítési rendszereket az Erste Group AG leányvállalataira érvényes standardok alapján és a magyar szabályozásokkal összhangban alakították ki. A Bank minősítési rendszerét az Erste Group AG Validációs egysége validálja éves gyakorisággal.

A Bank vezetése rendszeresen kap tájékoztatást a validálás eredményéről. Amennyiben a validációs folyamat hiányosságokat tár fel a Bank minősítési rendszerére és a kapcsolódó folyamatokra vonatkozóan, a Banknak kockázatmérséklési intézkedéseket kell meghatároznia és végrehajtania a kockázatkezeléshez kapcsolódó területein.

A külső hitelminősítő ügynökségek által adott minősítéseket az egyes ügynökségek esetében összerendelik a belső minősítési rendszerből származó minősítésekkel.

A CRR 4 (98) cikke értelmében a külső hitelminősítő intézmény (ECAI) olyan hitelminősítő ügynökséget jelent, amely a hitelminősítő intézetekről szóló 1060/2009/EK Rendelet szerint bejegyzett vagy tanúsított.

A Bank által használt külső hitelminősítők és hitelminőségi kategóriák az alábbiak:

Moody's	OECD Országkockázati Minősítések	Hitel minőségi kategóriák
Aaa - Aa3	0 - 1	1
A1 - A3	2	2
Baa1 - Baa3	3	3
Ba1 - Ba3	4 - 5	4
B1 - B3	6	5
Caa1 és alatta	7	6

CRR 444. cikk d) pontja - Külső minősítések hozzárendelése hitelminőségi lépésekhez

A minősítési folyamat leírása

A Bank, különböző minősítési rendszereket használ, a központi kormányzatok és jegybankok, hitelintézetek, önkormányzatok, lízingscégek, biztosító társaságok, gazdálkodó szervezetek, projektársaságok, lakossági ügyfelek és egyéb szervezetek esetén.

Minden ügyfél minősítésekor a Bank objektív és számszerűsíthető, valamint szubjektív és nem számszerűsíthető szempontokat alkalmaz. A portfólió felülvizsgálatára támaszkodva, a minősítési eljárásból származó információt folyamatosan korábbi adatokkal mérjük össze.

A Bank az IRB minősítési rendszereit és minősítési módszereit a szabályozói előírásoknak megfelelően évente visszaméri és validálja.

Központi kormányzatok és jegybankok minősítése

A központi kormányzatok és jegybankok (vagy nemzeti bankok) az Erste Holding szintjén kerülnek minősítésre egy 1993-ban bevezetett és rendszeresen felülvizsgált speciális minősítési rendszer használatával. A minősítés különösen a külföldi devizában való eladósodottság rövid-, közép- és hosszú távú kockázatára koncentrál. Az országgkockázatot egyenlőnek tekinti a központi kormányzat által hordozott kockázattal, beleértve magát a kormányt, a jegybankot (MNB) és azokat az intézményeket, amelyeket a kormány egyetemleges kezessége támogat. A Bank a minősítést negyedévenként aktualizálja a gyorsan változó környezet torzító hatásainak mérséklése érdekében. A kockázati modell kétféle országot különböztet meg: iparosodott és fejlődő (feltörekvő) piacokat.

Hitelintézetek és befektetési vállalkozások minősítése

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások minősítéséhez az Erste Holding saját, dedikáltan kifejlesztett modelljét használja.

Ez a minősítési rendszer egy szakértői modell, amely a kvantitatív, kvalitatív és országgkockázati kritériumokra is épül annak érdekében, hogy a transzfer kockázat lefedésre kerüljön.

Vállalkozások minősítése

Gazdálkodó szervezetek minősítésekor a Banknak vizsgálnia kell a tőkeellátottságot, a tőkeszerkezetet, a likviditást, a jövedelmezőséget és az adósságszolgálatot. Az előzőeken túlmenően, az alkalmazott mérlegelemző rendszer más mutatókat is kiszámít az értékeléshez. A múltira vonatkozó adatokon kívül, a Bank a minősítés során figyelembe veszi még a jövőre vonatkozó várakozásokat is. Kötelezően felülvizsgált szubjektív szempontok: tulajdonosi szerkezet, a vezetés szakmai imázsa, a piaci helyzet és várható alakulása, a megrendelések összeállítása, szektorinformációk, jövőbeli kilátások értékelése és a tervezés minősége.

A Bank egy 13+R szintű hitelfelvevő-minősítési rendszert használ vállalkozásokhoz: 1 – Lényegében kockázatmentes; 2 – Minimális kockázatú; 3 – Alacsony kockázatú; 4a, 4b, 4c – Átlag alatti kockázatú; 5a,5b, 5c – Átlagos kockázatú; 6a – 6b Átlagos szint feletti kockázatú; 7 – Kitettségi limit; 8 – Korai figyelmeztetés; R1-5 – Nemteljesítő.

Lakossági ügyfelek minősítése

A Bank lakossági portfólióján belüli kitettségek minősítésének megállapítására a Bank ügyfélspecifikus scorecardokat használ. Az ilyen ügyfélspecifikus scorecardokat, az ügyfélszintű információkon alapuló scorecarddal kiegészítve egy ügyfélszintű minősítési rendszerbe integrálja.

A lakossági portfólión belül a magánszemélyekre alkalmazott minősítési skála (amelyet a tőkeszámításnál is bemutatunk) 8+R fokozatból áll. A mikrovállalkozói ügyfeleket a vállalati ügyfelekhez hasonlóan 13+R fokozatból álló skálán minősítjük.

Részesedések

A Bank részesedéseit negyedévente minősíti. A részesedésekre vonatkozó minősítési kategóriák és céltartalékképzési ráták megállapítása a Bank nyilvántartásaiban szereplő könyv szerinti értékük és valós piaci értékük alapján történik. Részesedés minősítésekor figyelembe kell venni, hogy a társaság gazdasági tevékenysége milyen tendenciákat mutat az előző évekkal összehasonlítva, és milyen változások várhatóak rövid- és középtávon. A Bank nem vesz részt nyereségrészesedések megszerzésében.

A kibocsátóra és a kibocsátott értékpapírra vonatkozó hitelminősítés nem kereskedési könyvi tételekre való alkalmazása

Kibocsátók minősítése ugyanúgy történik, mint más ügyfelek esetében. A szuverén ügyfelekre külső minősítők értékelésének felhasználásával történik (Moody's besorolás alkalmazásával), saját modell alapján.

Más ügyfelek esetében belső minősítés történik.

Nemteljesítés valószínűsége (PD)

A PD az ügyfeleket jellemző nemteljesítési valószínűséget becsli meg.

A PD becslések kvantitatív validálásához az Erste Holding a leányvállalataira meghatározott standardokat alkalmazza. Magát a validációt az Erste Holding Validációs egysége évente hajtja végre, mint független szakértői csoport. A validációba beletartozik a minősítési kategóriákra becsült portfóliószintű PD és a hosszútávú PD visszamérése.

Ezen kívül a Bank összehasonlítja az empirikus portfóliószintű nemteljesítési rátákkal és a hosszútávú, minősítési kategóriákra épülő nemteljesítési rátákkal. A felügyeleti hatóság által jóváhagyott módszertan szerint, amennyiben a validáció elemzése alulbecslést észlel, újrabecslés szükséges.

Nemteljesítéskori veszteségráta (LGD)

Az LGD annak a veszteségnek a volumenbecslésére használatos, amelyet a Bank átlagosan elszennved, ha egy ügylet nemteljesítővé válik, figyelembe véve a követelések behajtásához kapcsolódó költségeket és a pénz időértékét is. A veszteség abszolút nagyságát az adott ügylet kapcsán fennálló követelések összértékére (= nemteljesítéskori kitettség vagy EAD) vetítik a nemteljesítési esemény bekövetkezése időpontjában. A Bank a saját becsült nemteljesítéskori veszteségrátáját (LGD) alkalmazza a lakossági szegmensben.

Az LGD-t az Erste Holding Validációs egysége évente validálja. Ebbe alapvetően beletartozik a poolok felülvizsgálata, a workout folyamat változásainak áttekintése, az újonnan elérhető tényszerű információ összehasonlítása a korábbi becslésekkel, a becslések makro-kiigazításának áttekintése, és ezért kvantitatív és kvalitatív elemeket egyaránt tartalmaz. Ha a validáció visszamérése tényleges empirikus adatok alapján bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a becsült LGD paraméterek nem elég konzervatívak, vezetői beavatkozás és újrabecslés szükséges. A Bank megtérülési adatokat használ termékszínten az LGD becslésére, és ez a folyamat a belső adatbázisra épül.

Hitel-egyenértékesítési tényező (CCF)

A CCF azt mutatja meg, hogy a referenciaidőpontban még ki nem használt mérlegen kívüli kitettség mekkora hányadának lehívása várható az ügyféltől a nemteljesítés dátumáig. A tőkeszámítás során ezt az összeget még hozzá kell adni a mérlegen kívüli kitettség már lehívott részéhez, hogy megkapjuk a nemteljesítéskori kitettség becsült értékét (EAD).

A Bank becslést ad a hitelegyenértékesítési tényezőre (CCF) a lakossági szegmens rulírozó terméktípusai esetén (foly számlahitelek és hitelkártyák).

2009 óta a preferált módszer az úgynevezett „változó időhorizont módszer” (amely az úgynevezett „fix időhorizont” módszert váltotta fel), amely azt veszi figyelembe, hogy a nemteljesítési esemény bármikor bekövetkezhet a tőkeszámítás napjától számított 12 hónapon belül (és nem pontosan 12 hónap múlva).

A CCF-t az Erste Holding Validációs egysége évente validálja. Ebbe alapvetően beletartozik a poolok felülvizsgálata, a vonatkozó banki folyamatok (pl. folyószámla-monitorozás) változásainak áttekintése, az újonnan elérhető tényszerű információ összehasonlítása a korábbi becslésekkel, annak áttekintése, hogy szükséges-e a becslések makro-kiigazítása, és ezért kvantitatív és kvalitatív elemeket egyaránt tartalmaz.

Ellenőrzési mechanizmus a minősítési rendszerhez

Minden kifejlesztett új IRB modellt használat előtt felül kell vizsgálnia a Független Csoportszintű Validációs osztálynak (Erste Group AG). A fejlesztési standardoknak való megfelelést és az eredmények minőségét a dokumentált validációs standardok alapján értékelik ki.

A validációs eljárásokat és módszereket az Erste Group Bank AG Közzétételi beszámolója részletesen tárgyalja: <https://www.erstegroup.com/en/investors/reports/regulatory-reports>.

A hitelezési kockázat kvantitatív közzététele

Az IRB módszer alá tartozó kitettségek tekintetében a Függelék tartalmazza a központi kormányzatok és jegybankok, intézmények, vállalatok, lakosság, és saját tőke lebontását PD osztályok, kitettség, fennálló hitelek, le nem hívott kötelezettségek, EAD és EAD-vel súlyozott átlagos RW-k. A lakossági kitettségi osztályhoz - amely az egyetlen olyan kitettségi osztály, amelyhez LGD becsléseket végzünk - egy további dimenzió az EAD-val súlyozott átlagos LGD.

Hitelkockázati kitettség

A hitelkockázati kitettség a pénzügyi mérleg következő elemeinek összességét jelenti:

- készpénz és készpénzegenlegek – látra szóló betétek más pénzügyintézeteknél és a jegybankban
- kereskedési célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
- nem kereskedelmi céllal, az eredménnyel szemben valós értéken nyilvántartott értékpapírok
- egyéb átfogó bevétellel szemben valós értéken nyilvántartott értékpapírok (FVTOCI)
- amortizált bekerülési értékű hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok, kivéve vevő-,és egyéb követelések
- elidegenítési csoportokban eladásra szánt pénzügyi instrumentumok
- pénzügyi lízing követelések
- vevő-,és egyéb követelések
- pozitív valós értékű derivatívák
- mérlegen kívüli hitelkockázatok (elsősorban pénzügyi garanciák és le nem hívott és visszavonhatatlan hitelkötelezettségek).

A hitelkitettség megfeleltethető a bruttó könyv szerinti értéknek (vagy mérlegen kívüli tételek esetében a nominális értéknek), kivéve a következőket:

- kölcsönökkel és az előlegekkel kapcsolatos értékvesztés miatti veszteségek nyilvántartására szolgáló értékvesztési számlák
- céltartalékok a garanciákhoz
- bármilyen kapott fedezet (beleértve a kockázati transzferet a kezesek esetében)
- nettó elszámolások/hatások
- egyéb hitelminőség-javulás
- hitelkockázat romlását megelőző tranzakciók.

A hitelkockázati kitettség 2018. december 31. és 2019. december 31. között 2.837.894 millió forintról 3.074.304 millió forintra emelkedett. Ez 236.410 millió forint, azaz 8,3% változás.

Hitelkockázati kitettségek és pénzügyi eszközök közötti különbségek levezetése

millió forintban 2019	Hitelkockázati kitettségek	Hitelkockázatra képzett értékvesztés	Módosítás	Könyv szerinti érték
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	19 577	11	-	19 566
Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	50 989	-	-	50 989
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	114 131	-	-	114 131
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 821	-	-	1 821
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	-	-	-	-
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	112 310	-	-	112 310
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	107 332	47	5 483	112 815
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	107 332	47	5 483	112 815
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	-	-	-	-
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 343 978	38 237	-	2 305 741
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	754 223	813	-	753 410
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	93 793	49	-	93 744
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	1 440 411	36 062	-	1 404 349
Vevőkövetelések	10 726	56	-	10 670
Lízing követelések	44 825	1 257	-	43 568
Mérlegen kívüli tételek	438 297	2 627	-	435 670
Összesen	3 074 304	40 922	5 483	3 038 912

millió forintban	Hitelkockázati kitettségek	Hitelkockázatra képzett értékvesztés	Módosítás	Könyv szerinti érték
2018				
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	4 895	2		4 893
Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	91 130	-		91 130
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	72 434	-		72 434
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	30 702	-		30 702
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	41 732	-		41 732
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	134 035	26	1 560	135 569
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	134 035	26	1 560	135 569
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 007 144	40 690		1 966 454
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	658 717	736		657 981
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	95 692	62		95 630
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	1 252 734	39 891		1 212 843
Vevőkövetelések	14 171	58		14 113
Lízing követelések	38 149	547		37 602
Mérlegen kívüli tételek	475 937	3 169		472 768
Összesen	2 837 894	44 491	1 560	2 794 963

A hitelkitettségek értékvesztése magában foglalja az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (beleértve a lízing és vevőköveteléseket) értékvesztését, egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékvesztését és a mérlegen kívüli tételek értékvesztését. Az 'egyéb változás' az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós érték változását foglalja magában.

A mérlegen kívüli tételeknél a bruttó könyv szerinti érték alatt a nominális értéket értjük, míg az értékvesztés alatt a garanciákra képzett értékvesztést. A könyv szerinti érték nem kerül bemutatásra a mérlegen kívüli kötelezettségek esetében.

A hitelkockázati kitettség típusai:

A következő oldalakon a hitelkockázati volument az alábbi kategóriákba soroljuk:

- Basel 3 kitettségi osztályok és pénzügyi instrumentumok
- mérlegen kívüli kitettség termékek szerinti felosztása
- iparág és pénzügyi instrumentum
- iparág és IFRS9 besorolás
- kockázati kategória
- iparág és kockázati kategória
- régió és IFRS9 besorolás
- üzleti szegmens és kockázati besorolás
- üzleti szegmens és IFRS9 besorolás
- nemteljesítő hitelkitettség üzleti szegmens szerinti bontásban és hitel értékvesztés
- értékvesztés összetétele
- hitelkockázati kitettség, átstrukturált kitettség és értékvesztés
- átstrukturált hitelkitettség típusai
- átstrukturált kitettség hitelminőség szerinti bontásban
- üzleti szegmens és fedezet
- pénzügyi instrumentum és fedezet
- nem értékvesztett és nem késedelmes hitelkockázati kitettség, pénzügyi eszközönként és kockázati kategóriánként
- késedelmes és nem értékvesztett hitelkockázati kitettség pénzügyi eszközönként fedezettség szerint.

Hitelkockázati kitétség Basel 3 kitétségi osztályok és pénzügyi instrumentumok szerint

A kötelezettek Basel 3 kitétségi osztályokhoz való hozzárendelése jogi követelményeken alapul. Az egyértelműség kedvéért, az egyéni kitétségi osztályok aggregálva jelennek meg az alábbi táblázatban. A központi kormányokat, nemzeti bankokat, nemzetközi szervezeteket, nemzetközi fejlesztési bankokat, az összevont kitétségi osztály „*Szuverén*” tartalmazza csakúgy, mint a helyi és regionális önkormányzatokat és közigazgatási szerveket. Az „Intézmények” kategória magában foglalja a bankokat és az elismert befektetési vállalatokat.

millió forintban	Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok			Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
					Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések				
2019											
Szuverén	-	10 017	-	95 526	605 149	38 290	-	301	-	-	749 283
Intézmények	19 577	31 823	68	10 044	139 174	55 503	45 766	185	-	38 815	340 955
Vállalatok	-	9 149	2 082	1 762	9 900	-	656 637	10 220	41 712	265 457	996 919
Lakosság	-	-	111 981	-	-	-	738 008	20	3 113	134 025	987 147
Összesen	19 577	50 989	114 131	107 332	754 223	93 793	1 440 411	10 726	44 825	438 297	3 074 304

millió forintban	Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok			Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
					Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések				
2018											
Szuverén	-	42 611	30 702	123 965	625 133	23 489	0,05	719	-	-	846 619
Intézmények	4 895	42 202	78	10 070	17 463	57 389	35 460	2 105	0,22	61 190	230 854
Vállalatok	-	6 317	604	-	16 121	14 813	540 842	11 345	35 398	283 763	909 202
Lakosság	-	1	41 050	-	-	-	676 432	1	2 751	130 984	851 219
Összesen	4 895	91 130	72 434	134 035	658 717	95 692	1 252 734	14 171	38 149	475 937	2 837 894

Hitelkockázati kitétség partnerintézmény szektora és pénzügyi instrumentumok típusa szerint

millió forintban	Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok			Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
					Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések				
2019											
Magyar Nemzeti Bank	-	6 201	-	-	-	38 289	-	-	-	-	44 490
Központi kormányzat	-	4 328	68	95 526	605 149	-	57 538	301	-	2 088	764 998
Hitelintézetek	19 577	29 457	-	10 044	139 174	55 504	-	3	-	31 642	285 401
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	5 141	-	-	-	-	60 069	183	27	29 829	95 249
Nem pénzügyi vállalkozások	-	5 862	2 118	1 762	9 900	-	596 326	10 239	41 127	248 073	915 407
Háztartások	-	-	111 945	-	-	-	726 478	-	3 671	126 665	968 759
Összesen	19 577	50 989	114 131	107 332	754 223	93 793	1 440 411	10 726	44 825	438 297	3 074 304

millió forintban	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok										Összesen
	Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	
2018											
Magyar Nemzeti Bank	-	6 404	-	-	-	23 489	-	-	-	-	29 893
Központi kormányzat	-	36 207	30 780	123 965	625 133	-	14 597	719	-	37 992	869 392
Hitelintézetek	4 895	39 842	-	10 070	32 474	72 203	-	1	-	39 950	199 434
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	3 378	-	-	-	-	69 314	2 104	36	26 381	101 213
Nem pénzügyi vállalkozások	-	5 300	668	-	1 110	-	499 468	11 343	34 284	245 731	797 904
Háztartások	-	-	40 986	-	-	-	669 355	3	3 829	125 884	840 057
Összesen	4 895	91 130	72 434	134 035	658 717	95 692	1 252 734	14 171	38 149	475 937	2 837 894

Mérlegen kívüli kitettség termékek szerinti felosztása

millió forintban	2018	2019
Pénzügyi garancia	308	1 483
Hitelkeretek	429 334	387 795
Egyéb mérlegen kívüli tételek	46 295	49 019
Összesen	475 937	438 297

Hitelkockázati kitettség iparág és pénzügyi instrumentumok szerint

millió forintban	Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szembeni való értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok			Vevőkövetelések	Lízingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
					Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések				
2019											
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	-	5	16	-	2 173	-	43 157	263	7 013	13 738	66 365
Bányászat	-	-	-	-	-	-	248	-	75	1 062	1 385
Gyártás	-	155	2	1 762	3 006	-	151 392	2 690	3 170	95 285	257 462
Villamosenergia és vízellátás	-	910	5	-	2 356	-	24 340	1	171	12 157	39 940
Építőipar	-	32	-	-	-	-	19 401	32	511	17 463	37 439
Ingatlanfejlesztés	-	32	-	-	-	-	9 754	-	-	308	10 094
Kereskedelem	-	67	36	-	2 364	-	60 247	6 746	4 207	28 099	101 766
Szállítás	-	997	144	-	-	-	19 562	78	21 347	11 163	53 291
Vendéglátás	-	79	65	-	-	-	17 089	57	331	1 021	18 642
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	19 577	40 761	1 821	10 044	149 007	93 793	104 208	188	60	85 661	505 120
Holding társaságok	-	79	-	-	-	-	50 118	2	26	36 934	87 159
Ingatlan forgalmazás	-	3 633	-	-	-	-	202 380	-	372	34 569	240 954
Egyéb szolgáltatások	-	22	15	-	-	-	41 450	370	5 234	11 160	58 251
Közigazgatás	-	4 328	68	95 526	595 317	-	39 370	301	-	2 088	736 998
Oktatás, egészségügy és művészet	-	-	29	-	-	-	2 260	-	136	966	3 391
Háztartások	-	-	111 930	-	-	-	715 282	-	2 198	123 864	953 274
Egyéb	-	-	-	-	-	-	25	-	-	1	26
Összesen	19 577	50 989	114 131	107 332	754 223	93 793	1 440 411	10 726	44 825	438 297	3 074 304

Amortizált bekerülési értéken											
millió forintban	Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
2018											
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	-	20	39	-	-	-	34 598	262	4 800	12 975	52 694
Bányászat	-	-	-	-	-	-	96	-	16	1 129	1 241
Gyártás	-	301	101	-	-	-	115 703	2 218	2 118	89 380	209 822
Villamosenergia és vízellátás	-	747	20	-	1 083	-	13 164	1 909	288	18 333	35 544
Építőipar	-	-	-	-	-	-	19 733	56	534	16 970	37 293
Ingatlanfejlesztés	-	41	-	-	-	-	10 216	-	-	929	11 186
Kereskedelem	-	41	76	-	-	-	57 351	6 250	3 066	27 834	94 617
Szállítás	-	157	222	-	-	-	18 206	46	19 960	10 687	49 278
Vendéglátás	-	1 250	166	-	-	-	8 969	13	325	2 169	12 892
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	4 895	167	-	10 070	32 474	95 692	106 780	2 106	53	105 329	357 565
Holding cégek	-	-	-	-	-	-	36 963	-	8	38 983	75 954
Ingatlan forgalmazás	-	49 624	-	-	27	-	163 172	-	227	20 224	233 275
Egyéb szolgáltatások	-	1	27	-	13 127	-	38 102	588	3 622	8 762	64 229
Közigazgatás	-	2 613	30 780	123 965	612 006	-	14 597	719	-	37 992	822 671
Oktatás egészségügy és művészet	-	2	38	-	-	-	1 943	-	501	865	3 349
Lakosság	-	-	40 966	-	-	-	660 228	3	2 639	123 286	827 122
Egyéb	-	36 207	-	-	-	-	93	-	-	2	36 302
Összesen	4 895	91 130	72 434	134 035	658 717	95 692	1 252 734	14 171	38 149	475 937	2 837 893

Hitelkockázati kitettség iparág és IFRS9 besorolás szerint

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkockázati kitettség	Céltartalék	Összesen
2019							
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	60 645	4 468	738	7	65 858	507	66 365
Bányászat	703	-	-	-	703	682	1 385
Gyártás	239 396	6 200	1 092	406	247 094	10 368	257 462
Villamosenergia és vízellátás	32 496	2 826	1 033	100	36 455	3 485	39 940
Építőipar	25 697	823	296	555	27 371	10 068	37 439
Ingatlanfejlesztés	9 699	10	9	270	9 988	105	10 093
Kereskedelem	91 967	4 925	1 010	238	98 140	3 626	101 766
Szállítás	29 920	14 899	1 623	538	46 980	6 310	53 290
Vendéglátás	18 305	180	3	11	18 499	144	18 643
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	452 581	50	391	5	453 027	52 093	505 120
Holding társaságok	79 310	20	80	-	79 410	7 749	87 159
Ingatlan forgalmazás	220 870	3 469	399	8 094	232 832	8 121	240 953
Egyéb szolgáltatások	53 446	1 990	315	156	55 907	2 345	58 252
Közigazgatás	732 591	-	-	11	732 602	4 396	736 998
Oktatás, egészségügy és művészet	3 191	118	15	3	3 327	64	3 391
Háztartások	751 870	47 141	21 260	21 073	841 344	111 930	953 274
Egyéb	15	5	4	2	26	-	26
Összesen	2 713 693	87 094	28 179	31 199	2 860 165	214 139	3 074 304

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkockázati kitettség	Céltartalék	Összesen
2018							
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	50 726	1 507	36	9	52 635	417	52 694
Bányászat	346	1	-	-	1 241	894	1 241
Gyártás	201 184	748	63	363	209 420	7 464	209 822
Villamosenergia és vízellátás	31 324	267	1 089	248	34 777	2 615	35 544
Építőipar	25 224	322	1 470	618	37 293	9 701	37 333

Ingyenfejlesztés	10 689	30	5	332	11 145	130	11 186
Kereskedelem	85 100	1 680	1 423	198	94 500	6 332	94 733
Szállítás	42 639	834	18	403	48 899	6 477	50 372
Vendéglátás	11 188	235	25	17	11 476	343	11 808
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	345 430	934	1	11	340 340	60 646	407 022
Holding cégek	66 552	554	-	-	75 954	8 849	75 955
Ingyen forgalmazás	166 540	2 992	974	10 549	183 651	5 209	186 263
Egyéb szolgáltatások	61 141	1 068	98	186	104 694	1 740	64 232
Közigazgatás	789 279	-	-	-	789 279	66 987	856 265
Oktatás egészségügy és művészet	3 201	69	4	5	3 309	68	3 347
Lakosság	705 525	30 395	24 058	26 177	786 156	40 966	827 122
Egyéb	88	2	3	3	95	-	95
Összesen	2 518 934	41 053	29 262	38 786	2 697 765	209 859	2 837 894

Hitelkockázati kitettség kockázati kategória szerint

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő*	Összesen
2019	2 576 107	347 555	107 283	43 359	3 074 304
Kockázati kitettség	83.79%	11.31%	3.49%	1.41%	100.00%
2018	2 515 934	255 774	99 498	53 202	2 924 408
Kockázati kitettség	86.03%	8.75%	3.40%	1.82%	100.00%

*Nem teljesítő kitettségek:

Az Európai Bankfelügyelet (EBA) irányelvei alapján a nem teljesítő kitettségek magukba foglalják a default-ban lévő (értékvesztett) kitettségeket és az átstrukturált (forborne) megfigyelési időszakban lévő kitettségeket, melyek hitelkockázati szempontból folyamatos romlást mutatnak. Előbbi egy szélesebben értelmezett definíció, mint a CRR-ben megfogalmazott. A nem teljesítő – nem értékvesztett kategóriába tartoznak a forborne hitelekkel rendelkező azon ügyfelek, akiknél ismét szükség van átstrukturálásra, illetve meghaladták a 30 napos fizetési késedelmet. A nem teljesítő besorolás az alábbiakat jelenti:

- 1) minden default (értékvesztett) kitettség
 - a) 90 napot meghaladó fizetési késedelem

- b) a valószínűsíthetően visszafizetésre nem kerülő kitettség
- 2) valamint a további esetek
 - a) ‘próbaidő’ alatt lévő teljesítő forborne hitelek, amelyek E3-tól eltérő default esemény keletkezik, vagy
 - b) ‘próbaidő’ alatt lévő teljesítő forborne hitelek, amelyek meghaladták a 30 napos fizetési késedelmet, a forborne tételek tekintetében, vagy
 - c) ‘próbaidő’ alatt lévő teljesítő forborne hitelek, amelyek esetében ismételt átstrukturálási intézkedés szükséges bármely hitel esetében, vagy
 - d) azon nem lakossági ügyfeleknél, akiknél 18 hónapon belül nem történt meg a végső forborne intézkedés

Az Erste Bank esetében (hasonlóan a teljes Erste Grouphoz) a nem-teljesítő és default besorolás összehangolásra került. Ezért minden ügyfél aki rendelkezik nem-teljesítő kitettséggel a 2-es pont szerint defaultba kell tenni.

Hitelkockázati kitettség iparág és kockázati kategória

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					

Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	43 326	16 874	5 427	738	66 365
Bányászat	465	533	387	0	1 385
Gyártás	235 509	13 460	7 197	1 296	257 462
Villamosenergia és vízellátás	30 134	5 639	3 034	1 133	39 940
Építőipar	28 916	5 336	1 989	1 197	37 438
Ingatlanfejlesztés	9 397	214	204	279	10 094
Kereskedelem	78 857	16 177	5 483	1 249	101 766
Szállítás	32 906	6 055	12 547	1 783	53 291
Vendéglátás	17 222	938	469	14	18 643
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	484 228	17 863	2 636	393	505 120
Holding társaságok	79 361	5 982	1 735	81	87 159
Ingatlan forgalmazás	205 143	24 114	11 280	416	240 953
Egyéb szolgáltatások	45 530	9 051	3 216	455	58 252
Közigazgatás	734 430	2 546	11	11	736 998
Oktatás, egészségügy és művészet	1 528	880	967	16	3 391
Háztartások	637 911	228 080	52 629	34 654	953 274
Egyéb	2	9	11	4	26
Összesen	2 576 107	347 555	107 283	43 359	3 074 304

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2018					
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	45 218	5 425	2 009	42	52 694
Bányászat	165	1 073	4	-	1 241
Gyártás	191 036	14 405	4 108	273	209 822
Villamosenergia és vízellátás	29 654	4 176	376	1 338	35 544
Építőipar	27 903	4 954	1 946	2 531	37 333
Ingatlanfejlesztés	10 568	63	218	337	11 186
Kereskedelem	75 964	13 969	3 128	1 672	94 733
Szállítás	39 518	10 019	812	22	50 372
Vendéglátás	10 055	1 121	590	42	11 808
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	399 971	3 443	3 236	372	407 022
Holding cégek	73 771	1 116	1 067	-	75 955

Ingtalan forgalmazás	161 762	9 305	14 216	980	186 263
Egyéb szolgáltatások	50 190	11 949	1 837	256	64 232
Közigazgatás	856 265	-	-	-	856 265
Oktatás, egészségügy és művészet	1 720	919	703	4	3 347
Lakosság	559 575	169 914	52 717	44 916	827 122
Egyéb	65	13	15	3	95
Összesen	2 449 061	250 685	85 697	52 452	2 837 894

Hitelkockázati kitétség régió és IFRS9 besorolás szerint

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitétség	Céltartalék	Összesen
2019							
Elsődleges piacok	2 712 847	87 094	28 179	31 199	2 859 319	211 213	3 070 532
Ausztria	13 277	8	-	-	13 285	17 131	30 416
Románia	238	-	-	-	238	15	253
Szlovákia	134	1	-	-	135	-	135
Csehország	2 523	-	-	-	2 523	546	3 069
Magyarország	2 696 675	87 085	28 179	31 199	2 843 138	193 521	3 036 659
Egyéb EU országok	978	-	-	-	978	1 034	2 012
Egyéb országok	1 618	-	-	-	1 618	71	1 689
Feltörekvő piacok	71	-	-	-	71	-	71

Ázsia	66	-	-	-	66	-	66
Latin Amerika	5	-	-	-	5	-	5
Összesen	2 715 514	87 094	28 179	31 199	2 861 986	212 318	3 074 304

Az első (Stage 1) és második (Stage 2) értékelés kosár tartalmazza a nem értékvesztett kitétséget, míg a harmadik értékelési kosár (Stage 3) tartalmazza az értékvesztett hitelkockázatot. Könyvekbe kerüléskor értékvesztett eszközök (POCI) vásárlással vagy származtatással kerülnek a mérlegbe.

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitétség	Céltartalék	Összesen
2018							
Elsődleges piacok	2 512 325	40 889	29 158	38 626	2 620 997	207 933	2 828 930
Ausztria	29 475	9	5	1	29 489	10 859	40 348
Horvátország	28	-	1	9	39	-	39
Románia	891	21	10	53	975	41	1 016
Szerbia	41	4	1	-	45	-	45
Szlovákia	656	9	22	3	690	21	710
Csehország	15	2	-	-	17	1 742	1 76
Magyarország	2 481 219	40 843	29 12	38 559	2 589 742	195 271	2 785 013
Egyéb EU országok	3 542	104	57	70	3 774	1 879	5 652
Egyéb országok	2 625	27	3	-	2 655	-	2 655
Feltörekvő piacok	442	33	44	90	609	47	656
Dél-Európa	147	13	14	68	242	11	253
Ázsia	124	12	17	17	170	-	170
Latin Amerika	56	1	-	-	57	3	60
Közél-Kelet/Afrika	115	7	13	5	140	34	173
Összesen	2 518 934	41 053	29 262	38 786	2 628 035	209 859	2 837 894

Hitelkockázati kitettség jelentési szegmens és kockázati kategória szerint

A riporting kategóriák mátrixa magában foglalja a földrajzi és az üzleti szegmenseket.

Hitelkockázati kitettség üzleti szegmens és kockázati besorolás szerint

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Lakosság	650 312	242 108	58 701	35 790	986 911
Vállalatok	875 859	93 827	47 860	7 569	1 025 115
Csoportszintű vállalatok	1 048 115	11 620	722	-	1 060 457
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	1 821	-	-	-	1 821
Összesen	2 576 107	347 555	107 283	43 359	3 074 304

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2018					
Lakosság	567 430	183 336	56 447	45 610	852 823
Vállalatok	799 700	65 223	27 111	6 842	898 876
Csoportszintű vállalatok	1 081 687	2 125	2 139	-	1 085 951
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	245
Összesen	2 449 061	250 685	85 697	52 452	2 837 894

Hitelkockázati kitettség üzleti szegmens és IFRS 9 besorolás szerint

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitettség	Céltartalék	Összesen
2019							
Lakosság	780 429	50 612	22 057	21 516	874 614	112 297	986 911
Vállalatok	918 773	36 482	6 122	9 683	971 060	54 055	1 025 115
Csoportszintű vállalatok	1 014 491	-	-	-	1 014 491	45 966	1 060 457
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	-	-	-	1 821	1 821
Összesen	2 713 693	87 094	28 179	31 199	2 860 165	214 139	3 074 304

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkitettség	Céltartalékok	Összesen
2018							
Lakosság	727 885	32 708	24 628	26 346	811 567	41 255	852 823
Vállalatok	823 271	8 345	4 634	12 439	848 690	50 186	898 876
Csoportszintű vállalatok	967 534	-	-	-	967 534	118 417	1 085 951
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	245	-	245
Összesen	2 518 934	41 053	29 262	38 786	2 628 035	209 859	2 837 894

Hitelezési veszteség (Értékvesztés)

Az értékvesztés magában foglalja a pénzügyi eszközökre, kötelezettségvállalásokra, pénzügyi garanciákra és az egyéb kötelezettségvállalásokra képzett értékvesztést.

Az értékvesztés fedezettsége a nem-teljesítő mérlegen belüli és kívüli ügyleteknek (beleértve mindhárom kosár értékvesztését) 92,70% volt 2019. december 31-én (2018-ban 83,98%). A nem-teljesítő ügyletek értékvesztéssel nem fedezett részére a Bank feltételezi, hogy megfelelő mértékű fedezet vagy egyéb térülés áll rendelkezésre.

2019-ben a nem-teljesítő állomány 9.618 millió forinttal (vagy 18,2%-kal) csökkent. A portfólió minőség javulása egyfelől az új beáramlás csökkenésének másik oldalról a nagyobb térüléseknek és leírásoknak (beleértve az eladást is) köszönhető. Az értékvesztés állomány a hiteleken, kötelezettségvállalásokon és pénzügyi garanciákon összességében 3.569 millió forinttal (vagy 8%-kal) csökkent. Tekintettel, hogy a nem-teljesítő állomány jobban csökkent, mint az értékvesztés a nem-teljesítő állomány értékvesztés fedezettsége 9,7 százalékponttal nőtt.

A következő tábla bemutatja a nem-teljesítő hitelezési kitétségek értékvesztés fedezettségét (fedezetek figyelmen kívül hagyásával) 2019. december 31-re és 2018. december 31-re.

A nem-teljesítő kitétség arány (NPE ráta) a nem-teljesítő kitétség és a teljes kitétség hányadosa, míg az NPE fedezettségi ráta előáll az értékvesztés (minden ami IFRS9 releváns) és a nem-teljesítő kitétség hányadosaként. A fedezetek nem kerülnek figyelembe vételre.

Nemteljesítő hitelkittetés üzleti szegmens szerinti bontásban és hitel értékvesztés

millió forintban	Nem teljesítő		Kockázati kitétség		Értékvesztés	Fedezet Nem telj. Kitétség		Nem telj. Kitétség aránya		Nem telj. Kitétség fedezettsége		Nem telj. kitétség fedezettségi mutató	
	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI
2019													
Lakosság	35 790	35 229	986 911	874 614	31 911	20 216	19 897	3.63%	4.03%	89.16%	90.58%	56.48%	56.48%
Vállalatok	7 569	7 219	1 025 115	971 060	7 975	5 686	5 684	0.74%	0.74%	105.38%	110.48%	75.13%	78.73%
Csoportszintű vállalatok	-	-	1 060 457	1 014 491	309	-	-	0.00%	0.00%				
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	1 821	-	-	-	-	0.00%					
Takarékpénztárak	-	-	-	-	-	-	-						
Csoportszintű piacok	-	-	-	-	-	-	-						
Összesen	43 359	42 448	3 074 304	2 860 165	40 195	25 902	25 581	1.41%	1.48%	92.70%	-94.69%	59.74%	60.26%

millió forintban	Nem teljesítő		Kockázati kitétség		Értékvesztés	Fedezet NPE		NPE arány		NPE fedezettség		NPE fedezettség aránya	
	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI
2018													
Lakosság	46 135	45 739	852 823	837 193	37 649	25 296	24 983	5.41%	5.46%	81.61%	82.31%	54.83%	54.62%
Vállalatok	6 842	6 837	898 876	892 605	6 556	2 770	2 765	0.76%	0.77%	95.83%	95.90%	40.49%	40.44%
Csoportszintű vállalatok	-	-	1 085 951	969 155	286	-	-	0.00%	0.00%				
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	245	1 727	-	-	-	0.00%	0.00%				
Összesen	52 977	52 576	2 837 894	2 700 681	44 491	28 066	27 748	1.87%	1.95%	83.98%	84.62%	52.98%	52.78%

A várható hitelveszteség (ECL) mérése

Az általános értékvesztési sztemdeket belső irányelvek szabályozzák a Bankban. Az IFRS9 szerint, az értékvesztés a kitettség minden elemére számol hitelveszteséget, legyen akár amortizált bekerülési értéken (AC) vagy egyéb átfogó bevétellel szemben valós értéken nyilvántartott (FVOCI). Ide tartoznak a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, kölcsönök és előlegek, kereskedelmi bankoknál vezetett nostro számla látra szóló egyenlege csakúgy, mint a pénzügyi lízingek és a kereskedelmi követelések. Ezen kívül hitelkockázati céltartalékot számítunk hitelnyújtási kötelezettségekre és pénzügyi garanciákra, amennyiben az IFRS9 hatálya alá tartoznak.

Az IFRS 9 szerint három értékelési kosár van a várható hitelezési veszteség (expected credit loss, ECL) méréséhez. Az 1-es értékelési kosárba azok a pénzügyi eszközök tartoznak, amelyek nem értékvesztettek a könyvekbe kerüléskor, és amelyeknek a hitelkockázata nem növekedett jelentősen a bekerülés óta. Az 1-es kosárban a hitelkockázati értékvesztéseket tizenkét hónapra számítjuk.

Amennyiben a könyvekbe kerülés óta a hitelkockázat jelentős romlása figyelhető meg, de a pénzügyi eszköz még nem értékvesztett, akkor a 2-es értékelési kosárba kerül. A 2-es kosárba tartozó pénzügyi eszközök várható hitelezési veszteségét élettartam (LT) alapon számítjuk. Ha a pénzügyi eszköz értékvesztett, akkor a 3-as értékelési kosárba kerül. A 3-as értékelési kosárban lévő pénzügyi eszközökre a várható hitelezési veszteség élettartam alapon történik.

A vásárolt vagy eredetileg értékvesztett (purchased or originated credit impaired, POCl) pénzügyi eszközök azok, amelyek értékvesztettek a könyvekbe kerüléskor. A rájuk vonatkozó várható hitelezési veszteség mindig élettartam alapon történik.

Az értékelési kosarakba történő besorolással kapcsolatos további információkért lásd 'A pénzügyi eszközök értékelési kosarakba való besorolása; értékvesztett pénzügyi eszközök' fejezetet.

Az Erste Bank által alkalmazott, az IFRS 9 szabvány előírásaira vonatkozó legfontosabb megfontolásokat, inputokat és feltételezéseket az alábbiakban mutatjuk be.

A hitelkockázat jelentős növekedésének meghatározása

A hitelkockázat könyvekbe kerülés óta történt jelentős romlásának (significant increase in credit risk, SICR) megállapítása az egyik legfontosabb meghatározója az IFRS 9 szerinti várható hitelezési veszteség mértékének. Erre való tekintettel portfólió és terméktípus szinten mennyiségbeli és minőségbeli kritériumokat határoztunk meg a hitelkockázat jelentős növekedésének megítélésére, köztük a 30 napos késedelmet.

Mennyiségbeli kritériumok

A mennyiségbeli SICR indikátorok magukba foglalják a beszámolási fordulónaptól számított egy éven belüli, illetve az élettartamon belüli nemteljesítés valószínűségének kedvezőtlen változását, a jelentőséget a változás abszolút és relatív mértékére vonatkozó határértékeken mérve. A Bank a hitelkockázat jelentős romlására vonatkozóan százalékos (relatív) és abszolút határértéket is bevezetett a PD könyvekbe kerülés óta történt változása alapján. Ahhoz, hogy egy pénzügyi eszköznél a hitelkockázat jelentős romlása megállapításra kerüljön, mind a relatív mind az abszolút határértéket át kell lépni.

A relatív változást az aktuális évesített PD és a bekerüléskori évesített PD hányadosaként mérjük. A határérték megsértése azt jelenti, hogy a határértéket eléri vagy meghaladja ez az arány. A hitelkockázat jelentős romlásának becslésére szolgáló ezen relatív határértékek PD szegmens és ügyfélminősítés szinten vannak meghatározva, és a bevezetésükkor, illetve rendszeresen validálásra kerülnek.

Az abszolút határérték a bekerüléskori és az aktuális évesített élettartami PD különbségére vonatkozik. 60 bázispontban van meghatározva az értéke, és a legjobb minősítésű tételek közötti migráció esetén szolgál biztosítékként (az élettartami PD a lejáratig hátralévő időszakra vonatkozik). Ezekben az esetekben ugyanis a relatív határértéket esetleg megsértik, mivel azonban a PD nagyon alacsony, így a hitelkockázat jelentős romlása nem áll fenn.

A várható hitelezési veszteség érzékenysége a relatív határértékre

Az alábbi táblázat az Erste Bank által alkalmazott relatív határértékek intervallumát mutatja be, és annak érzékenységvizsgálatát, hogy a relatív határértékek változása hogyan hat a várható hitelezési veszteségre (ECL).

Az érzékenység a megadott érték aktuális határértékhez való hozzáadásával, illetve az abból történő levonással került kiszámításra. Az ECL hatás növekedés/csökkenés a határérték növelésére/csökkentésére vonatkozik (pl. ha az aktuális határérték 2,37, és az érzékenység 0,5, akkor a növekedés a 2,87-os, a csökkenés 1,87-os határértéket jelent, tehát a növekedés a várható hitelezési veszteség egy részének kiengedéséhez, míg a csökkentés további képzéshez vezetne.) A határértékek +/-0,5-tel és +/-1-gyel történő változtatását mutatjuk, azzal, hogy a határérték nem lehet 1-nél kisebb, mivel ebben az esetben már a hitelkockázat javulása állna fenn (pl. ha a határérték 1,13, akkor a +/-0,5-ös érzékenységvizsgálathoz használt módosított határértékek az 1 és a 1,63).

Az 1-es értékelési kosárba történő visszakerülésnek egyéb feltételei nincsenek azon kívül, amelyek már az általános kockázatkezelési gyakorlatban is fennállnak (pl. az ügyfélminősítés javulásához).

Relatív thresholds SICR értékelés

millió forintban		Threshold		Threshold változás +/-0.5		Threshold változás +/-1	
		Min	Max	ECL hatás növekedés	ECL hatás csökkenés	ECL hatás növekedés	ECL hatás csökkenés
2019	Magyarország	1	3	-908	1 015	-1 024	1 361
2018	Magyarország	1	4	-301	321	-476	1 045

Kvalitatív kritériumok

A jelentős hitelkockázat növekedésének kvalitatív indikátorai az átstrukturálás-jelölők (a szabályozói átstrukturálás azonosítása), követeléskezelés-jelölők (a követelés behajtásra való átkerülése), információ a korai figyelmeztető rendszerből és csalási indikátorok. Egyes kvalitatív jelzések helyes működésének alapvető feltétele, hogy a kockázatkezelési döntések pontosan és időszerűen kerülnek meghozatalra. (Az IFRS9-re való áttéréshez igazított) kapcsolódó kockázatellenőrzési sztxenderdek és folyamatok biztosítják a szükséges irányítási keretrendszert. Ezek az indikátorok belső használatban mutatják az esetleges fizetéseképtelenséget vagy annak megnövekedett valószínűségét, hogy az ügyfél csődöt jelent, illetve, hogy belátható időn belül megnövekszik a nemteljesítés kockázata. A kvalitatív kritériumok pénzügyi eszköz szintű megállapítása mellett, a hitelkockázat jelentős romlásának becslése esetleg csak portfólió szinten lehetséges, ha az ügyfélszintű indikátorok csak bizonyos időbeli késéssel érhetőek el, vagy kizárólag portfólió szinten értelmezhetőek.

Az 1-es értékelési kosárba történő visszakerülésnek egyéb feltételei nincsenek azon kívül, amelyek már az általános kockázatkezelési gyakorlatban is fennállnak a fenti jelölők vonatkozásában (forbearance, figyelőlista).

Biztonsági küszöbérték

Biztonsági küszöbértékként alkalmazva, amennyiben egy pénzügyi eszköz a szerződés szerinti fizetési kötelezettségét illetően több, mint 30 napos és 1000 Ft-ot meghaladó késedelmet mutat, úgy azt a hitelkockázat jelentős romlásának tekintjük.

Alacsony hitelkockázat miatti mentesség

Az IFRS 9 által megengedett alacsony hitelkockázat miatti mentességet a befektetésre javasolt besorolású eszközökre vagy más eszközre, amelyet alacsony kockázatúnak tekintünk (és amelyekre így a hitelkockázat jelentős romlására vonatkozó mennyiségbeli kritériumok teljesítésétől függetlenül 12 havi várható hitelezési veszteséget lehetne számolni) az Erste Bank nem alkalmazza.

A várható hitelezési veszteség mérése – az inputok és a számítás leírása

A hitelkockázati értékvesztést egyedileg vagy csoportosan számítjuk.

Egy kitétséget egyedileg lényegesnek tekintünk, amennyiben az ügyfél felé fennálló összes mérlegen belüli és mérlegen kívüli kitétség meghalad egy előre meghatározott lényegességi küszöbértéket. Egyébként a kitétség egyedileg nem lényegesnek tekintett.

Az egyedi számítást azon 3-as értékelési kosárba tartozó, illetve POCI kitétségek esetén kitétségek esetében alkalmazzuk, amelyek nemteljesítő ügyfél felé állnak fenn, és egyedileg lényegesek. A bruttó könyv szerinti érték és a követeléskezelési vagy kockázatkezelési szakértők által becsült várakozás szerinti cash-flow jelenértéke közötti különbség egyedi kiszámítása. A cash flow diszkontálása az effektív kamatlábbal történik (POCI esetében az értékvesztett effektív kamatlábbal).

Egyedileg nem lényeges nemteljesítő kitétségek esetében szabályalapú (csoportos) megközelítést alkalmazunk a kapcsolódó hitelkockázati értékvesztés számítására, mint a bruttó könyv szerinti érték és az LGD szorzata, ahol az LGD olyan jellemzőktől függ, mint a nemteljesítő státuszban töltött idő vagy a követeléskezelési folyamat állapota.

Teljesítő ügyfelek felé fennálló kitétségek esetében (1-es és 2-es értékelési kosár) csoportos értékvesztést számítunk, függetlenül attól, hogy az ügyfél felé fennálló kitétség egyedileg lényeges-e vagy sem.

A hitelkockázati értékvesztés számítása havonta történik, egyedi kitétség szinten és a kitétség devizanemében. A csoportos hitelkockázati értékvesztés kiszámításához az Erste Bank egy három értékelési kosáron alapuló várható hitelezési veszteség modellt használ, amely 12 havi vagy élettartami várható hitelezési veszteséget ad. A várható hitelezési veszteség (exposure at default, EAD) a diszkontált értéke a mérlegen kívüli tételek esetében a hitelkonverziós faktort is tartalmazó nemteljesítéskor fennálló kitétség, a nemteljesítés valószínűsége (probability of default, PD) és a nemteljesítéskori veszteség (loss given default, LGD) szorzatának a következők szerint:

- _ A PD annak a valószínűségét jelenti, hogy az adós nem teljesíti a pénzügyi kötelezettségét (a nemteljesítési lentebbi meghatározása szerint) vagy a következő 12 hónapban (1Y PD) az 1-es értékelési kosárba tartozó ügyletek esetében, vagy a hátralévő élettartama alatt (lifetime probability of default, LT PD) a 2-es és a 3-as értékelési kosára tartozó, valamint POCI kitétségek esetében.
- _ Az EAD az az összeg, amellyel a Erste Bank várakozása szerint tartozni fog az ügyfél a nemteljesítéskor a következő 12 hónapban (1Y EAD) vagy a hátralévő élettartam (LT EAD) alatt a 2-es vagy 3-as értékelési kosárban, illetve POCI ügyletek esetében.
- _ Az LGD mutatja meg az Erste Bank várakozását a nemteljesítő kitétségre jutó veszteséget illetően. Az LGD függ az adós típusától, a követelés típusától és korától, a rendelkezésre álló fedezetektől vagy más hitelbiztosítéktól és a nemteljesítéskor várható kitétségtől (EAD). Az LGD-t az EAD százalékában fejezzük ki.

Élettartami paraméterek

Az élettartami PD-t a könyvekbe kerüléstől a kölcsönügylet lejáratáig megfigyelt múltbéli nemteljesítési eseményeken alapulva fejlesztjük. Egyazon portfólióba tartozó azonos minősítési kategóriájú és lejáratú ügyletek esetében megegyezik.

Az élettartami EAD-ot a várt visszafizetési profil határozza meg, amely termékenként eltérhet. Az LT EAD felhasználja a törlesztési ütemezést vagy a törlesztési típust (annuitásos, lineáris, bullet). Ki nem folyósított hitelek esetében a hitelkonverziós tényező segítségével becsüljük a várható hitelkitétséget.

Az LGD élettartami görbeként kerül becslésre, a lejáratig hátralévő bármely jövőbeli időpontra, múltbéli megfigyelések alapján.

Az ECL számításához használt paraméterek figyelembe veszik a beszámolási fordulónapon rendelkezésre álló, múltbéli eseményekről szóló információkat, az aktuális állapotot és a gazdasági jövőbeli irányvonalára vonatkozó előrejelzéseket. Általánosságban a csoportos értékvesztéshez használt paraméterek különböznek a tőkebecsléshez használt ciklusokon átívelő paraméterektől, amennyiben az érintett portfólió jellemzői az IFRS előírások szerint ezt indokolják.

Előre tekintő információk felhasználása

A felhasznált paraméterek az egy időpillanatra számított kockázati értéket mutatnak, az előre tekintő információk (FLI) beépítésével. Az alternatív scenáriók a hozzájuk tartozó valószínűségekkel az alapesettől való eltérésként értelmezendők, ahol az alapesetnek tekintett előrejelzést – kevés kivételtől eltekintve – az Erste Bank fejlesztési szervezeti egysége készíti. A több forgatókönyvre való tekintettel a „semleges” PD (és kevés kivétellel az LGD is) a makroökonómiai modell használatával módosul, amely a vonatkozó makroökonómiai változókat összeköti a kockázati tényezőkkel. Az előre tekintő információk az első három évre számított várt hitelezési veszteségbe van beépítve. A negyedik évtől kezdve az élettartam hátralévő részére a paraméterek becslése visszatér a ciklusokon átívelő megfigyelésekhez.

Az elfogulatlan valószínűséggel súlyozott, az FLI-t figyelembe vevő ECL az egyes makrogazdasági események bekövetkezéséi valószínűségével van súlyozva. Ilyen tipikus makrogazdasági változók lehetnek a GDP, a munkanélküliségi és az inflációs ráta, termelési index, csakúgy, mint a kamatláb-index. A felhasznált változók függenek az adott piacra vonatkozó megbízható helyi indikátorok elérhetőségétől. Mindazonáltal, a gazdasági fejlődés legfontosabb ilyen célra használt jelzője a GDP.

GDP Szenárió elemzés

GDP növekedés %	Szenárió	Súlyozott valószínűség	2019	2020	2021	2022
	Növekedés	7%	4.1	5	4.4	4.3
	Stagnálás	50%	4.1	3.2	2.6	2.5
2019	Csökkenés	43%	4.1	0.6	0	-0.1
GDP növekedés %	Szenárió	Súlyozott valószínűség	2018	2019	2020	2021
	Növekedés	41%	4.7	4.6	3.8	3.8
	Stagnálás	50%	4.1	3.3	2.5	2.5
2018	Csökkenés	9%	3	1.1	0.3	0.3

A pénzügyi eszközök értékelési kosarakba való besorolása; értékvesztett pénzügyi eszközök

Az IFRS9 által megszabott értékvesztési követelmények szerint a pénzügyi eszközök három csoportra („értékelési kosárba”) válnak szét, ez alól kivételt képez a POCI („könyvekbe kerüléskor értékvesztett eszköz”), ami önálló kategória. Az értékvesztési státusztól függően és a megállapított hitelkockázat alapján, minden eszköz a három értékvesztési kategória egyikébe kerül.

Az 1-es értékelési kosárba nem értékvesztett pénzügyi eszközök tartoznak a könyvekbe kerüléskor, és nem értékvesztett pénzügyi eszközök jelentős hitelkockázati romlás nélkül a bekerülés óta, függetlenül a hitelminősítésüktől, vagy, ha az IFRS 9 szerinti alacsony kockázat miatti mentességet élveznek.

A 2-es értékelési kosár nem értékvesztett pénzügyi eszközöket tartalmaz jelentős hitelkockázati romlással a bekerülés óta, az IFRS 9 szerinti alacsony kockázat miatti mentesség nélkül. A 2-es kosárban a hitelkockázati értékvesztést élettartami ECL-ként számítjuk. Teljesítő ügyfélnek történő korábbi hitelszerződés alapján történt folyósítások esetén a teljes kitétség (mérlegen belüli és kívüli) vagy az 1-es vagy a 2-es kosárba kerül, attól függően, hogy a hitelkockázat hogyan alakult a szerződéskötés és a folyósítás óta.

A 3-as értékelési kosár olyan pénzügyi eszközöket tartalmaz, amelyek értékvesztettek a beszámolási fordulónapon, de nem voltak értékvesztettek a könyvekbe kerüléskor. A besorolás elve az, hogy a pénzügyi eszköz akkor lesz értékvesztett, ha az ügyfél nemteljesítővé válik. A nemteljesítés fogalmát az Erste Bank a EBA/GL/2016/07 “Guidelines on the application of the definition of default under Article 178” 575/2013 számú EU rendelet alapján határozza meg. A meghatározás rögzíti a nemteljesítő státusz egymáshoz kapcsolódó ügyfelek csoportjai közötti átterjedését, és tisztázza a technikai nemteljesítés koncepcióját. Az Erste Bank általánosságban ügyfél szempontból határozza meg a nemteljesítést, ami az összes ügylet értékvesztetté nyilvánítását eredményezi, amennyiben az ügyfél egy ügylettel kapcsolatban nemteljesítést mutat (“húzó hatás”). Másfelől a teljesítő minősítésűvé javulás az ügyfél összes kitétsége értékvesztett státuszának megszűnésével jár. A 3-as értékelési kosárban a hitelkockázati értékvesztést élettartami várható hitelezési veszteségként számoljuk.

A POCI kategória olyan pénzügyi eszközöket tartalmaz, amelyek értékvesztettek voltak a könyvekbe kerüléskor, függetlenül attól, hogy továbbra is értékvesztettek-es vagy sem. A POCI ügyleteknél várt hitelezési veszteséget mindig élettartami alapon számítjuk (az ECL kumulált változásai a könyvekbe kerülés óta), amely érvényesül a kitétség bruttó könyv szerinti értékében. Ennek eredményeként a bekerüléskor nincs értékvesztés elszámolva. A továbbiakban egyedül a várt élettartami hitelezési veszteségek kedvezőtlen változásait jelenítjük meg értékvesztésként, míg a kedvező változásokat értékvesztési nyereségnek tekintjük, amely a POCI pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékét növeli.

Értékvesztés összetétele

millió forintban	2018	2019
Értékvesztés	42 101	38 295
Hitelkeretekre és pénzügyi garanciákra képzett értékvesztés	2 470	1 901
Egyéb mérlegen kívüli tételekre képzett céltartalék	659	727
Összesen	45 230	40 923

Átstrukturálás (Forbearance)

Bármely ügyfél szerződéses fizetési feltételeinek módosítása (beleértve a futamidőt, kamatot, díjat, késedelmes összeget vagy ezek kombinációját) átstrukturálást jelent. Az átstrukturálás lehet üzleti vagy forbearance (kedvezmények adása a pénzügyi nehézségek miatt) összhangban az EBA kívánalmakkal.

Az üzleti átstrukturálás mind a lakossági mind a vállalati szegmensben lehetséges és hatásos megtartó eszköz lehet magában foglalva az átárazást vagy kiegészítő hitel nyújtását megőrizve a banknak értékes és jó ügyfelét.

Az Erste Bank az (EU) 2015/227 szabályozással és 39/2016-os MNB rendelettel összhangban a lenti forbearance definíciót használja. Átstrukturálás alatt értjük azt, amikor egy ügyfél ügyleteinek módosítására kerül sor (pénzügyi nehézségek miatt), a szerződéses feltételek módosulnak, melynek eredményeképpen az ügyfél kedvezőbb helyzetbe kerül, mint a szerződésmódosítást megelőzően. Az ügyfél akkor számít pénzügyi nehézséggel küzdő ügyfélnek, amennyiben az alábbi kritériumok egyike teljesül:

- Az ügyfél több, mint 30 napot meghaladó késedelme van (30 DPD) bármelyik számláján az elmúlt 3 hónapban, vagy
- Az ügyfél több, mint 30 napot meghaladó késedelembe kerülne átstrukturálás nélkül,
- az ügyfél nemteljesítő státuszt kapott,
- az ügyfél az átstrukturálás nélkül nemteljesítővé válna,
- a szerződéses módosítás az ügyfélhitel teljes vagy részleges törlesztését (felmondását) vonná maga után a továbbra is fennálló hitelkitettséggel mellet.

A nem lakossági szegmens számára további kritériumok:

- az ügyfél korai figyelmeztetési kategóriába tartozik;
- az ügyfél pénzügyi mutatóinak romlása miatt ratingbeli visszaesést okoz;
- az ügyfél esetében a nemteljesítés valószínűsége megnő.

A forborne kitétségek hitelszerződés szinten értendőek, ami azt jelenti, hogy a forborne-nal kapcsolatos intézkedések (mérések) alkalmazandóak lesznek az ügyfél többi kitétségére is amennyiben az bekövetkezik egy hitelkitettségnél. Forbearance intézkedések azon ügyfeleknek adott szerződéses engedmények, akiknek nehézséget okoz, hogy eleget tegyenek pénzügyi kötelezettségeiknek.

Kedvezményes feltételnyújtás alatt a következőket értjük:

- a szerződés módosítása / refinanszírozás nem történt volna meg, ha az ügyfél nem került volna pénzügyi nehézségbe,
- előnyös különbség van az ügyfél módosított és nem módosított szerződése között,
- a módosított / refinanszírozott szerződés kedvezőbb feltételeket tartalmaz, mint a többi hasonló kockázati profilú ügyfél esetében,
- a szerződésben megengedett forbearance rendelkezések aktiválása,
- lényeges pénzügyi vagy nem pénzügyi megállapodásról való lemondás .

Az átstrukturálást a Bank illetve az ügyfél is kezdeményezhet. Átstrukturálást eredményező módosító szerződéses feltételek az alábbiak lehetnek:

- kamat csökkentése,
- törlesztőrészlet csökkentése,
- végső lejárat hosszabbítása,
- rendelkezésre tartási idő hosszabbítása,
- tartozás elengedés,

- kamat tartozás elengedés.

A forborne kitétségek tovább csoportosíthatóak teljesítő és nem teljesítő forborne kitétségekre.

Egy forborne kitétség akkor tekinthető teljesítőnek, ha:

- a kitétség nem tartozott a nem teljesítő kategóriába abban az időpontban, amikor az átstrukturálás kérelme jóváhagyásra került,
- az átstrukturálás nem vezetett nem teljesítő kategóriába történő besoroláshoz.

A teljesítő forborne kitétségek akkor kapnak nem teljesítő forborne státuszt, ha:

- a forborne intézkedések meghosszabbításra kerülnek és az ügyfél nem teljesítő forborne státuszban volt,
- az ügyfél 30 napos késelemben esik a forborne kitétségére és nem teljesítő forborne kitétségben volt,
- az ügyfélre teljesülnek a szabályzatban meghatározott 'default' kritériumok, illetve
- azoknál az ügyfeleknél ahol az átstrukturálási megegyezés nem záródott le 18 hónapon belül az első forborne mérés óta.

A teljesítő forborne kitétség megszüntethető, és a kitétségek kiesnek a forborne státusz alól amennyiben:

- legalább két év telt el attól a naptól, amikor a kitétség teljesítő forborne státuszra minősítették (próbaidő),
- a forborne fizetési ütemezés tervben a törlesztőrészek 50%-a rendszeresen befizetésre került minimum a próbaidő feléig (lakossági ügyfelek esetében),
- rendszeres törlesztés történt minimum a próbaidő felénél (vállalati ügyfelek esetében),
- amennyiben a jelentős visszafizetés magában foglalja a korábban késedelmes (ha van ilyen), vagy leírt (ha nem volt késedelmes) tartozást (mindkét szegmens esetében),
- a próbaidő alatt nem esik az ügyfélkitétség 30 napos késelemben.

A nem teljesítő forborne kitétség megszüntethető és átminősíthető teljesítővé a próbaidő alatt az alábbiak teljesülése esetén:

- egy év eltelt a kitétség nem teljesítő forborne státuszba kerülése óta. A minimum 1 éves időszak az alábbi események közül a legutóbbtól indul:
 - o Az átstrukturálási intézkedések meghosszabbításának pillanata.
 - o Az a pillanat, amikor a kitétség besorolása nemteljesítő lesz.
 - o A türelmi idő vége, amely az átstrukturálási megállapodásban szerepel.,
- a forbearance intézkedés nem vezet a kitétség nem teljesítő forborne kitétséggé válásához,
- lakossági ügyfelek esetében: az ügyfél bizonyította, hogy képes betartani az alábbi feltételeket:
 - o az ügyfélnek az elmúlt 6 hónapban nem volt több mint 30 napot meghaladó késedelme illetve nincs lejárt tartozása;
 - o az ügyfél visszafizette a teljes lejárt (illetve leírt) tartozását (amennyiben volt az ügyfélnek);
- vállalati ügyfelek esetében: a pénzügyi elemzés alapján megállapítható, hogy az ügyfél teljesíteni tudja a meghatározott feltételeket, továbbá az ügyfél nem esett 30 napot meghaladó késelemben a monitoring időszak alatt és nincs lejárt tartozása.

A vállalati szegmensben a forbearance intézkedések megkövetelik a workout osztály bevonását. A forborne intézkedések legnagyobb részét a helyi workout osztály felelőssége meghatározni. A forborne intézkedések minőségi módosító eseménynek minősülnek a SICR koncepciója alapján.

Default definíció

2019 októberében az Erste Group egy új default definíciót vezetett be, hogy megfeleljen az CRR 178 cikkében meghatározott definíció alkalmazására vonatkozó EBA iránymutatásnak.

A nem-teljesítési és default definíció az Erste Banknál (és egységesen az Erste Groupban) összehangolásra került.

A 90 napos késelemben materialitása ügyfél szinten naponta kerül ellenőrzésre a mérlegben belüli tételekre az Erste groupon belül egységesen használt lényegességi küszöbhez:

- Lakossági kitétségek esetében: 100 EUR abszolút limit és 1% relatív limit ügyfél szinten,
- Nem-Lakossági ügyfelek esetében: 500 EUR abszolút limit és 1% relatív limit ügyfél szinten.

Hitelkockázati kitettség, restrukturált kitettség és értékvesztés bontásban

millió forintban	Hitelek és követelések	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Mérlegen kívüli tételek	Hitelkeretek	Összesen
2019					
Bruttó kitettség	1 702 065	863 376	121 068	387 795	3 074 304
ebből bruttó forborne kitettség	12 357	1 025	-	54	13 436
Teljesítő kitettség	1 661 644	862 351	120 721	386 229	3 030 945
ebből teljesítő forborne kitettség	5 364	-	-	50	5 414
Értékvesztett teljesítő kitettségek	12 760	293	418	1 141	14 612
ebből értékvesztett teljesítő forborne kitettségek	112	-	-	-	113
Nem teljesítő kitettségek	40 421	1 025	347	1 566	43 359
ebből nem teljesítő forborne kitettségek	6 993	1 025	-	4	8 022
Értékvesztett nem teljesítő kitettségek	24 684	567	313	755	26 319
ebből értékvesztett nem teljesítő forborne kitettségek	3 183	567	-	3	3 753

millió forintban	Hitelek és követelések	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Mérlegen kívüli tételek	Hitelkeretek	Összesen
2018					
Bruttó kitettség	1 442 478	823 454	142 628	429 334	2 837 894
ebből bruttó forborne kitettség	14 243	1 083	-	42	15 368
Teljesítő kitettség	1 394 531	822 371	142 157	426 384	2 785 442
ebből teljesítő forborne kitettség	5 808	-	-	42	5 850
Értékvesztett teljesítő kitettségek	9 819	136	317	1 140	11 411
ebből értékvesztett teljesítő forborne kitettségek	170	-	-	-	171
Nem teljesítő kitettségek	47 947	1 083	471	2 951	52 452
ebből nem teljesítő forborne kitettségek	8 435	1 083	-	-	9 518
Értékvesztett nem teljesítő kitettségek	30 741	627	592	1 120	33 080
ebből értékvesztett nem teljesítő forborne kitettségek	4 323	627	-	-	4 949

A restrukturált hitelkitettség típusai

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	Szerződéses feltételek módosítása	Refinanszírozás
2019			
Hitelek és követelések	12 357	12 263	94
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 025	1 025	-
Hitelkeretek és pénzügyi garanciák	54	54	-
Összesen	13 436	13 342	94

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	Szerződéses feltételek módosítása	Refinanszírozás
2018			
Hitelek és követelések	14 248	14 005	243
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 083	1 083	-
Hitelkeretek és pénzügyi garanciák	42	42	-
Összesen	15 373	15 130	243

A táblázatban a hitelek és követelések magukba foglalják a vevő és lízingköveteléseket is.

A restrukturált kitettség hitelminőség földrajzi régiók szerinti bontásban

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	nem lejárt és nem értékvesztett	Lejárt, de nem értékvesztett	Értékvesztett	Fedezet	Értékvesztés
2019						
Közép és Kelet Európa	13 436	4 827	760	7 809	8 243	3 865
Magyarország	13 436	4 827	760	7 809	8 243	3 865
Összesen	13 436	4 827	760	7 809	8 243	3 865

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	nem lejárt és nem értékvesztett	Lejárt de nem értékvesztett	Értékvesztett	Fedezet	Értékvesztés
2018						
Közép és Kelet Európa	15 373	5 684	1 948	7 741	7 328	5 120
Magyarország	15 373	5 684	1 948	7 741	7 328	5 120
Összesen	15 373	5 684	1 948	7 741	7 328	5 120

Fedezetek

A figyelembe vett fedezetek

A Bank a fedezetkezelést a Vállalati Workout, Restrukturálási és Fedezetkezelés területen belül alakította ki.

A Csoporton belüli összes figyelembe vehető fedezet egy mindenre kiterjedő listán szerepel a 'Csoportszintű fedezeti katalógusban'. A helyileg elfogadható fedezetet az Erste Bank határozza meg (a Bank Fedezeti Katalógusában) a vonatkozó nemzeti törvényi előírásokkal összhangban. A fedezet értékelése és újraértékelése a Csoportszintű katalógusban foglalt alapelvek és az osztályonként csoportosított és a helyi szabályozói követelményekre épülő belső munkavégzési utasítások szerint történik.

A fedezetek fő típusai

A hitelezési kockázat kezelésére és a hitelezési kockázathoz tartozó tőkekövetelményre vonatkozó szabályzatok szerint a fedezetek kizárólag akkor vehetők figyelembe a tőkekövetelmény csökkentésére, ha

- jogilag érvényesek, ésszerű időtávon belül érvényesíthetők;
- értékük megfelelő, a fedezetértékük karbantartása megfelelő;
- ügyleti szinten a kapcsolódó nyilvántartás és az ahhoz tartozó folyamatok gondoskodnak arról, hogy átfogó és aktualizált információ álljon rendelkezésre a tőkeszámításhoz;
- az ingatlanfedezetekre a Bank érvényes ingatlanbiztosítással rendelkezik.

A fentiek vonatkozásában a figyelembe vett fedezetek köre - amelyek tőkecsökkentő tételként figyelembe vehető - kiterjed

- a pénzügyi biztosítékokra (készpénzes biztosítéki letétek, letéti okiratok, állampapírok, bizonyos egyéb értékpapírok, stb.);
- ingatlanok (csökkent piacképességű középületek, speciális ipari ingatlanok és ingatlanprojektek kivételével);
- kormányzati, banki és bizonyos egyéb garanciajegyzésekre.

Amikor a fenti feltételek teljesülnek a belső szabályozásokban foglaltaknak megfelelően, és az ilyen konkrét fedezettípusok rendelkezésre állnak, a Bank figyelembe veszi az elfogadott biztosítékokat a tőkekövetelmény számításakor a hitelezési kockázatot mérséklő eszközként.

Fedezetek értékelése és kezelése

A Bank arra törekszik, hogy likvid fedezeteket kérjen be, azaz olyanokat, amelyek a lehető legrövidebb időn belül és megfelelő áron értékesíthetők. A biztosíték likviditását alapvetően befolyásolja annak jogi érvényesíthetősége, illetve piaci értékesíthetősége, forgalomképessége.

A fedzeti érték megállapításához a mindenkor hatályos fedezetkezelési és fedezetértékelési tárgyú szabályzatokban meghatározottak szerint kell eljárni, az abban meghatározott elvek és számítási módszerek alapján.

A Fedezetkezelés állapítja meg a Bank Fedzeti Katalógusában szereplő, alkalmazott fedzeti szorzókat a fedzetek múltbeli megtérülési adatai alapján (peres és peren kívüli megtérülést is figyelembe véve).

A fedzeti szorzókat a Fedzetkezelés legalább évente monitorálja, és a Group Credit Risk Models által meghatározott aktuális fedzet-megtérülési rátáknak megfelelően módosítja azokat. E folyamat során az előző évek eredményeit is figyelembe kell venni, mivel egy adott év kimagaslóan jó eredményeit, illetve rendkívül rossz eredményeit is ki kell egyenlíteni („through the cycle”).

A következő táblázat összehasonlítja a hitelezési kitétségeket és az allokált fedzeteket a különböző üzleti szegmensekben. Az allokált fedzet az elfogadott fedzeti értéknek felel meg a belső diszkontálás után és maximalizálva vannak a kitétség mértékében.

Hitelkockázat kitettség üzleti szegmens és fedezet szerinti bontásban

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitettség	Fedezettség összesen	Garancia fedezet	Fedezettség		Kockázati kitettség csökkentve a fedezet értékével
				Ingatlan fedezet	Egyéb fedezet	
2019						
Lakosság	986 911	571 535	89 835	434 579	47 120	415 376
Vállalatok	1 025 115	314 618	60 511	127 392	126 715	710 497
Csoportszintű vállalatok	1 060 457	182 934	182 634	-	300	877 523
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	1 821	-	-	-	-	1 821
Összesen	3 074 304	1 069 087	332 980	561 971	174 135	2 005 217

millió forintban	millió forintban	Teljes hitelkockázati kitettség	Fedezettség			
			Fedezettség összesen	Garancia fedezet	Ingatlan fedezet	Egyéb fedezet
2018						
Lakosság	852 823	425 453	15 627	388 724	21 101	427 370
Vállalatok	898 876	316 569	65 106	151 779	99 684	582 307
Csoportszintű vállalatok	1 085 951	18 250	18 250	-	-	1 067 701
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	-	245
Összesen	2 837 894	760 271	98 983	540 503	120 785	2 077 623

Hitelkockázat kitétség pénzügyi instrumentum és fedezet szerinti bontásban

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitétség	Fedezettség összesen	Garancia fedezet	Fedezettség		Kockázati kitétség csökkentve a fedezet értékével	IFRS értékvesztés releváns		
				Ingatlan fedezet	Egyéb fedezet		Nem késedelmes és nem értékvesztett	Késedelmes de nem értékvesztett	Értékvesztett kitétség
2019									
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	19 577	-	-	-	-	19 577	19 577	-	-
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	50 989	12 119	12 119	-	-	38 870	-	-	-
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	114 131	103 301	69 520	33 615	166	10 830	-	-	-
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	107 332	10 044	10 044	-	-	97 287	107 332	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 343 978	897 868	227 927	519 061	150 880	1 446 111	2 267 778	35 476	40 723
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	754 223	130 322	129 298	28	996	623 902	753 198	-	1 025
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	93 793	30 000	30 000	-	-	63 793	93 792	1	-
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	1 440 411	705 534	68 629	516 633	120 272	734 877	1 368 337	32 734	39 339
Vevőkövetelések	10 726	-	-	-	-	10 726	9 246	1 463	17
Lízing követelések	44 825	32 012	-	2 400	29 612	12 813	43 205	1 278	342
Értékesítésre tartott pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozitív valós értékű származékos eszközök	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mérlegen kívüli tételek	438 297	45 755	13 370	9 296	23 089	392 542	386 519	1 193	1 566
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	49 019	13 829	2 074	2 878	8 877	35 191	-	-	-
Összesen	3 074 304	1 069 087	332 980	561 972	174 135	2 005 217	2 781 206	36 669	42 289

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitétség	Fedezettség összesen	Fedezettség			Kockázati kitétség csökkentve a fedezet értékével	IFRS értékesítés releváns		Értékesített kitétség
			Garancia fedezet	Ingatlan fedezet	Egyéb fedezet		Nem késedelmes és nem értékesített	Késedelmes, de nem értékesített	
2018									
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	4 895	-	-	-	-	4 895	4 895	-	-
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	91 130	-	-	-	-	91 130	-	-	-
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	30 702	-	-	-	-	30 702	-	-	-
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	134 035	-	-	-	-	134 035	134 035	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	658 717	45	-	45	-	658 672	657 634	-	1 083
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	914 584	45	-	45	-	914 539	791 669	-	1 083
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	95 692	-	-	-	-	95 692	95 685	7	-
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	1 294 466	637 150	41 452	521 679	74 018	657 316	1 148 181	59 397	45 156
Vevőkövetelések	14 171	-	-	-	-	14 171	12 472	1 699	-
Lízingkövetelések	38 149	28 138	-	2 682	25 455	10 012	36 450	1 225	474
Mérlegen kívüli tételek	475 937	94 938	57 530	16 097	21 312	380 999	412 465	14 228	2 949
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	46 295	15 498	3 087	2 957	9 453	30 797	-	-	-
Összesen	2 837 894	760 271	98 983	540 503	120 785	2 077 623	2 501 817	76 556	49 662

Nem értékvesztett és nem késedelmes hitelkockázati kitétség, pénzügyi eszközönként és kockázati kategóriánként

A következő táblák a teljes hitelkockázati kitétséget tartalmazzák, nem csak az IFRS értékvesztés releváns tételeket.

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	19 577	-	-	-	19 577
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	47 241	3 570	178	-	50 989
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	74 560	34 751	3 085	120	112 516
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	107 332	-	-	-	107 332
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	1 943 069	251 597	73 071	42	2 267 779
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	753 199	-	-	-	753 199
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	93 192	600	-	-	93 792
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	1 066 682	242 689	58 924	42	1 368 337
Vevőkövetelések	6 842	1 958	446	-	9 246
Lízing követelések	23 154	6 350	13 701	-	43 205
Mérlegen kívüli tételek	380 875	45 405	8 872	347	435 499
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	39 665	6 701	2 267	347	48 980
Összesen	2 572 654	335 323	85 206	509	2 993 692

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2018					
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	4 895	-	-	-	4 895
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	90 930	65	135	-	91 130
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	62 412	7 019	1 048	146	70 625
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	134 035	-	-	-	134 035
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	1 669 180	183 025	48 373	923	1 901 501
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	657 634	-	-	-	657 634
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	95 685	-	-	-	95 685
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	915 861	183 025	48 373	923	1 148 181
Vevőkövetelések	10 327	1 413	732	-	12 472
Lízingkövetelések	30 449	4 916	1 085	-	36 450
Mérlegen kívüli tételek	407 906	43 392	6 990	473	458 760
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	40 583	4 166	1 074	471	46 295
Összesen	2 410 133	239 829	58 364	1 541	2 709 867

Késedelmes és nem értékvesztett hitelkockázati kitettség pénzügyi eszközönként fedezettség szerint

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitettség						Ebből fedezett						
	Összesen	Ebből 1-30 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 31-60 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 61-90 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 91-180 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 180 napon túli késedelemben lévő	Összesen	Ebből 1-30 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 31-60 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 61-90 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 91-180 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 180 napon túli késedelemben lévő	
2019													
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	1 615	1 055	150	52	9	349	1 528	1 019	149	46	9	305	
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	34 298	28 816	3 716	1 137	495	134	21 827	18 577	2 342	605	303	-	
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és követelések	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések	31 556	26 151	3 643	1 134	495	133	20 578	17 348	2 322	605	303	-	
Vevőkövetelések	1 463	1 407	53	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lízing követelések	1 278	1 258	20	-	-	-	1 249	1 229	20	-	-	-	
Mérlegen kívüli tételek	1 223	668	376	95	62	22	50	11	-	39	-	-	
Összesen	37 136	30 539	4 242	1 284	566	505	23 405	19 607	2 491	690	312	305	

millió forintban	Hitelkockázati kitettség						Ebből fedezett					
	Összesen	Ebből 1-30 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 31-60 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 61-90 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 91-180 nap közötti késedelemben lévő	180 napon túli késedelemben lévő	Összesen	Ebből 1-30 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 31-60 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 61-90 nap közötti késedelemben lévő	Ebből 91-180 nap közötti késedelemben lévő	180 napon túli késedelemben lévő
2018												
Amortizált bekerülési értéken	61 213	52 004	4 664	1 316	202	3 027	50 884	45 635	3 837	980	48	384

értékelt pénzügyi instrumentumok

Hítelintézetekkel szembeni követelések	7	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Ügyfelekkel szembeni követelések	61 206	52 004	4 664	1 316	202	3 020	50 884	45 635	3 837	980	48	384
Vevőkövetelések	1 699	1 633	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lízingkövetelések	1 225	1 137	62	26	-	-	1 224	1 136	62	26	-	-
Mérlegen kívüli tételek	14 228	13 738	361	63	55	11	485	485	-	-	-	-
Összesen	78 365	68 511	5 153	1 406	257	3 038	52 593	47 256	3 899	1 006	48	384

Ügyfelekkel szembeni követelések

A kölcsönök és előlegek (LTC-loan to customer) kategóriába tartoznak a következő elemek:

- a mérlegen kívüli, eredménnyel szemben valós értéken nyilvántartott kölcsönök
- amortizált bekerülési értéken nyilvántartott kölcsönök és előlegek
- pénzügyi lízing követelések
- kereskedelmi és más követelések

A nemteljesítési ráta (*NPL ratio*) a nemteljesítő LTC kintlévőségek bruttó könyv szerinti értékének és a teljes LTC kintlévőség-állományának a hányadosa. Ezáltal az NPL különbözik az NPE rátától.

A következő oldalakon az ügyfelekkel szembeni követelések az alábbi bontásban szerepelnek:

- üzleti szegmens és kockázati kategória szerint
- üzleti szegmens és IFRS 9 szerinti bontásban
- üzleti szegmens és NPL fedezettség szerinti bontásban
- földrajzi régió és IFRS 9 szerinti bontásban
- üzleti szegmens és devizabontásban.

Ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és kockázati kategória szerint

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Lakosság	537 686	225 446	55 244	34 597	852 973
Vállalatok	628 696	72 043	42 562	5 824	749 125
Csoportszintű vállalatok	6 172	-	-	-	6 172
Összesen	1 172 554	297 489	97 806	40 421	1 608 270

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2018					

Lakosság	466 997	156 584	53 753	44 037	721 370
Vállalatok	523 880	50 042	24 633	3 910	602 465
Csoportszintű vállalatok	22 705	-	-	-	22 705
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	245
Összesen	1 013 826	206 626	78 386	47 947	1 346 785

Ügyfelekkel szembeni követelések és üzleti szegmens és IFRS 9 szerinti bontásban

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Bruttó ügylethitelek (amortizált bekerülési érték)	Céltartalék	Összesen
2019							
Lakosság	650 395	48 298	21 022	21 278	740 993	111 980	852 973
Vállalatok	701 140	33 293	4 731	9 631	748 795	330	749 125
Csoportszintű vállalatok	6 172	-	-	-	6 172	-	6 172
Összesen	1 357 707	81 591	25 753	30 909	1 495 960	112 310	1 608 270

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Bruttó ügylethitelek (amortizált bekerülési érték)	Céltartalék	Összesen
2018							
Lakosság	599 616	31 351	23 317	26 036	680 320	41 050	721 370
Vállalatok	579 944	7 269	2 429	12 141	601 784	681	602 465
Csoportszintű vállalatok	22 705	-	-	-	22 705	-	22 705
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	245	-	245
Összesen	1 202 510	38 620	25 746	38 177	1 305 053	41 732	1 346 785

A Stage 1 és Stage 2-es hitelek nem értékvesztettek, míg a Stage 3-asok és a POCI értékvesztett hiteleknek minősülnek.

Az NPL lefedettségi ráta a teljes értékvesztés és a nemteljesítő LTC kintlévőség bruttó könyv szerinti értékének hányadosa. A fedezeteket nem veszi figyelembe. A POCI állományon belül a defaultos ügyfelekkel szembeni követelések 13.945 millió forint (2018-ban 19.884 millió forint volt), a nem defaultos 16.964 millió forint (2018-ban 18.293 millió forint volt).

A következő táblázatban a nem-teljesítő ügyfelekkel szembeni kintlévőségek kerülnek szembeállításra riporting szegmensenként a nem-teljesítő állományra képzett értékvesztéssel és fedezettel. A táblázat tartalmazza az NPL rátát, NPL fedezettséget.

Ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és NPL fedezettség szerinti bontásban

millió forintban	Nem teljesítő		Bruttó ügyfélhitelek kitétsége		Értékesítés AC	Nem teljesítő hitelek fedezete		NPL aránya		NPL fedezettség AC	NPL fedezettségi mutató	
	Összesen	AC	Összesen	AC		Összesen	AC	Összesen	AC		Összesen	AC
2019												
Lakosság	34 597	34 036	852 973	740 993	30 614	20 190	19 872	4.1%	4.6%	89.9%	58.4%	58.4%
Vállalatok	5 824	5 821	749 125	748 795	6 754	4 259	4 256	0.8%	0.8%	116.0%	73.1%	73.1%
Csoportszintű vállalatok	-	-	6 172	6 172	7	-	-	0.0%	0.0%			
Összesen	40 421	39 857	1 608 270	1 495 960	37 375	24 449	24 128	2.5%	2.7%	93.8%	60.5%	60.5%

millió forintban	Nem teljesítő		Bruttó ügyfélhitelek kitétsége		Értékesítés AC	Nem teljesítő hitelek fedezete		NPL aránya		NPL fedezettség AC	NPL fedezettségi mutató	
	Összesen	AC	Összesen	AC		Összesen	AC	Összesen	AC		Összesen	AC
2018												
Lakosság	44 037	43 640	721 370	680 320	35 854	25 184	24 871	6.1%	6.4%	82.2%	57.2%	57.0%
Vállalatok	3 910	3 906	602 465	601 784	4 620	2 377	2 372	0.6%	0.6%	118.3%	60.8%	60.7%
Csoportszintű vállalatok	-	-	22 705	22 705	22	-	-	0.0%	0.0%			
Eszköz- és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	245	245	-	-	-	0.0%	0.0%			
Összesen	47 947	47 546	1 346 785	1 305 053	40 496	27 561	27 243	3.6%	3.6%	85.2%	57.5%	57.3%

Az összesen oszlopok egyaránt tartalmazzák AC-n és FVPL-en értékelt hiteleket.

Amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és IFRS 9 szerinti bontásban

millió forintban	Bruttó ügyfélhitelek kitétsége				Értékesítés				Stage 2 fedezettségi mutató	Stage 3 fedezettségi mutató	POCI fedezettségi mutató
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI			
2019											
Lakosság	650 396	48 298	21 022	21 278	2 533	6 574	15 077	6 429	13.61%	71.72%	30.22%
Vállalatok	701 139	33 293	4 731	9 631	1 746	1 764	2 636	608	5.30%	55.72%	6.32%
Csoportszintű vállalatok	6 172	-	-	-	7	-	-	-	1.89%		
Összesen	1 357 707	81 591	25 753	30 909	4 286	8 338	17 713	7 037	10.22%	68.78%	22.77%

millió forintban	Bruttó ügyfélhitelek kitétsége				Értékesítés				Stage 2 fedezettségi mutató	Stage 3 fedezettségi mutató	POCI fedezettségi mutató
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI			

2018

Lakosság	599 616	31 351	23 317	26 036	3 085	4 701	17 506	10 561	15.00%	75.08%	40.56%
Vállalatok	579 944	7 269	2 429	12 141	1 644	436	2 000	540	6.00%	82.35%	4.45%
Csoportszintű vállalatok	22 705	-	-	-	22	-	-	-			
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	-	-	-	-			
Összesen	1 202 510	38 620	25 746	38 177	4 751	5 137	19 507	11 101	13.30%	75.77%	29.08%

Az 'NPL arány' mutatószám a nem teljesítő (non-performing) ügyfelekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értékének és a teljes ügyfelekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értékének hányadosa. A főbb különbségek a 'Hitelkitettségek' részekben kerülnek kifejtésre. A nem teljesítő hitelek mögött főleg ingatlanok állnak fedezetként.

Az NPL fedezettségi mutató (a fedezeteket nem tartalmazva) úgy kerül kiszámításra, hogy a teljes értékvesztés elosztásra kerül a nem teljesítő ügyfelekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értékével. A számításnál a fedezet és a nem várt megtérülés (recovery) nem kerül figyelembevételre.

Az IFRS9 értelmében a Bank megkülönböztet szerződéses leírást ("contractual write-off" azaz a defaultos ügyfél adósságának elengedése, feltételek nélkül vagy akár feltételekhez kötötten) és technikai leírást ("technical write-off"). Ez utóbbi annak a felismerése, hogy a követelés várhatóan nem hajtható be így eltávolításra kerül a könyvekből, noha még jogi értelemben él. 2018-ban nem került sor ilyen technikai leírásra. Mindkét write-off típus alapfeltevése, hogy ésszerű behajtási intézkedések és a késői behajtás mind alkalmazásra került, az optimális behajtás érdekében. A fedezettel ellátott követelések leírása a fedezet realizálása előtt nem megengedettek, ez alól kivételt képez néhány specifikus körülmény. Egyéb tényezők vezethetnek még technikai write-offhoz: végrehajtás, a fedezet vagy követelés semmissé nyilvánítása, jogilag kötelező erejű csőd vagy likvidációs eljárás jelenléte vagy a követelési jogok egyéb okból kifolyó elvesztése, eladása.

Ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és devizabontásban

millió forintban	EUR	HUF	CHF	USD	Egyéb	Összesen
2019						
Lakosság	3 244	849 325	390	11	3	852 973
Vállalatok	423 673	315 554	9 794	103	-	749 124
Csoportszintű vállalatok	1 157	5 016	-	-	-	6 173
Összesen	428 074	1 169 895	10 184	114	3	1 608 270

millió forintban	EUR	HUF	CHF	USD	Egyéb	Összesen
2018						
Lakosság	2 909	718 051	377	26	7	721 370
Vállalatok	332 430	260 074	9 920	41	-	602 465

Csoportszintű vállalatok	2 104	20 600	-	-	-	22 705
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	245	-	-	-	-	245
Összesen	337 688	998 726	10 297	66	7	1 346 785

40.4 Piaci kockázat

A piaci kockázat olyan veszteség kockázata, amely annak a piacnak az áraiban bekövetkezett hátrányos változás miatt merülhet fel, ahonnan a paraméterek származnak.

Ezek a piaci érték változások megjelenhetnek az eredménykimutatásban, az átfogó eredmény kimutatásban vagy a rejtett tartalékokban. Az Erste Banknál a piaci kockázat kamatláb kockázatra, devizakockázatra, részvénykockázatra, árukockázatra és volatilitási kockázatra oszlik. Ez mind a kereskedési könyvekben, mind a banki könyvekben szereplő pozíciókat érinti. Az árukockázatnak az Erste Bank esetében nem releváns, mert ilyen pozíciója nincsen.

Alkalmazott módszerek és eszközök

A Bank és leányvállalatai a piaci mozgásokból eredő potenciális veszteségeket az Erste Bank-re nézve standard VaR modell alkalmazásával állapítják meg. A VaR számításnál a Bank az Erste Group holding szintű módszerét alkalmazza. A számítást a historikus szimuláció módszere alapján végzik egyoldalú 99 százalékos bizonyossági szint mellett, egynapos tartási időszakokkal és kétéves szimulációs időszakokkal. A VaR egy előre meghatározott valószínűségű – ez a bizonyossági szint – maximális várható veszteséget ír le egy pozíció normál piaci körülmények között érvényes tartási időszakán belül.

A statisztikai módszerek hatékonyságának megállapítására folyamatos visszamérést alkalmaz az Erste Bank. Ezt az eljárást egynapos késelelemmel folytatja le, hogy figyelhesse, ténylegesen megvalósultak-e a veszteségekre vonatkozó modell-előrejelzések. 99 százalékos bizonyossági szint mellett a tényleges veszteség egyetlen napon statisztikailag csak évente kétszer - háromszor haladhatja meg a VaR-t (vagyis a 250 munkanap 1 százalékán).

Ez mutatja a VaR számítás egyik korlátját: egyrészt, a konfidencia szint 99 százalékra korlátozódik; másrészt, a modell csak azokat a piaci forgatókönyveket veszi figyelembe, amelyek a kétéves szimulációs időszakban megfigyelésre kerültek, és ez alapján számítja ki a Bank aktuális pozícióira vonatkozó VaR-ját. A VaR módszeren kívül eső szélsőséges piaci helyzetek vizsgálatához stressztesztet alkalmaz az Erste Bank. Az ilyen események főként alacsony valószínűségű piaci mozgásokat tartalmaznak.

A stressz tesztek több módszer szerint készülnek el: a stresszelt VaR (SVaR) a normál VaR számításból származik. De ahelyett, hogy a modell az ezt megelőző két évre szimulálna, a vizsgálatot sokkal hosszabb időszakon hajtják végre, hogy azonosítsanak egy egyéves időszakot, ami jelenlegi portfólió mellett releváns stressz időszakot testesít meg. A jogi keretrendszernek megfelelően, azt az egyéves időszakot használjuk a 99% konfidencia szintű VaR számításához. Ez lehetővé teszi a Banknak, hogy egyrészt elegendő elérhető saját forrást tartson magasabb piaci volatilitású időszakban is a kereskedési könyv számára, más részt biztosítja az ebből származó eredményhatások beépítését a kereskedési könyvi pozíciók kezelésébe. A VaR és a SVaR számítások eredményeit a kereskedési könyvi második pilléres tőkekövetelmények számításánál kerül felhasználásra.

A kamatláb kockázat azzal is mérhető, hogy a portfólió értéke mennyire érzékeny a kamatlábváltozásokra. Ezt a módszert a "Bázispont jelenértéke" (röviden PVBP) elemzésnek nevezik.

Minden kamatláb releváns pozíciója meghatározott csoporthoz kerül hozzárendelésre az átárazásig hátralévő futamidejük alapján. A csoportok egyhónapos és 30 éves időtartam között mozognak. Ezt követően a Bank átárazódási eltérési struktúráját (átárazódási gap) pénznemek szerint építi fel. Egyes hasonló jellemzőkkel bíró pénznemeket devizánként rendel össze.

Az egyes csoportok PVBP értéke a csoportban található összes pozíció bázispont-érzékenységeinek összege lesz. Egy adott deviza PVBP kitettségeinek számítása az alábbi módon történik:

$$\text{Max}[\text{pozitív érzékenységek összege}; \text{abs}(\text{negatív érzékenységek összege})].$$

Ez az eredmény nagyon óvatos megközelítést jelent, mert egy hozamgörbe-sokk esetén ez a módszer csak a potenciális veszteségekre koncentrál, és nem számol az olyan csoportok ellensúlyozó hatásával, amelyek a sokk irányával ellentétes irányú pozíciókat tartalmaznak.

Egy limitkeret került bevezetésre a kamatláb-kockázat miatti kitettség ellenőrzésére devizacsoportonként és összesített szinten is.

Az egyes devizacsoportok PVBP limitjeit az Erste Group Piaci Kockázat Bizottsága és a Bank ALCO bizottsága egyaránt jóváhagyta. A limitek kihasználtságát a Likviditási és Piaci Kockázatkezelés naponta nyomon követi.

Kockázatmérséklési módszerek és eszközök

Az Erste Group csoportszintű szintű módszertana alapján az Erste Bank a kereskedési könyvi piaci kockázatát különféle limitekkel ellenőrzi. A kereskedési könyv teljes VaR alapú limitét a Risk Appetite Statementben osztják le figyelembe véve a kockázatviselő képességet és az előre jelzett bevételt is.

Minden kereskedési könyvi piaci kockázati tevékenységhez kockázati limitek vannak hozzárendelve, amik statisztikailag konzisztensek a teljes VaR limittel és a VaR mellett a limitek második vonalát képezik. A VaR minden nap kiszámításra kerül, amely elérhető mind a kereskedési egységek, mind vezetőség számára.

A banki könyvi pozíciók mérése egy hosszú horizontú kockázati mérőszámmal történik, ami egyaránt lefedi a banki könyv kamat és kamatfelár kockázatát. 2019-ben ennek a módszertana megváltozott, a számítás alapja 250 000 historikus adatokból generált forgatókönyv lett. Ugyanazt a módszertant használja, mint az ICAAP modell a tőkeszámításra 1 éves tartási periódussal és 99,92%-os konfidencia szinttel. Ezen felül a banki könyvi VaR számítására is ugyanez – a kereskedési könyvénél használt módszertannal konzisztens – megközelítés kerül alkalmazásra 1 napos tartási periódussal és 99%-os konfidencia szinttel.

A piaci kockázat elemzése

Az alábbi táblázatok a VaR állapotát mutatják be 99 százalékos konfidencia szinttel, egy napos tartási időszakkal:

Banki könyvi és kereskedési könyvi VaR

millió forintban	Összesen	Kamat	Hitelfelár	Deviza	Részvény
2019. december 31					
Erste Bank Hungary	708	702	-1	15	-
Banki könyv	662	663	-1	-	-
Kereskedési könyv	46	40	-	15	-
2018. december 31					
Erste Bank Hungary	1 527	1 502	-7	44	-
Banki könyv	1 485	1 492	-7	-	-
Kereskedési könyv	42	10	-	44	-

A fenti tábla a 2018-as riporthoz képest némileg módosult. Ez azért történt, mert a banki könyv 99%-os VaR mutatója megváltozott, hogy harmonizáljon az ICAAP szerinti új tőkekövetelmény számítási mechanizmussal. Ezzel a módszertannal lehetőség van a 99%-os banki könyvi VaR mellett a 99%-os kamatkockázati és 99%-os kamatfelár kockázati VaR bemutatására is. Az összehasonlíthatóság kedvéért a 2018-as számok újraszámításra kerültek.

A banki könyvi VaR szignifikáns csökkenését a lejárat nélküli betéteknek az ICAAP modelben történő újramodellezése okozta. Az új modell egy simább lejáratú struktúrát eredményezett ezekre a betétekre, amely így a VaR-t is csökkentette.

A banki könyv kamatláb kockázata

A kamatláb kockázat a piaci kamatlábak mozgása által a pénzügyi instrumentumok valós értékében előidéztetted kedvezőtlen változás kockázata. Ilyen típusú kockázat akkor merül fel, amikor egyensúlytalanság áll fenn az eszközök és források között (ide értve a mérlegen kívüli tételeket is) azok lejáratú vagy a kamatláb-átárazódások időzítése tekintetében.

A kamatláb kockázat azonosítása érdekében minden pénzügyi instrumentum, beleértve a mérlegben nem szerepeltetett tranzakciókat is, lejáratú sávokba kerül rendezésre a hátralévő lejáratú vagy az átárazódás alapján. Fix lejáratú nem rendelkező (például látra szóló) eszközök statisztikai módszerekkel megállapított modellezett lejáratú kerülnek besorolásra.

A 2015 óta megfigyelhető alacsony, illetve negatív kamatkörnyezet nagy kihívást jelent a kamatkockázat mérése és menedzselése számára. Az elmúlt években a csoport szintű kamatkockázat mérési módszertant hozzá kellett ehhez igazítani. A belső kamatkockázati számításokhoz és a szabályozó kamatkockázati mutatókhoz a maximális lefelé irányuló kockázatra a küszöbszintet az Európai Bankfelügyeleti Hatóság nem-kereskedési tevékenységből származó kamatkockázat menedzsment irányelveinek (EBA/GL/2018/02) a III mellékletében szereplő értéke jelentik.

A következő táblázatok felsorolják Bankcsoport nyitott kamatláb kockázati pozícióit abban a négy devizában, amelyekben jelentős kamatláb kockázat van (HUF, EUR, USD és CHF).

Csak a kereskedési könyvbe nem tartozó nyitott kamatláb kockázati pozíciók kerülnek bemutatásra. A pozitív értékek eszköz oldali kamatláb kockázatot jeleznek, például eszközök többletét, negatív értékek kötelezettség oldali többletét jeleznek.

Nyitott nem kereskedési könyvi kamatpozíciók

millió forintban	0-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap	1 év felett
2019. december 31.				
Átárazódási gap HUF pozíciókon	-809 521	-13 678	-35 883	909 000
Átárazódási gap EUR pozíciókon	-65 969	49 841	12 735	71 873
Átárazódási gap USD pozíciókon	-99 545	-10 896	-44 778	4 079
Átárazódási gap CHF pozíciókon	-3 904	196	8 073	29

millió forintban	0-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap	1 év felett
2018. december 31.				
Átárazódási gap HUF pozíciókon	-530 122	79 340	70 007	565 455
Átárazódási gap EUR pozíciókon	-106 097	-28 263	17 517	11 846
Átárazódási gap USD pozíciókon	-52 384	19 977	-1 930	3 312
Átárazódási gap CHF pozíciókon	-2 456	194	7 483	-756

Hitelfelár kockázat (credit spread risk)

A hitelfelár kockázata pénzügyi instrumentum értékének negatív irányú változása, amit a kibocsátó hitelképességének piaci megítélésének a változása okoz. A Bank mind a kereskedési, mind a banki könyvben az értékpapír pozícióján keresztül ki van téve hitelfelár kockázatnak.

A kereskedési könyvben az állampapírok credit spread kockázata része a VaR és SVaR által lefedett általános piaci kockázatnak. A vállalati kötvényeket benchmark spread görbékhez vannak hozzárendelve szektortól, minősítéstől és devizanemtől függően a VaR és SVaR által lefedett általános kockázat részeként.

A banki könyvi értékpapírok credit spread kockázatának számszerűsítése historikus szimuláció alapján történik. Az egy éves időtávon maximum (hipotetikus) hitelkockázati tényezőkhöz köthető leértékelődés kerül kiszámolásra. Ez hitelkockázati felár érzékenységeken (CR01) alapul és a felhasznált kockázati tényezők az eszköz swap különbözetek.

Nyitott devizapozícióból adódó kockázat

A Bank számos árfolyamhoz kapcsolódó kockázatnak van kitéve. Ez érinti a nyitott devizapozíciókból eredő és egyéb kockázatot.

A nyitott devizapozíciókból eredő kockázat az árfolyammal kapcsolatos kockázat, amely az eszközök és források közötti egyenlőtlenségből vagy devizával kapcsolatos pénzügyi derivatívákból adódik. Az ilyen kockázatok eredhetnek ügyféllel kapcsolatos tranzakciókból vagy saját számlás kereskedésből. Monitorozásuk és kezelésük napi szintű. A Likviditási és Piaci Kockázatkezelés az előző napi főkönyv alapján kiszámolja a banki könyvi nyitott devizapozíciót, és egy technikai tranzakcióval zárja a pozíciót a kereskedési könyvvel. A cél az, hogy a banki könyvnek nulla közeli nyitott devizapozíciója legyen. A kereskedési könyvben lehet nyitott devizapozíció, aminek mértékét belső limitek korlátozzák. A belső limiteket az Eszköz-Forrás Bizottság határozza meg.

Az alábbi táblázat az Erste Bank 2019. december 31-i legnagyobb nyitott devizapozícióit mutatja és ugyanazon devizákban fennálló nyitott pozícióit 2018. december 31-én.

Nyitott deviza pozíciók

millió forintban	2018	2019
Svájci Frank (CHF)	60	60
Euro (EUR)	1 830	731
Japán Yen (JPY)	9	9
US Dollár (USD)	559	546
egyéb	67	112

40.5 Likviditási kockázat

A likviditási kockázatot az Erste Bank a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által felállított elvek és az Uniós szintű és magyar jogszabályok (CRR és Hpt.) alapján határozza meg. Ennek megfelelően megkülönbözteti a piaci likviditási kockázatot, ami annak a kockázata, hogy a Bank nem tud könnyen ellentételezni vagy megszüntetni egy pozíciót piaci áron a piac nem megfelelő mélysége vagy valamely működési zavara miatt, és a finanszírozási likviditási kockázatot, ami annak a kockázata, hogy a Bank nem képes hatékonyan eleget tenni a várható és váratlan, jelenlegi és jövőbeli cash flow és fedezeti igényeknek anélkül, hogy az érintené akár a napi működést, akár a pénzügyi helyzetet.

A finanszírozási likviditási kockázat tovább osztható csőd kockázatra és strukturális likviditási kockázatra. Az előbbi annak rövid távú kockázata, hogy az aktuális vagy jövőbeli fizetési kötelezettségek teljes mértékű, pontos és gazdaságilag igazolt kielégítése nem lehetséges, míg a strukturális likviditási kockázat a Bank saját refinanszírozási költségének vagy marzsának változásából eredő veszteségek hosszú távú kockázata.

Likviditási stratégia

2019-ben az ügyfélbetétekre maradtak az Erste Bank elsődleges finanszírozási forrásai: az ügyfélbetétek volumene 2019 év végére 2011 milliárd forintra emelkedett (2018: 1650 milliárd forint), ami 70%-a a mérlegfőösszegnek. (2018: 67%). Annak következtében, hogy a betét beáramlás nagyjából megegyezett a hitelkiáramlással, a hitel-betét mutató 78%-os szinten maradt. (2018: 79%)

Likviditási mutatók

A Bank az LCR-t az (EU) 2015/61-es Felhatalmazáson Alapuló Rendelet alapján számítja. 2019-ben a az NSFR számítása némileg változott annak érdekében, hogy összhangban legyen a 2013/36/EU (CRR 2) Direktíva bővítésére vonatkozó javaslattal.

. Az európai szabályozás mellett vannak helyi likviditási mutatók is, amelyeket az Erste Banknak be kell tartania: DMM: Devizafinanszírozás Megfelelőségi Mutató, DEM: Deviza Egyensúlyi Mutató, JMM: Jelzálog-finanszírozás Megfelelőségi Mutató, Bankközi Finanszírozási Mutató.

Alkalmazott módszerek és eszközök

A rövid távú fizetéseketelenségi kockázatot a Bank a túlélési időszak mutató (Survival Period – SPA) számításával követi nyomon. Ez az elemzés meghatározza azt a leghosszabb periódust, amit a Bank a likvid eszközeire támaszkodva túl tud élni előre definiált forgatókönyvek mellett, beleértve egy súlyos kombinált piaci és egyedi válságot is. A vizsgált legrosszabb forgatókönyvek egyszerre feltételeznek nagyon korlátozott pénz és tőkepiaci aktivitást és számottevő ügyfélbetét kiáramlást. Ezen felül a szimuláció megnövekedett garancia lehívást, ügyféltípustól függő hitelezést és a kedvezőtlen piaci mozgások miatt a fedezett származékos ügyleteke esetében potenciális fedezet kiáramlást feltételez. 2018-tól az SPA-nek egy frissített változata került bevezetésre. Ez – más fejlesztések mellett – az egyes forgatókönyvektől függően a stressz periódust akár 12 hónapra hosszítja ki.

A Bankcsoport a Likviditás Fedezeti Rátát az (EU) 2015/61-es Felhatalmazáson Alapuló Rendelet alapján számítja, és jelenti havi szinten a Felügyelet felé egyedi és csoport szinten is. Ezen felül Az Erste Banka Nettó Stabil Finanszírozási Mutatóra implementálta a CRR2 előzetes verziójának követelményeit is. Ezeket a mutatókat a belső riportokban folyamatosan nyomon is követi. 2014 óta az LCR (2014 és 2016 között a CRR, 2017-től az LCR DA szerint) része a Risk Appetite Statementnek (RAS). Az LCR limitet a RAS jóval a 100%-os szabályozói limit fölé célozza. Az Erste Bank az NSFR-t a CRR szerint jelenti.

Emellett a Bank nyomon követi a hagyományos likviditási gap-eket is (amelyek a lejárat eltéréseket tartalmazzák). A likvid eszközökön belüli koncentrációs kockázatot a Bank rendszeresen vizsgálja és jelenti a Felügyelet felé. Az Erste Bank alap transzferár (FTP) rendszere a strukturális likviditási kockázatkezelés hatékony irányítási eszközének bizonyult.

Kockázatenyhítési módszerek és eszközök

Az Erste Bank meghatározta, folyamatosan felülvizsgálja és tökéletesíti a likviditási kockázat ellenőrzésének és kezelésének általános előírásait (szabványok, limitek és elemzések).

A rövidtávú likviditást a Bank az SPA modellből származó limitek, belső stressz tesztek és belső LCR célok mellett kezeli. A likviditási mutatók rendszeresen bemutatásra kerülnek az Operatív Likviditáskezelési Bizottságnak és az ALCO-nak. A likviditási kockázat kezelésének a másik fontos eszköze az Erste Bankon belül az FTP rendszer.

A Bankcsoportnak az évente felülvizsgált Átfogó készenléti terve biztosítja a likviditás kezelési folyamatban minden résztvevő közötti szükséges koordinációt egy válság helyzetben.

A likviditási kockázat elemzése

Az Erste Bank a likviditási kockázatot az alábbi módszerekkel elemzi.

Likviditás fedezeti ráta

Az Erste Bank az (EU) 2015/61 felhatalmazáson alapuló rendelet szerinti likviditásfedezeti rátát alkalmazza a belső nyomon követésre és a likviditási pozíció kezelésére is. Annak érdekében, hogy a LCR-t a szabályozói és a belső limitek felett tartsa az Erste Bank szorosan nyomon követi a rövidtávú likviditás be- és kiáramlásokat, illetve a rendelkezésre álló szabad likviditást.

A következő tábla mutatja az LCR értékét 2019 december 31-re:

Likviditás fedezeti ráta

millió forintban	2018	2019
Rendelkezésre álló szabad likviditás	759 680	968 637
Nettó likviditás kiáramlás	387 273	704 722
Likviditás fedezeti ráta	196%	137%

Strukturális Likviditási gap

A hosszú távú likviditási pozíciót likviditási gap-ek alkalmazásával kezeli az Erste Bank a részben szerződéses, részben modellezett cash flow-k alapján a mérleg minden releváns összetevőjére (mérlegben belüli és kívüli). Ezt a likviditási pozíciót a lényeges volumennel rendelkező valamennyi pénznemre számítja ki.

A várható pénzáramok az amortizációs menetrendek szerinti szerződéses lejáratok szerint lejáratokba vannak osztva. Azoknál a termékeknél, amelyeknél nincsenek szerződés szerinti lejáratok (mint például a látra szóló betétszámlák) a lejáratokat belső viselkedési modellek alapján határozzuk meg.

A következő tábla mutatja a 2019 és 2018 végén fennálló likviditási gap-eket:

Likviditási gap

millió forintban	2018				2019			
	< 1 hónap	1-12 hónap	1-5 év	> 5 év	< 1 hónap	1-12 hónap	1-5 év	> 5 év
Likviditási gap – mérlegtételek	-225 025	-136 095	569 487	-208 367	-151 828	-334 086	710 851	-224 937
Likviditási gap – mérlegben kívüli tételek	2 102	-1 031	1 577	4 202	1 085	-798	1 407	4 316

Az eszközök forrásokat meghaladó értéke pozitív előjellel szerepel, míg a források eszközöket meghaladó értéke negatív előjellel. A likvid értékpapír portfólió legnagyobb része az eredeti lejáratának megfelelő 1-5 éves tartományban koncentrálódik, miközben bármikor fel lehet használni a rövid lejáratú negatív gap-ek kezelésére.

Likviditási puffer

Erste Bank rendszeresen nyomon követi a likviditási puffereinek alakulását, ami magában foglalja a készpénzt, a jegybanki kötelező tartalékráta feletti többletet, a meg nem terhelt jegybankképes eszközöket és más likvid értékpapírokat, beleértve a repók és passzív repók hatását. Ezeket az eszközöket egy válság helyzetben rövidtávon mobilizálni lehet, hogy ellensúlyozzák a potenciális pénziáramlásokat. A likviditási puffer 2019 és 2018 végi lejárat szerkezetét az alábbi tábla tartalmazza:

A likviditási puffer lejárat szerkezete

2019. december 31. millió forintban	< 1 hét	1 hét-1 hónap	1-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap
Készpénz, az előírásokat meghaladó tartalék	116 454	-	-	-	-
Likvid eszközök	855 573	-	-33 233	-49 850	-10 672
Más jegybankképes eszköz	-	-	-	-	-
Ebből saját kibocsátású fedezett kötvény	-	-	-	-	-
Ebből hitelkövetelés	-	-	-	-	-
Likviditási puffer	972 027	-	-33 233	-49 850	-10 672

2018. december 31 millió forintban						
Készpénz, az előírásokat meghaladó tartalék	21 952	-	-	-	-	-
Likvid eszközök	803 947	-9 443	-8 572	-58 768	-65 699	
Más jegybankképes eszköz	-	-	-	-	-	
Ebből saját kibocsátású fedezett kötvény	-	-	-	-	-	
Ebből hitelkövetelés	-	-	-	-	-	
Likviditási puffer	825 899	-9 443	-8 572	-58 768	-65 699	

A fenti számok mutatják a csoport számára potenciálisan folyamatosan elérhető likviditás mennyiségét figyelembe véve az alkalmazandó jegybanki haircutokat is. Egy krízis helyzetben a kedvezőtlen piaci mozgások csökkenthetik ezt a mennyiséget. Ezen hatás figyelembe vételére a Bank további haircutokat alkalmaz. A negatív értékek a likviditási puffer lejáró pozíciói. Az egy hét utáni pozitív értékek a nem azonnal elérhető pufferek.

Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek szerződés szerinti nem diszkontált értéke 2019. december 31-én és 2018. december 31-én a következő volt:

Pénzügyi kötelezettségek

millió HUF	Könyv szerinti érték	Szerződés szerinti pénzáramok	< 1 hónap	1-12 hónap	1-5 év	> 5 év
2019. december 31.						
Nem származékos kötelezettségek	2 388 999	2 454 069	350 444	814 900	920 165	368 560
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	2 388 999	2 454 069	350 444	814 900	920 165	368 560
Bankközi betétek	309 035	347 510	29 141	39 776	121 480	157 113
Ügyfelek által elhelyezett betétek	2 011 033	2 011 749	318 982	765 709	773 745	153 312
Kibocsátott értékpapírok	7 300	21 997	336	5 180	12 720	3 762
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4 162	4 156	1 985	1 591	484	96
Hátrasorolt kötelezettségek	57 468	68 658	0	2 644	11 736	54 278
Származékos kötelezettségek	30 241	30 241	3 511	17 403	3 519	5 807
Pénzügyi lízing kötelezettségek	21 204	21 204	213	2 672	10 284	8 035
Mérlegen belüli kötelezettségek összesen	2 440 444	2 505 514	354 169	834 975	933 969	382 402
Függő kötelezettségek	264 764	264 764	264 764	-	-	-
Pénzügyi garanciák	1 482	1 482	1 482	-	-	-
Visszavonhatatlan kötelezettségek	263 266	263 266	263 266	-	-	-
Összesen	2 705 208	2 770 278	618 933	834 975	933 969	382 402
2018. december 31.						

Nem származékos kötelezettségek	2 052 164	2 090 276	37 587	554 719	567 664	592 024
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	2 052 164	2 090 276	37 587	554 719	567 664	592 024
Bankközi betétek	339 127	364 496	133 666	27 815	9 077	112 244
Ügyfelek által elhelyezett betétek	1 649 231	1 650 518	239 645	523 096	46 442	423 356
Kibocsátott értékpapírok	4 164	445	0	104	2 995	415
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	2 823	2 823	2 558	49	102	114
Hátrasorolt kötelezettségek	56 819	6 799	0	2718	9377	55 895
Származékos kötelezettségek	19 839	19 839	2 753	10 342	3 341	3 404
Pénzügyi lízing kötelezettségek	x	x	x	x	x	x
Mérlegen belüli kötelezettségek összesen	2 072 003	2 110 116	378 622	56 506	571 005	595 428
Függő kötelezettségek	314,874	314,874	314,874	-	-	-
Pénzügyi garanciák	308	308	308	-	-	-
Visszavonhatatlan kötelezettségek	314,566	314,566	314,566	-	-	-
Összesen	2 072 318	2 110 431	378 937	56 506	571 005	595 428

2019 végén a nem-derivatív kötelezettségek deviza szerinti összetételében 76,02% HUF, 17,02% EUR, 6,27% USD és 0,69% más deviza. (2018: 75,84% HUF, 19,84% EUR, 3,60% USD, 0,72% más deviza)

2019. december 31-én a látra szóló ügyfélbetét állománya 1 675 milliárd forint volt. (2018: 1 368 milliárd forint).

Ügyfélszegmens szerint az ügyfélbetétek 46%-a magánszemély, 22% nagyvállalat, 30% KKV, 2% közzsféra. (2018: 57% magánszemély, 13% nagyvállalat 27% KKV, 2% közzsféra.)

40.6 Működési kockázat

Meghatározás és áttekintés

A vonatkozó szabályozással (az Európai Parlament és Tanács 2013. június 26-án elfogadott 575/2013. sz. EU rendelete a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások új prudenciális követelményeire vonatkozóan, valamint az Európai Parlament és Tanács 2013. június 26-án elfogadott 2013/36/EU rendelete a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről) összhangban az Erste Bank a működési kockázatot úgy határozza meg, mint „belső folyamatok nem megfelelő működéséből, emberi- vagy rendszerhibákból, vagy jogi kockázatokkal járó külső eseményekből eredő veszteség kockázata. A működési kockázat megállapítására kvalitatív és kvantitatív módszereket alkalmaz az Erste Bank. A nemzetközi gyakorlat szerint a működési kockázat kezelésének felelőssége a középvezetésre hárul.

Alkalmazott módszerek és eszközök

A kvantitatív mérési módszerek a belső veszteséggel kapcsolatos tapasztalatok adatain alapulnak, amely ennek megfelelően az Erste Group standard módszertana szerint kerül gyűjtésre és rögzítésre a központi rendszerbe. A korábban elő nem fordult, ám lehetséges veszteségek számba vétele forgatókönyvek felállításával és külső adatok felhasználásával történik.

Az Erste Bank szabályozói jóváhagyást kapott az AMA megközelítésre 2009-ben. Az AMA a működési kockázat mérésének fejlett módja. Az AMA szerint a tőkekövetelmény belső VaR modell alkalmazásával kerül kiszámításra, amely során figyelembe kell venni a belső adatokat, külső adatokat, forgatókönyv-elemzéseket, üzleti környezetet és a belső kockázatellenőrzési tényezőket. A működési

kockázat tőkeigényének számítása központilag történik; az Erste Group csoportszinten számítja a tőkekövetelményt, amelyet a leányvállalataira allokál.

Az AMA módszertannal számolt tőkekövetelmény 2019 Q4-re 38 277 551 301 HUF.

Kockázatoméréselési módszerek és eszközök

A kvantitatív módszereken túl, olyan kvalitatív módszereket is alkalmaz az Erste Bank a működési kockázat meghatározására, mint pl. a kockázatfelmérések (Kockázatellenőrzés és Önértékelés). Az ilyen, szakértők által végzett felmérések kockázatellenőrzési eredményeit és javaslatait a középvezetők rendelkezésére bocsátják, amely segíti őket a működési kockázatok csökkentésében. Az Erste Bank bizonyos kulcsfontosságú mutatókat időszakosan áttekint, hogy az esetlegesen veszteségekhez vezető kockázati potenciál-változásokat időben észlelje.

Az Erste Bank az Erste Group biztosítási programjának része, amely 2004. évi bevezetése óta csökkentette az Erste Bank hagyományos vagyonbiztosítási igényeinek kielégítésével járó költségeket, módot adva arra, hogy további biztosítást kössön a korábban nem biztosított Bank-specifikus kockázatokra.

Az alkalmazott kvantitatív és kvalitatív módszerek a fent bemutatott kockázatoméréselési intézkedésekkel együttesen alkotják az Erste Bank működési kockázati keretét. A működési kockázatról különféle jelentéseken keresztül időszakos információt biztosítanak a Vezetőség és az Igazgatóság felé, ide értve a negyedéves felsővezetőségi jelentést, amely tartalmazza a friss veszteségeket, a veszteségek pontosítását, a kockázatelemzésekben nyert kvalitatív információt és a kulcsfontosságú kockázati mutatókat, valamint a Bankra vonatkozó működési VaR-t.

A Működési Kockázatkezelési Bizottság, amely a működési kockázati kitettség enyhítéséért felelős, negyedévente ül össze. A bizottság célja minden működési kockázatkezeléssel kapcsolatos téma megvitatása. A bizottság tagjai a Bank kulcsfontosságú döntéshozói közül kerülnek ki.

41) A pénzügyi és nem pénzügyi instrumentumok valós értéke

Valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

A valós érték mérése az Erste Banknál elsősorban külső adatforrásokon alapul. Azok a pénzügyi eszközök, amelyeknek az értékét árjegyzésből határozza meg jellemzően jegyzett értékpapírok és származtatott eszközök, illetve likvid OTC kötvények.

Az értékelési modellek és paraméterek leírása

Az Erste Bank olyan értékelő modelleket használ, amelyek belső tesztelésen estek át, az értékeléshez használt paraméterek (mint például kamatláb, árfolyam, volatilitás, hitelfelár) pedig független árforrásból származik.

Hitelek. Az IFRS 9 szabályozás gyökeresen megváltoztatta a hitelek számviteli klasszifikációját. Az SPPI (solely payments of principal and interest) tesztnek meg nem felelő hiteleket valós értéken kell értékelni. A hitelek valósértékének meghatározásához használt módszertan az egyszerű jelenérték számítás, ahol a várható pénzáramok egy olyan kamattal vannak diszkontálva, ami annak érdekében, hogy konzisztens legyen a valós értékelés definíciójával tartalmazza a nem piaci kockázatokért felszámolt kamatprémiumot is. A hitelkockázatot a szerződéses pénzáramok korrekciója veszi figyelembe, ami tartalmazza az ügyfél várható csődvalószínűségét és az ehhez kapcsolódó veszteséget is. Ezeket a korrigált pénzáramok egy olyan effektív diszkontrátával vannak értékelve, amely már tartalmazza a többi kockázati és költség komponensét.

Értékpapírok. Egyszerű (fix és változó kamatozású) értékpapírok árazása a jövőbeli pénzáramok diszkontálásával történik, a diszkontgörbe megfelel az adott devizanemnek és elvárt felárnak. A felár korrekciót általában a kibocsátó felára határozza meg. Ha nincs az adott kibocsátóra elérhető görbe, akkor a felárat valamilyen proxy eszközből származtatható, figyelembe véve az eszköz profiljának a különbségét. Ha nincs elérhető közeli proxy, akkor a felár korrekció más információ alapján kerül becslésre beleértve a belső minősítésen és csőd-kockázat becslésen alapuló hitelfelarat, illetve szakértői becslést. Bonyolultabb értékpapírok esetében (pl.: opciós tulajdonságokkal rendelkező papírok, mint a visszahívható papírok kamatküszöbök, indexhez kötött stb.) a valós értéket a

diszkontált pénzáram modellek és kifinomultabb modellezési technikák, beleértve az OTC derivatívák értékeléséhez használt modellek kombinálásával lehet meghatározni.

A nem kereskedési könyvi részvényeknél amennyiben van aktív piacon jegyzett ár, a valós értéket a jegyzett ár határozza meg. Más nem-kereskedési könyvi részvény befektetéseknél a valós értéket sztenderd értékelési modellek határozzák meg, amelyek közvetlenül nem megfigyelhető paramétereket is tartalmaznak.

Kötelezettségek: Az eredmény kimutatásban közvetlenül megjelenő valósan értékelt kötelezettsége az Erste Banknak csak az Erste Jelzálogbank jelzálogkötvényei között van. Ezeknek az eszközöknek a valós érték meghatározásánál az alapot a kapcsolódó, azonos lejáratú államkötvény jegyzett ára és a jelzálogkötvényeknek az állampapírok feletti hozama jelenti.

OTC származtatott pénzügyi eszközök. A likvid piacokon kereskedett származtatott eszközök (pl.: kamatcsere ügyletek, opciók, deviza forwardok és opciók) értékelése sztenderd modellekkel történik. A modellek kalibrálása piaci árjegyzésekből történik (beleértve az implikált volatilitásokat is.) Azokra az eszközökre, amelyeknél a piac kevésbé likvid, az adatok ritkább tranzakciókból származnak, vagy extrapolációs technikák kerülnek alkalmazásra.

Az OTC derivatívákra a partnerkockázatra hitelértékelési kiigazítás (credit valuation adjustment CVA) és a saját csőd kockázatra kötelezettségértékelési kiigazítás (debit valuation adjustment DVA) kerül alkalmazásra. A CVA esetében a kiigazítás alapja a minden derivatívának a várható pozitív értéke, illetve a partner hitelminősége. A DVA alapja a várható negatív érték és az Erste Bank hitelminősége. Az Erste csoport egy olyan megközelítést vezetett be, amelyikben a várható kitétség modellezése opciós replikációs stratégián alapul. Azoknál a termékeknél, ahol az opciós replikáció nem alkalmazható, a kitétség Monte-Carlo szimulációs technikával kerül meghatározásra. A leginkább releváns termékekre és portfóliókra ez a két technika kerül alkalmazásra. A többi termék esetében a módszertan a piac érték és egy add-on összegéből áll elő. Azoknál a partnereknél, amelyeket nem kereskednek aktív piacon, a csődvalószínűségeket (PD) megállapítása belső PD-kből történik, a Közép Európai piacon jelenlévő likvid cégek csoportjából. A piaci alapú értékelések ezt alkalmazzák. Az Erste csoport csődvalószínűségének értéke az Erste csoport kibocsátásainak visszavásárlási szintjéből származik. Azokkal a partnerekkel, akikkel CSA szerződés van érvényben nincs CVA feltéve, hogy a küszöbérték immateriális.

A fent leírt módszertan alapján a felhalmozott CVA korrekció 254 millió forint volt (354 millió forint 2018-ban) és a teljes DVA korrekció 67 millió forint (55 millió forint 2018-ban).

Validáció és kontroll

A pénzügyi eszközök valós érték számításához kapcsolódó felelősség független a kereskedési egységektől.

Valós érték hierarchia

A valósan értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek az IFRS valós értéke hierarchiában három szintre vannak sorolva.

A valós érték hierarchia 1. szintje

A pénzügyi eszközök valós értéke az 1. szintre van besorolva, amennyiben azt aktív piacon azonos pénzügyi eszköz jegyzett követelés vagy kötelezettség árából van meghatározva. Pontosabban az értékelt valós érték megfelel az 1. szintnek, ha folyamatosan megfelelő gyakoriságú, volumenű és konzisztens árazású tranzakciók történnek.

Ez magában foglalja a tőzsdén kereskedett származtatott ügyleteket, (futures ügyleteket, opciókat), részvényeket, államkötvényeket és minden más kötvényt és alapot, amit magas likviditású aktív piacon kereskednek.

A valós érték hierarchia 2. szintje

Abban az esetben, ha az értékelés piaci jegyzésen alapul, de a korlátozott likviditás miatt (a rendelkezésre álló likviditási mutatók alapján) a piac nem minősül aktívnak, az eszköz a második szintre van sorolva. Ha nincs elérhető piaci ár, a valós értékelés piaci jegyzéseket használó értékelő modelleken alapul. Ha az értékelő modell minden jelentős bemeneti paramétere megfigyelhető piaci adaton alapul, akkor az eszköz a valós érték hierarchia 2. szintjéhez tartozik. A 2. szintű értékeléshez a hozamgörbék, hitelfelárok és implikált volatilitások a használt megfigyelhető piaci paraméterek.

Ebbe a kategóriába tartoznak az OTC derivatívák, kevésbé likvid részvények, kötvények és alapok.

A valós érték hierarchia 3. szintje

Néhány esetben a valós érték sem megfelelő gyakoriságú jegyzett piaci árból sem olyan értékelő modellekből nem határozható meg, amelyek kizárólag piacon megfigyelhető árakon alapulnak. Ezekben az esetekben azokat egyedi értékelő paramétereket, amelyek nem megfigyelhetők a piacon, megfelelő piaci feltételezések alapján becsültek. Ha bármilyen nem megfigyelhető bemeneti paraméter az értékelési modell szempontjából szignifikáns, vagy a piaci árjegyzés ritkán van felülvizsgálva az eszköz a valós értékelési hierarchiában 3. szintűnek minősül. a 3. szintű értékeléseknél a megfigyelhető paramétereken túl tipikusan a historikus PD-k és LGD-ken alapuló hitelkockázati felárak tekinthetők meg nem figyelembe vehető paramétereknek. Ide sorolhatóak a kereskedett értékpapírok, részvények az IFRS 9 alatti valósan értékelt hitelportfólió és a jelzálog kötvények.

Az alábbi táblázat a valós értéken értékelt instrumentumok értékét mutatja be az értékelési módszerük valós érték hierarchia besorolása alapján:

Valós értéken értékelt instrumentumok valós érték hierarchia szint alapján

millió forintban	2018.12.31				2019.12.31			
	Level 1	Level 2	Level 3	Összesen	Level 1	Level 2	Level 3	Összesen
Eszközök								
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	2 030	87 373	1 727	91 130	2 856	46 358	1 775	50 989
Származékos pénzügyi eszközök	-	24 203	1 727	25 930	-	33 278	1 775	35 053
Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	2 030	63 171	-	65 201	2 856	13 080	-	15 936
Valós értéken értékeltként megjelölt pénzügyi eszközök	30 702	-	-	30 702	-	-	-	-
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	-	-	42 870	42 870	-	-	115 360	115 360
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	-	1 138	1 138	-	-	1 229	1 229
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	-	-	-	-	-	1 821	1 821
Hitelek és előlegek	-	-	41 732	41 732	-	-	112 310	112 310
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	102 687	32 881	1 483	137 052	100 900	11 288	627	112 815
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	-	1 483	1 483	-	-	-	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	102 687	32 881	-	135 569	100 900	11 288	627	112 815
Eszközök összesen	135 419	120 255	46 080	301 754	103 756	57 646	117 762	279 164
Kötelezettségek								
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	9	18 950	881	19 839	5	30 236	-	30 241
Származékos pénzügyi kötelezettségek	9	18 950	881	19 839	5	30 236	-	30 241
Kötelezettségek összesen	9	18 950	881	19 839	5	30 236	-	30 241

A pozícióknak a megfelelő szintekre történő besorolása a riportálási periódus végén történik.

A 3. szintre sorolt pénzügyi eszközök értékelési folyamata

Egy 3. szintű pénzügyi eszköz értékelése egy vagy több olyan szignifikáns bemeneti paramétert tartalmaz, ami közvetlenül nem figyelhető meg a piacon, ezért kiegészítő áellenőrző lépéseket kell tenni. Ebbe egyebek mellett beletartozik a releváns historikus adatok felülvizsgálata, és hasonló tranzakciókhoz viszonyítás. Ez szakértői becsléseket is tartalmaz.

Az alábbi tábla mutatja a 3. szinten belüli mozgásokat:

millió forintban		Eredményben elszámolt nyereség / veszteség	Átfogó jövedelemben kimutatott nyereség / veszteség	Vásárlás	Rendezés	3. szintbe átsorolás	Átsorolás 3. szintből	Átminősítés	Árfolyam hatás	
	2019.01.01									2019.12.31
Eszközök										
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	1 727	-51	-	510	-411	-	-	-	-	1 775
Származékos pénzügyi eszközök	1 727	-51	-	510	-411	-	-	-	-	1 775
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	42 870	15	-	78 271	-7 322	-	-	1 526	-	115 360
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	1 138	91	-	-	-	-	-	-	-	1 229
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	295	-	-	-	-	-	1 526	-	1 821
Hitelek és előlegek	41 732	-371	-	78 271	-7 322	-	-	-	-	112 310
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	1 483	-24	54	631	-	-	-	-1 537	19	626
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	1 483	-	35	-	-	-	-	-1 537	19	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	-24	19	631	-	-	-	-	-	626
Eszközök összesen	46 080	-60	54	79 413	-7 734	-	-	-11	19	117 761
Kötelezettségek										
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	881	-450	-	-	-431	-	-	-	-	-
Származékos pénzügyi kötelezettségek	881	-450	-	-	-431	-	-	-	-	-
Kötelezettségek összesen	881	-450	-	-	-431	-	-	-	-	-

millió forintban		Eredményben elszámolt nyereség / veszteség	Átfogó jövedelemben kimutatott nyereség / veszteség	Vásárlás	Rendezés	3. szintbe átsorolás	Átsorolás 3. szintből	Átminősítés	Árfolyam hatás	
	2018.01.01									2018.12.31
Eszközök										
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	-	-	-	-	-	1 727	-	-	-	1 727
Származékos pénzügyi eszközök	-	-	-	-	-	1 727	-	-	-	1 727
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	49 644	2 519	-	556	-9 848	-	-	-	-	42 870
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	970	169	-	-	-	-	-	-	-	1 138
Hitelek és előlegek	48 674	2 350	-	556	-9 848	-	-	-	-	41 732
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	12 873	-	263	-	-	-	-11 684	-	31	1 483
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	1 189	-	263	-	-	-	-	-	31	1 483
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	11 684	-	-	-	-	-	-11 684	-	-	-
Eszközök összesen	62 516	2 519	263	663	-9 848	1 727	-11 684	-	31	46 080
Kötelezettségek										
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	881	-	-	-	881
Származékos pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	881	-	-	-	881
Kötelezettségek összesen	-	-	-	-	-	19 527	-	-	-	19 527

A 3. szinten belüli pénzügyi eszközök a következő kategóriákba sorolhatóak:

Származtatott eszközök piaci értéke, ahol a hitelértékelési kiigazításnak (CVA) van materiális hatása, ami meg nem figyelhető paramétereken alapul (a PD-k és LGDk belső becslésén)

Nem likvid kötvények, részvények és alapok, amelyeket nem jegyeznek aktív piacon, ahol vagy értékelő modelletek kell használni nem megfigyelhető változókkal (pl.: hitelfelárak) vagy olyan bróker jegyzéseket, amelyek nem sorolhatóak az 1. vagy 2. szintre Hitelek, amelyek nem felelnek meg a szerződés szerinti pénzáram feltételnek.

A 3. szintű mérésnél alkalmazott nem megfigyelhető bemeneti paraméterek és érzékenységi vizsgálat

Abban az esetben, ha a pénzügyi eszköz valós értékének a mérése nem piacon megfigyelhető bemeneti paraméterekből történik, akkor ezeket a paramétereket alternatív paraméterekkel is meg lehet állapítani. A mérleg elkészítéséhez olyan paraméterek használatára került sor, amelyek a riport készítés idején aktuális piaci helyzetet tükrözik.

A 3. szintű méréseknél használt meg nem figyelhető értékelési paraméterek terjedelme

Pénzügyi eszközök	Instrumentum típus	Valós érték millió forintban	Értékelési módszer	Jelentős, nem megfigyelhető bemeneti paraméterek	Nem megfigyelhető bemeneti paraméterek tartománya (súlyozott átlag)
2019					
Származékos ügyletek pozitív valós értéke	Forward-ok, swap-ok, opciók	1 775	Diszkontált cash flow és opciós modellek a CVA-val módosított lehetséges jövőbeli kitétség alapján	PD	0,66%-3,03%
				LGD	60%
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	Fix és változó kamatozású kötvények	-	Diszkontált cash flow	Credit Spread	na
	Hitelek	112 310	Diszkontált cash flow	PD	0.26%-100% (1,98%)
				LGD	<u>7.39%-100% (20,08%)</u>

Pénzügyi eszközök	Instrumentum típus	Valós érték millió forintban	Értékelési módszer	Jelentős, nem megfigyelhető bemeneti paraméterek	Nem megfigyelhető bemeneti paraméterek tartománya (súlyozott átlag)
2018					
Származékos ügyletek pozitív valós értéke	Forward-ok, swap-ok, opciók	1 727	Diszkontált cash flow és opciós modellek a CVA-val módosított lehetséges jövőbeli kitétség alapján	PD	2,6%-3,8%
				LGD	60%
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	Fix és változó kamatozású kötvények	-	Diszkontált cash flow	Credit Spread	na
	Hitelek	41 732	Diszkontált cash flow	PD	0.26%-100% (5,45%)
				LGD	<u>7.39%-94% (11%)</u>

Termékenkénti érzékenység vizsgálat lehetséges alternatívák használatával

millió forintban	2018		2019	
	Valós érték változás		Valós érték változás	
	Pozitív	Negatív	Pozitív	Negatív
Származékos ügyletek	42	-46	34	-77
Eredménykimutatás	42	-46	34	-77
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	-	229	-245
Eredménykimutatás	-	-	182	-182
Egyéb átfogó jövedelem	-	-	47	-63
Tulajdonviszonyt megtestesítő instrumentumok	258	-258	123	-123
Eredménykimutatás	114	-114	123	-123
Egyéb átfogó jövedelem	144	-144	-	-
Hitelek és követelések	848	-6,176	2,046	-7,575
Eredménykimutatás	848	-6,176	2,046	-7,575
Összesen	1,148	-6,480	2,431	-8,020
Eredménykimutatás	1,004	-6,336	2,384	-7,957
Egyéb átfogó jövedelem	144	-144	47	-63

A fenti hatások mérésénél a legfontosabb a PD-k és LGD-k változása (a származtatott ügyletek CVA-jához). A PD és LGD növekedése (csökkenése) csökkenti (növeli) a vonatkozó valós értékeket. Pozitív korrelációs hatások a PD-k és LGD-k között nem kerültek figyelembe vételre az érzékenység vizsgálat során. Nem kereskedési könyvi részvényeknél a tőkeköltés számításánál használt bemeneti paraméterek önmagában vett növelése (csökkentése) alacsonyabb (magasabb) valós értéket eredményez.

Az érzékenység vizsgálatok során a meg nem figyelhető bemeneti paramétereknek a következő lehetséges tartományát vizsgáljuk (a Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között nyilvántartott Visát a tőkeinstrumentumok kategóriába soroljuk a jellemzői alapján):

- _ értékpapíroknál a hitelfelárak esetében +100 bázispont és -75 bázispont
- _ részvényhez kapcsolódó eszközöknél az ár tartománya -10% és +5%
- _ nem jegyzett részvényeknél az ár tartománya -10% és 10%
- _ a származtatott eszközök CVA-jánál a PD felminősítés/leminősítés egy besorolással, illetve az LGD változása -5% és +10%
- _ hiteleknél a PD felminősítés/leminősítés 1%, az LGD -5% és +10% a hitelfelár +100bázispont és -75 bázispont

Nem valós értéken nyilvántartott pénzügyi instrumentumok valós értéke:

2019					
millió forintban	Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, 1. szint	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, 2. szint	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, 3. szint
ESZKÖZÖK	2 387 524	2 447 692	757 899	155 403	1 534 390
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	136 020	136 020	136 020	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	753 411	781 401	621 879	155 403	4 119
Hitelek és előlegek	1 498 093	1 530 271	-	-	1 530 271
KÖTELEZETTSÉGEK	2 384 837	2 400 760	-	9 050	2 391 710
Hitelintézetek által elhelyezett betétek (nem alárendelt)	309 032	324 127	-	-	324 127
Ügyfelek által elhelyezett betétek	2 011 033	2 010 466	-	-	2 010 466
Kibocsátott értékpapírok	10 789	11 314	-	9 050	2 264
Hátrasorolt kötelezettségek	53 983	54 853	-	-	54 853
2018					
millió forintban	Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, 1. szint	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, 2. szint	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, 3. szint
ESZKÖZÖK	1 993 299	1 997 535	615 821	75 880	1 305 833
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	26 845	26 845	26 845	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	657 981	665 314	588 976	75 880	457
Hitelek és előlegek	1 308 473	1 305 376	-	-	1 305 376
KÖTELEZETTSÉGEK	2 049 341	2 040 158	-	8 052	2 032 106
Hitelintézetek által elhelyezett betétek (nem alárendelt)	339 127	340 922	-	-	340 922
Ügyfelek által elhelyezett betétek	1 649 231	1 640 034	-	-	1 640 034
Kibocsátott értékpapírok	8 471	8 877	-	8 052	824
Hátrasorolt kötelezettségek	52 512	50 325	-	-	50 325

Az ügyfelekkel és pénzügyi intézményekkel szembeni hitelek és követelések valós értéknek számítása a jövőbeli pénzáramok diszkontálásával történik figyelembe véve a kamat és hitelfelár hatásokat is. A kamat hatás a piaci kamatok mozgásán alapul, míg a hitelfelárak változásának az alapja belső kockázati számításoknál használt PD-k és LGD-k. A valós érték számításoknál a hitelek és követelések az értékelési mód, a hitelminősítés, lejárat és ország szerint homogén csoportokba lettek osztva.

Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott értékpapírok valós értéke vagy közvetlen piaci jegyzésekből származnak vagy megfigyelhető bemeneti paraméterek (pl. hozamgörbe) alapján határozhatóak meg.

A betétek és más kötelezettségek valós értékének becslése figyelembe veszi a jelenlegi kamatkörnyezetet és a saját hitelfelárat. Ezek a pozíciók a 3. szinthez vannak sorolva. Szerződéses lejárat nélküli kötelezettségek (pl.: látra szóló betétek esetében a névérték képezi a valós érték minimumát.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt kibocsátott kötvények és alárendelt kötelezettségek valós értéke – amennyiben elérhetőek – vagy piaci áron, vagy megfigyelhető piaci paramétereken alapul. Azoknál a kibocsátott kötvényeknél, amelyeknél nem érhetőek el piaci árjegyzések, a valós értéke számítása a jövőbeli pénzáramok diszkontálásából származnak. Az Erste Bank saját hitelkockázatára vonatkozó felár korrekciónak az alapja a saját kibocsátások visszavásárlási szintje.

2019		Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, 1. szint	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, 2. szint	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, 3. szint	
millió forintban	Megjegyzés						
Eszközök, amelyek valós értéke a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban kerül bemutatásra		13	13	-	-	13	
Visszavett eszközök (IAS 2)		28)	13	13	-	-	13
2018		Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, 1. szint	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, 2. szint	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, 3. szint	
millió forintban	Megjegyzés						
Eszközök, amelyek valós értéke a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban kerül bemutatásra		63	63	-	-	63	
Értékesítésre tartott eszközök (IFRS 5)		27)	30	30	-	-	30
Visszavett eszközök (IAS 2)		28)	63	63	-	-	63

42) Könyvvizsgálat díja és adó tanácsadási díjak

Az alábbi táblázat a könyvvizsgáló, a PwC által a 2018-as és 2019-es pénzügyi évben felszámított alapvető könyvvizsgálati díjakat és egyéb tanácsadói díjakat mutatja be:

millió forintban	2018	2019
	136	141

A teljes 2019-ben felmerült egyenleg 124 millió forint audit díjból és 17 millió Ft egyéb, vélemény kiadását magában foglaló szolgáltatásból tevődik össze (bruttó összegek, az áfát tartalmazzák).

A teljes 2018-ban felmerült egyenleg 126 millió forint audit díjból és 10 millió Ft egyéb, vélemény kiadását magában foglaló szolgáltatásból tevődik össze (bruttó összegek, az áfát tartalmazzák).

Az egyéb szolgáltatások az átvétel előtti jelzáloghitel-vizsgálatból és a beszámoló készítéshez kapcsolódó szolgáltatásokból állnak. Törvényi előírás alapján szükséges a jelzálogbanknak (ez esetben leányvállalat) átadott jelzáloghitelek könyvvizsgálói vizsgálata, amit garanciát nyújt az átvett hitelállomány minőségére.

43) Független kötelezettségek

A pénzügyi ügyféligenyek kielégítése érdekében az Erste Bank különféle visszavonhatatlan és függő kötelezettségeket vállal. Ezek közé pénzügyi garanciák, akkreditívek és egyéb le nem hívott hitelezési kötelezettségek tartoznak. Bár az ilyen kötelezettségeket nem lehet feltüntetni a mérlegben, ezek hitelezési kockázattal járnak, és ezért a Bank általános kockázatának részét képezik.

millió forintban	2018	2019
Visszavonhatatlan függő kötelezettségek	314 874	264 749
Garanciák	308	1 482
Visszavonhatatlan hitelkeretek	268 271	214 247
Import akkreditívek	46 295	49 019
Visszavonható függő kötelezettségek	134 476	173 548

Visszavonható hitelkeretek	134 476	173 548
Egyéb függő kötelezettségek	3 688	5 586
Peres eljárások	1 506	1 535
Egyéb	2 182	4 051
Összesen	453 038	443 883

Kapcsolódó céltartalékokat lásd a 30. megjegyzésben.

Peres eljárások

Az Erste Bank érintett jogvitákban, amelyek legtöbbje szokásos banki tevékenysége során merült fel. Az ilyen eljárások várhatóan nem lesznek jelentős negatív hatással a Bank pénzügyi helyzetére vagy nyereségességére.

Ezek az eljárások nagymértékben a fogyasztókkal kötött szerződések záradékainak érvényességével kapcsolatos vitákhoz kapcsolódnak. A fogyasztók a bankokkal szemben – beleértve a Bankot is – a devizahitelekkel kapcsolatban pert indítottak, a szerződések érvénytelenségére vonatkozóan. Ezen peres eljárások a 2014. évi fogyasztói hitelekre vonatkozó jogszabályok értelmében felfüggesztésre kerültek, amíg az ügyfelekkel való elszámolások befejeződnek. Mivel ebben az időszakban további keresetek nem nyújthatók be a felfüggesztésre került ügyekben, a Bank alperesi pozícióban marad. Az elszámolástól függetlenül a fogyasztók további peres eljárásokat kezdeményeznek. Mindezen bizonytalanságok megnövelik az esetleges hatások számszerűsítését.

Tovább növelte az ügyek kimenetelének bizonytalanságát, hogy a magyar bíróságok az Európai Bíróság 2014. évi fogyasztói hitelekre vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatos előzetes döntését is figyelembe veszik számos eljárásnál (4 ügy a Bankkal, 4 egyéb magyar bankokkal szemben). Az Európai Bíróság elé terjesztett kérdések a deviza hitelszerződések 2014-es fogyasztói hitel törvénynek és a 93/13/EEC Council Directive fogyasztókat védő rendelkezéseinek való megfelelést vizsgálják. Ezen függőben lévő ügyek eredményeképp számos más folyamatban lévő ügyet felfüggesztettek amíg az Európai Bíróság meghozza az előzetes döntést. Továbbá abban az esetben, ha az Európai Bíróság döntése kedvezőbb lenne a felperesek számára, az a Bank ellen folyó perek számának az növekedéséhez vezethetne.

44) Hátralévő lejáratok elemzése

A Bank pénzügyi eszközeinek és forrásainak modellezett hátralévő lejárat szerinti bontása a következőképpen alakult:

millió forintban	2018		2019	
	< 1 év	> 1 év	< 1 év	> 1 év
Eszközök				
Kézpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	26 845	-	136 020	-
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	75 314	15 817	31 646	19 343
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	14 185	11 744	21 201	13 853
Egyéb kereskedési célú pénzügyi ügyletek	61 128	4 073	10 445	5 490
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	4 401	69 171	16 758	98 602
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	1 138	-	1 229
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	30 702	-	1 821
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	4 401	37 331	16 758	95 552
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-	137 052	-	112 815
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	1 483	-	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	135 569	-	112 815
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	444 765	1 521 689	488 638	1 762 866
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	84 279	573 702	61 128	692 283
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	93 569	2 060	57 419	36 325
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	266 916	945 927	370 091	1 034 258
Pénzügyi lízing követelések	20 683	16 919	15 975	27 593
Tárgyi eszközök	-	8 321	-	29 663
Befektetési célú ingatlanok	-	-	-	214
Immateriális javak	-	21 153	-	25 790
Részesedések kapcsolt vállalkozásokban	-	54 567	-	56 412
Adókövetelések	1 380	-	-	-
Halasztott adókövetelések	-	3 321	-	4 503
Értékesítésre tartott eszközök	30	-	-	-
Vevő és egyéb követelések	13 000	1 114	10 335	335
Egyéb eszközök	23 159	63	24 616	13
Eszközök összesen	609 576	1 849 187	723 988	2 138 149

millió forintban	2018		2019	
	< 1 év	> 1 év	< 1 év	> 1 év
Források és tőke				
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	13 094	6 745	20 914	9 326
Kereskedési célú származékos pénzügyi kötelezettségek	13 094	6 745	20 914	9 326
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	924 662	1 127 502	1 156 890	1 232 109
Hitelintézetek által elhelyezett betétek	158 424	233 215	64 994	298 021
Ügyfelek által elhelyezett betétek	762 192	887 039	1 084 310	926 723
Kibocsátott értékpapírok	1 439	7 032	4 008	6 781
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	2 607	216	3 579	584
Pénzügyi lízing kötelezettségek	x	x	2 885	18 319
Céltartalékok	1 744	5 526	1 772	4 993
Adókötelezettségek	-	-	177	-
Halasztott adókötelezettségek	-	-	-	-
Egyéb kötelezettségek	31 165	-	27 264	-
Saját tőke	-	348 324	-	387 487
Az anyavállalat tulajdonosainak tulajdonítható saját tőke	-	357 864	-	387 487
Jegyzett tőke	-	146 000	-	146 000
Addicionális befizetett tőke	-	117 492	-	117 492
Visszatartott jövedelem és egyéb tartalékok	-	84 832	-	123 995
Összes kötelezettség és tőke	970 665	1 488 097	1 209 902	1 652 234

45) Saját tőke- és tőkekövetelmények a magyar előírásoknak megfelelően

Az Erste Bank tőkegazdálkodási politikájának elsődleges célja, hogy biztosítsa, hogy az Erste Bank megfeleljen a külső tőkekövetelményeknek, és erős hitelminősítésekkel és stabil tőkeemutatókkal rendelkezzen üzletmenetének támogatása és a részvényesi érték maximalizálása érdekében.

Az Erste Bank a gazdasági körülmények változásának és tevékenységei kockázati jellegének megfelelően kezeli és módosítja tőkeszerkezetét. A tőkeszerkezet fenntartása vagy módosítása érdekében az Erste Bank módosíthatja a részvényesi osztalék- és egyéb kifizetéseket. Az előző években érvényes célok, irányelvek és folyamatok nem változtak.

A számítás a magyar jogszabályi előírásoknak megfelelően készül, mely megfelel az uniós előírásoknak és konszolidált IFRS alapon készülnek.

Az Erste Bank 2019 és 2018 során teljes mértékben megfelelt a vele szemben támasztott minden külső tőkekövetelménynek.

millió forintban	2018	2019
Tier 1 tőke levonások előtt	348 324	387 849
Levonandó tételek a Tier 1 tőkéből (-)	49 518	43 915
Tier 1 tőke levonások után	298 806	343 935
Tier 2 tőke	54 362	55 468
Szavatoló tőke	353 167	399 403
Kockázat alapján súlyozott eszközök (hitelezési kockázat alapján)	1 276 985	1 444 667
Hitelkockázat tőkekövetelménye	102 159	115 573
ebből IRB módszer alapján	92 305	104 133
ebből standard módszer alapján	9 854	11 440
Piaci kockázat tőkekövetelménye	824	519
ebből egyszerű módszer alapján kalkulált	824	519
ebből hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	824	519
Egyéb tőkekövetelmény a hitelezési értékelési különbségre vonatkozóan	727	1 063
Működési kockázat tőkekövetelménye	39 529	38 278
Tőkekövetelmény alapja	1 790 490	1 942 919
Tőkekövetelmény összesen	143 239	155 433

46) Mérlegfordulónap utáni események

Az új koronavírus (COVID-19) megjelenése 2020 elején megerősítésre került, és a vírus Kína egész szárazföldi részén és környékén elterjedt, zavarokat okozva a vállalkozások és a gazdasági tevékenység működésében. Az Erste Bank a járvány kitörését mérlegfordulónap utáni eseménynek tekinti. Mivel a vírussal kapcsolatos intézkedések folyamatosan és hirtelen történnek, nem gondoljuk, hogy meg lehetne becsülni a vírus az Erste Bankra gyakorolt lehetséges hatását. A vírus kitörésének a makrogazdasági előrejelzésekre gyakorolt lehetséges hatásai beépítésre kerülnek az Erste Bank IFRS 9 szerint képzett hitelkockázati céltartalékába a 2020-as évben.

A magyar kormány vészhelyzetet hirdetett, és számos egészségvédelmi intézkedést rendelt el a vírus terjedésének lelassítására, és 2020. március 18-án közzétette az első gazdasági csomagját, amelyből a bankszektorra érintő legfontosabb intézkedések a következők:

1. Törlesztési moratóriumot vezetnek be minden magánszemély és vállalkozás számára, mely moratórium magába foglalja mind a tőke- és kamatfizetést. A moratórium a legkésőbb 2020. március 18-ig megkötött ügyletekre vonatkozik. A moratórium lejáratáa 2020. december 31.

2. A 2020. március 19-től kihelyezett, fedezetlen kölcsönök kamatfeltételei szabályozásra kerülnek a jegybanki kamatláb + 5%-ban maximalizálva.

A 2020-as törlesztési moratórium következtében meg nem fizetett kamatok nem kerülnek tőkésítésre, csak egy későbbi időpontban kerülnek megfizetésre, amelynek az adózás előtt eredményre gyakorolt egyszeri hatása nagyságrendileg 5-9 milliárd forint. A becslést nagymértékben befolyásolja, hogy a jelenlegi részvételi arányra alapoz, illetve hogy az ügyfeleknek a moratórium teljes időtartama alatt lehetőségük van bármikor változtatni a moratóriumban való részvételi szándékukon.

A 2020 márciusában megfigyelhető moratóriumban való részvételi szándék alapján (amely első megfigyelésként nem feltétlenül reprezentatív a teljes jövőbeni időszakra vonatkozóan), a rendelkezésre álló információk alapján a pénzügyi hatásokat illető közelítő becslés 6 milliárd forint.

A Magyar Nemzeti Bank felügyeleti intézkedése értelmében a bankok 2020. szeptember 30-ig nem fizethetnek osztalékot a 2019-es üzleti évre vonatkozóan.

Az Erste Bank nem tervezi osztalék fizetést a 2019-es üzleti év után.

47) Egyéb közzététel

Az Erste Bank Hungary Zrt. képviseletére jogosult személyek adatai, akik a 2019-es éves beszámoló aláírására kötelezettek:

Név	Lakcím
Radován Jelasity	1026 Budapest, Balogh Ádám utca 35
Ivan Vondra	1051 Budapest, Dorottya utca 6

A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy:

Rádi János (anyja születési neve: Kmetty Mária)

Regisztrációs szám: 168198, igazolványszám: 009310, regisztrációs szakterület: IFRS, pénzügy

48) 2018. és 2019. december 31-én az Erste Bank Hungary Zrt. kizárólagos vagy részleges tulajdonában lévő társaságok adatai

Cég neve	Az Erste Bank Hungary közvetlen vagy közvetett részesedése (%) 2018.12.31	Az Erste Bank Hungary közvetlen vagy közvetett részesedése (%) 2019.12.31
Leányvállalatok:		
Erste Befektetési Zrt.	100%	100%
Erste Lakáslízing Zrt.	100%	0%
Erste Ingatlan Kft.	100%	100%
Sió Ingatlan Invest Kft.	100%	100%
Erste Lakástakarék Zrt.	100%	100%
Collat-reál Kft.	100%	100%
Erste Jelzálogbank Zrt.	100%	100%
Egyéb befektetések:		
Union Vienna Insurance Group Zrt.	1,36%	1,36%
Budapest Stock Exchange Ltd.	2,32%	2,32%
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	2,17%	2,17%
Kisvállalkozás-fejlesztési Pénzügyi Zrt.	1,13%	0,00%
VISA Incorporated (USD)	0,0005%	0,0005%

millió forintban	Jegyzett tőke 2018	Jegyzett tőke 2019
Leányvállalatok		
Erste Befektetési Zrt.	2 000	2 000
Erste Lakáslízing Zrt.	50	-
Erste Ingatlan Kft.	170	170
Sió Ingatlan Invest Kft.	13	13
Erste Lakástakarék Zrt.	2 025	2 025
Collat-reál Kft.	8	3
Erste Jelzálogbank Zrt.	3 010	3 010

Az összes leányvállalat bejegyzett székhelye: Magyarország 1138 Budapest, Népfürdő utca, 24-26.